البوسنوية

Islam

Sažeta poslanica o islamu, utemeljena na kur'ansko-hadiskim tekstovima (Verzija koja sadrži kur'ansko-hadiske dokaze)

Napisao:
Prof. dr. Muhammed b. Abdillah Es-Suhajm

Islamhouse.com
المحتوى الإسلامي

Islam

Sažeta poslanica o islamu, utemeljena na kur'ansko-hadiskim tekstovima

Važna knjiga koja sadrži kratku definiciju islama, pojašnjavajući njegove najznačajnije temelje i učenja, na osnovu njegovih temeljnih izvora: Časnog Kur'ana i poslaničkog Sunneta. Ova knjiga je upućena svim obveznicima, muslimanima i nemuslimanima, na njihovom jeziku, a važeća je za svako vrijeme i mjesto, u različitim okolnostima i uvjetima.

(Verzija koja sadrži kur'ansko-hadiske dokaze)

شركاء التنفيذ:

دار الإسلام | جمعية الربوة | رواد الترجمة | المحتوى الإسلامي

Telephone: +966114454900

ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

1. Islam je Allahova poruka svim ljudima. On je vječna božanska poslanica i pečat svih Božijih objava.

Islam je Allahova poruka svim ljudima, o čemu Uzvišeni Allah kaže:

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةٗ لِّلنَّاسِ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٢٨﴾ [سبأ: 28]

"Mi smo te poslali baš svim ljudima kao radosnih vijesti donositelja i upozoritelja, ali većina ljudi ne zna." (Sebe', 28.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا ...١٥٨﴾ [الأعراف: 158]

"Reci: 'O ljudi, ja sam svima vama Allahov poslanik…" El-E'araf, 158.

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلرَّسُولُ بِٱلۡحَقِّ مِن رَّبِّكُمۡ فَـَٔامِنُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١٧٠﴾ [النساء: 170]

"O ljudi, Poslanik vam je već donio Istinu od Gospodara vašeg; zato vjerujte – bolje vam je! A ako ne budete vjerovali – pa, Allahovo je ono što je na nebesima i na Zemlji, i Allah sve zna i mudar je." (En-Nisa', 170.)

Islam je Allahova vječna poslanica i on je pečat svih njih. Uzvišeni veli:

﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٖ مِّن رِّجَالِكُمۡ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا ٤٠﴾ [الأحزاب: 40]

"Muhammed nije otac nijednom od vaših ljudi, nego je Allahov poslanik i pečat, posljednji vjerovjesnik- a Allah sve dobro zna." (El-Ahzab, 40.)

2. Islam nije vjera koja je upućena samo određenoj rasi ili posebnom narodu. On je Allahova vjera svim ljudima.

Islam nije vjera koja je upućena samo određenoj rasi ili posebnom narodu. On je Allahova vjera svim ljudima, i prva naredba koju možemo naći u Kur'anu glasi:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُمۡ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ٢١﴾ [البقرة: 21]

"O ljudi, ibadet činite Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se uščuvali." (El-Bekara, 21.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالٗا كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِي تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلۡأَرۡحَامَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيبٗا ١﴾ [النساء: 1]

"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drúgu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao." (En-Nisa', 1.)

Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na dan oslobođenja Mekke, obratio se ljudima, rekavši:

"O ljudi, uistinu je Allah od vas uklonio džahilijetsko (predislamsko) uzdizanje (ponos) i hvalisanje precima. Postoje dvije vrste ljudi: dobročinitelj koji je bogobojazan i kod Allaha plemenit, i griješnik koji je nesretnik i Allahu beznačajan. Ljudi su potomci Adema, a Allah je stvorio Adema od zemlje. " Bilježi Tirmizi, br. 3270.

Uzvišeni Allah kaže:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٞ ١٣﴾ [الحجرات: 13]

"O ljudi, Mi vas od jednog muškarca i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa." (El-Hudžurat, 13.)

U Allahovim ili Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, naredbama, nećemo naći vjerozakon koji posebno izdvaja neki narod ili skupinu, uzimajući u obzir njihovu rasu, nacionalnost ili spol.

3. Islam je božanska poruka koja je stigla kako bi upotpunila poslanice koje su prijašnji vjerovjesnici i poslanici dostavljali svojim narodima.

Islam je božanska poruka koja je stigla kako bi upotpunila poslanice koje su prijašnji vjerovjesnici i poslanici dostavljali svojim narodima. Allah Uzvišeni kaže:

﴿۞ إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيۡمَٰنَۚ وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا ١٦٣﴾ [النساء: 163]

"Mi objavljujemo tebi kao što smo objavljivali Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega, objavljivali smo Ibrahimu, i Ismailu i Ishaku i Jakubu i potomcima, i Isau, i Ejjubu, i Junusu, i Harunu, i Sulejmanu, a Davudu smo dali Zebur." (En-Nisa', 163.)

Ova vjera koju je Allah objavio poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, ista je ona vjera koju je propisao i prijašnjim vjerovjesnicima, o čemu Allah kaže:

﴿۞ شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحٗا وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ وَمَا وَصَّيۡنَا بِهِۦٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓۖ أَنۡ أَقِيمُواْ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُواْ فِيهِۚ كَبُرَ عَلَى ٱلۡمُشۡرِكِينَ مَا تَدۡعُوهُمۡ إِلَيۡهِۚ ٱللَّهُ يَجۡتَبِيٓ إِلَيۡهِ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِيٓ إِلَيۡهِ مَن يُنِيبُ ١٣﴾ [الشورى: 13]

"On vam propisuje u vjeri isto ono što je naredio Nuhu i ono što objavljujemo tebi, i ono što smo naredili Ibrahimu i Musau i Isau: 'Pravu vjeru ispovijedajte i u tome se ne podvajajte!" Teško je višeboščima ono u što ih pozivaš. Allah odabire za Svoju vjeru onoga koga On hoće i upućuje u nju onoga ko Mu se iskreno obrati." (Eš-Šura, 13.)

Ova vjera koju je Allah objavio poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, potvrđuje prijašnje objavljene knjige,

poput Tevrata i Indžila, prije nego su iskrivljene. Uzvišeni Allah kaže:

﴿وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ هُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِعِبَادِهِۦ لَخَبِيرُۢ بَصِيرٞ ٣١﴾ [فاطر: 31]

"A ono što ti iz Knjige objavljujemo sušta je istina, ona potvrđuje da su istinite i one prije nje. – Allah, zaista, o robovima Svojim sve zna i On sve vidi." (Fatir, 31.)

4. Vjerovjesnici, Allahov salavat i mir na njih, bili su iste vjere, a različitog vjerozakona.

Vjera vjerovjesnika, Allahov salavat i mir na njih, ista je, a vjerozakoni su im različiti. Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَكُمۡ فِي مَآ ءَاتَىٰكُمۡۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ٤٨﴾ [المائدة: 48]

"A tebi objavljujemo Knjigu, s Istinom, da potvrdi knjige prije objavljene i da nad njima bdi. I ti im sudi prema onome što Allah objavljuje i ne povodi se za prohtjevima njihovim, i ne odstupaj

od Istine koja ti dolazi; svima vama smo zakon i pravac propisali. A da je Allah htio, On bi vas sljedbenicima jedne vjere učinio, ali, On hoće da vas iskuša u onome što vam propisuje, zato se natječite ko će više dobra učiniti; Allahu ćete se svi vratiti, pa će vas On o onome u čemu ste se razilazili obavijestiti." (El-Ma'ide, 48.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ja sam od svih ljudi najpreči Isau sinu Merjeminom, i na ovome i na onome svijetu. Vjerovjesnici su braća po ocu, majke su im različite (tj. vjerozakoni im nisu isti), a vjera (tevhid) im je ista." Bilježi Buharija, br. 3443.

5. Islam poziva, kao što su pozivali i svi vjerovjesnici: Nuh, Ibrahim, Musa, Sulejman, Davud i Isa, neka je na njih mir, vjerovanju da je Allah Gospodar, Stvoritelj, Opskrbitelj, da On daje život i

smrt, te da je Vlasnik svega, Upravitelj svime, Blagi i Samilosni.

Islam poziva, kao što su pozivali i svi vjerovjesnici: Nuh, Ibrahim, Musa, Sulejman, Davud i Isa, neka je na njih mir, vjerovanju da je Allah Gospodar, Stvoritelj, Opskrbitelj, da On daje život i smrt, te da je Vlasnik svega, Upravitelj svime, Blagi i Samilosni. Allah Uzvišeni kaže:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ هَلۡ مِنۡ خَٰلِقٍ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ٣﴾ [فاطر: 3]

"O ljudi, sjetite se blagodati kojom vas Allah obasipa! Postoji li, osim Allaha, ikakav drugi stvoritelj koji vas sa neba i iz zemlje opskrbljuje? Osim Njega nema drugog (istinskog) boga, pa kuda se onda odmećete?" (Fatir, 3.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ أَمَّن يَمۡلِكُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَمَن يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُۚ فَقُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ ٣١﴾ [يونس: 31]

"Upitaj: 'Ko vas hrani s neba i iz zemlje, čije su djelo sluh i vid, ko stvara živo iz neživog, a pretvara živo u neživo, i ko upravlja svim?" – 'Allah!' – reći će oni – a ti reci: 'Pa zašto Ga se onda ne bojite?" (Junus, 31.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿أَمَّن يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَمَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٦٤﴾ [النمل: 64]

"Onaj Koji sve iz ničega stvara, Koji će zatim to ponovo učiniti, i Koji vam opskrbu s neba i iz zemlje daje. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi (istinski) bog?! Reci: 'Dokažite, ako istinu govorite!" (En-Neml, 64.)

Svi vjerovjesnici i poslanici, neka je na njih mir i spas, pozivali su obožavanju samo Allaha Uzvišenog, Koji kaže:

﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنۡهُم مَّنۡ حَقَّتۡ عَلَيۡهِ ٱلضَّلَٰلَةُۚ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٣٦﴾ [النحل: 36]

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: "Allahu ibadet činite, a šejtana - taguta se klonite!" I bilo je među njima onih koje je Allah uputio, a i onih koji su zaslužili zabludu. Zato putujte Zemljom da vidite kakav je bio svršetak onih koji su poslanike u laž utjerivali." (En-Nahl, 36.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ٢٥﴾ [الأنبياء: 25]

"Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: 'Nema istinskog boga osim Mene, zato Meni ibadet činite!'" (El-Enbija', 25.)

Uzvišeni Allah spominje da je Nuh, alejhis-selam, govorio:

﴿لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ٥٩﴾ [الأعراف: 59]

"Mi smo Nuha poslali narodu njegovu, pa im je on govorio: "O narode moj, Allahu ibadet činite, vi drugog boga osim Njega nemate! Ja se, doista, bojim za vas patnje na Velikom danu!" (El-E'araf, 59.)

Ibrahim, Allahov prijatelj, alejhis-selam, govorio je sljedeće, a o tome nas Uzvišeni Allah obavještava:

﴿وَإِبۡرَٰهِيمَ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُۖ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ١٦﴾ [العنكبوت: 16]

"A sjeti se i Ibrahima, kad je rekao narodu svome: 'Allahu ibadet činite i Njega se bojte, to vam je bolje, ako znate!'" (El-Ankebut, 16.)

Uzvišeni Allah spominje nam i riječi Saliha, alejhis-selam:

﴿وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ قَدۡ جَآءَتۡكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡۖ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمۡ ءَايَةٗۖ فَذَرُوهَا تَأۡكُلۡ فِيٓ أَرۡضِ ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٖ فَيَأۡخُذَكُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٧٣﴾ [الأعراف: 73]

"A Semudu smo njegova brata Saliha poslali. 'O narode moj', govorio je on, 'Allahu ibadet činite, vi drugog boga osim Njega nemate! Evo vam znaka Gospodara vašeg: ova Allahova kamila za vas je znak. Pustite je neka pase po Allahovoj zemlji i ne zlostavljajte je da vas bolna kazna ne bi snašla!'" (El-E'araf, 73.)

Uzvišeni Allah spominje nam i riječi Šu'ajba, alejhis-selam:

﴿وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ قَدۡ جَآءَتۡكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡۖ فَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَٱلۡمِيزَانَ وَلَا تَبۡخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٨٥﴾ [الأعراف: 85]

"A i u Medjen - njihova brata Šuajba poslasmo. 'O narode moj', govorio je on, 'Allahu ibadet činite, vi drugog boga osim Njega nemate! Jasan dokaz od Gospodara vašeg došao vam je, zato punite mjericu i vagu, i ljude ni u čemu ne zakidajte, i red na Zemlji ne remetite kad je već na njoj red uspostavljen. To je bolje za vas, ako ste vjernici." (El-E'araf, 85.)

Prvo što je Uzvišeni Allah rekao, kada se Musau, alejhis-selam, obratio, jeste:

﴿وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ ١٣ إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدۡنِي وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ ١٤﴾ [طه: 13-14]

"Tebe sam izabrao, zato ono što ti se objavljuje slušaj! Ja sam, uistinu, Allah, drugog Boga, osim Mene, nema; zato samo

Mene obožavaj i molitvu obavljaj – da bih ti uvijek na umu bio!" (Taha, 13-14.)

Uzvišeni Allah prenosi nam šta je Musa, alejhis-selam, rekao, kada je utočište zatražio:

﴿وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِنِّي عُذۡتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٖ لَّا يُؤۡمِنُ بِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ٢٧﴾ [غافر: 27]

"Musa reče: 'Molim Gospodara svoga i Gospodara vašega da me zaštiti od svakog oholog koji ne vjeruje u Dan u kome će se račun polagati!" (Gafir, 27.)

Također, spominje i šta je Isa, alejhis-selam, govorio:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ٥١﴾ [آل عمران: 51]

"Allah je doista i moj i vaš Gospodar i Njemu ibadet činite. To je Pravi put!" (Ali Imran, 51.)

Isto tako spominje i da je Isa, alejhis-selam, govorio sljedeće:

﴿لَقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ وَقَالَ ٱلۡمَسِيحُ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۖ إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ٧٢﴾ [المائدة: 72]

"O sinovi Israilovi, obožavajte Allaha, i moga i vašega Gospodara! Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći." (El-Maida, 72.)

Čak se i u Tevratu i Indžilu potvrđuje robovanje samo Allahu. U "Ponovljenom zakonu", spominje se da je Musa, alejhis-selam, rekao: "Čuj, Izrailju: 'Gospod je Bog naš jedini Gospod.'"

U Jevanđelju po Marku, potvrđuje se Božija jednoća, i to u riječima Isaa, alejhis-selam: "Prvi savjet glasi: 'Čuj, Izraele, Gospodar, Bog naš, jest jedini Gospodar.'"

Uzvišeni Allah pojašnjava nam da je poziv u vjerovanje jednog Boga, bio glavni i najveći zadatak svih vjerovjesnika, o čemu On, Uzvišeni, kaže:

﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنۡهُم مَّنۡ حَقَّتۡ عَلَيۡهِ ٱلضَّلَٰلَةُۚ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٣٦﴾ [النحل: 36]

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: 'Allahu ibadet činite, a šejtana - taguta se klonite!' I bilo je među njima onih kojima je Allah na Pravi put ukazao, a i onih koji su zaslužili da ostanu u zabludi." (En-Nahl, 36.)

I kaže Uzvišeni:

﴿قُلۡ أَرَءَيۡتُم مَّا تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ لَهُمۡ شِرۡكٞ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِۖ ٱئۡتُونِي بِكِتَٰبٖ مِّن قَبۡلِ هَٰذَآ أَوۡ أَثَٰرَةٖ مِّنۡ عِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٤﴾ [الأحقاف: 4]

"Reci: 'Kažite vi meni ili pokažite mi šta su stvorili na Zemlji i da li imaju ikakva udjela u nebesima oni kojima se vi, pored

Allaha, klanjate? Donesite mi Knjigu objavljenu prije ove ili samo kakav ostatak znanja, ako istinu govorite.'" (El-Ahkaf, 4.)

Rekao je šejh Es-Sa'di, Allah mu se smilovao: "Jasno je da se mušrici u svojim širkovima nisu oslanjali na dokaze i argumente, nego na lažne pretpostavke, beznačaja mišljenja i neispravne razumske zaključke. Na neispravnost takvog ponašanja ukazuje sagledavanje njihovih okolnosti, djela i stanje onih koji su svoj život proveli čineći im ibadet. Da li su im njihova božanstva, mimo Allaha, donijela bilo kakvu korist na ovome ili onome svijetu?!" (Tejsirul-Kerimil-Mennan, 779.)

6. Allah Uzvišeni je Stvoritelj, On jedini zaslužuje da bude obožavan i da se pored Njega nikome ibadet ne čini.

Allah Uzvišeni je Stvoritelj, On jedini zaslužuje da bude obožavan i da se pored Njega nikome ibadet ne čini. Allah Uzvišeni kaže:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُمۡ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ٢١ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ فِرَٰشٗا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءٗ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزۡقٗا لَّكُمۡۖ فَلَا تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادٗا وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٢٢﴾ [البقرة: 21-22]

"O ljudi, ibadet činite Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se uščuvali... ...koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne pridružujte druge Allahu - a vi znate!" (El-Bekare, 21-22.)

Onaj koji je nas i generacije prije nas, stvorio, koji nam je Zemlju posteljom učinio, koji nam sa nebesa spušta kišu i daje nam plodove kao opskrbu, jedini zaslužuje da Mu se ibadet čini. On, Uzvišeni, kaže:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ هَلۡ مِنۡ خَٰلِقٍ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ٣﴾ [فاطر: 3]

"O ljudi, sjetite se blagodati kojom vas Allah obasipa! Postoji li, osim Allaha, ikakav drugi stvoritelj koji vas sa neba i iz zemlje opskrbljuje? Osim Njega nema drugog (istinskog) boga, pa kuda se onda odmećete?" (Fatir, 3.)

Onaj ko stvara i opskrbu daje, zaslužuje da se samo Njemu ibadet čini. Uzvišeni veli:

﴿ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ فَٱعۡبُدُوهُۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ١٠٢﴾ [الأنعام: 102]

"To vam je Allah, Gospodar vaš, nema drugog boga osim Njega, Stvoritelja svega; zato Njemu ibadet činite; On nad svime bdi." (El-En'am, 102.)

Sve ono što se obožava mimo Allaha, ne zaslužuje da mu se ibadet čini, jer takva "božanstva" ne posjeduju ništa, ni na Zemlji ni na nebesima, niti su Allahovi ortaci i pomagači u bilo čemu. Kako onda neko, pored Allaha, može činiti ibadet drugome?! Allah Uzvišeni kaže:

﴿قُلِ ٱدۡعُواْ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمۡلِكُونَ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا لَهُمۡ فِيهِمَا مِن شِرۡكٖ وَمَا لَهُۥ مِنۡهُم مِّن ظَهِيرٖ ٢٢﴾ [سبأ: 22]

"Reci: 'Zovite one koje, pored Allaha, bogovima smatrate. Oni ništa nemaju, ni koliko trun jedan, ni na nebesima ni na Zemlji; oni u njima nemaju nikakva udjela i On nema od njih nikakve pomoći." (Sebe', 22.)

Uzvišeni Allah stvorio je stvorenja i u postojanje ih doveo, nakon što nisu postojala, što ukazuje da On postoji, stvara, upravlja i da zaslužuje da Mu se ibadet čini. Uzvišeni Allah kaže:

﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنۡ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٞ تَنتَشِرُونَ ٢٠ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنۡ خَلَقَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا لِّتَسۡكُنُوٓاْ إِلَيۡهَا وَجَعَلَ بَيۡنَكُم مَّوَدَّةٗ وَرَحۡمَةًۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ

يَتَفَكَّرُونَ ٢١ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ خَلۡقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفُ أَلۡسِنَتِكُمۡ وَأَلۡوَٰنِكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّلۡعَٰلِمِينَ ٢٢ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبۡتِغَآؤُكُم مِّن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ٢٣ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلۡبَرۡقَ خَوۡفٗا وَطَمَعٗا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَيُحۡيِۦ
بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ٢٤ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلۡأَرۡضُ
بِأَمۡرِهِۦۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمۡ دَعۡوَةٗ مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ إِذَآ أَنتُمۡ تَخۡرُجُونَ ٢٥ وَلَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ كُلّٞ
لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ٢٦ وَهُوَ ٱلَّذِي يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهۡوَنُ عَلَيۡهِۚ وَلَهُ ٱلۡمَثَلُ ٱلۡأَعۡلَىٰ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٢٧﴾ [الروم: 20-27]

"Jedan od dokaza Njegovih je to što vas od zemlje stvara, i odjednom vas, ljudi, svuda ima razasutih." "I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost; U tome, zbilja, ima znakova za ljude koji razmišljaju." "I jedan od znakova Njegovih je stvaranje nebesa i Zemlje, i raznovrsnost jezika vaših i boja vaših; u tome, zaista, ima znakova za one koji znaju." "I jedan od znakova Njegovih je san vaš noću i danju, i nastojanje vaše da steknete nešto iz obilja Njegova; u tome, zaista, ima znakova za ljude koji čuju." "I jedan od znakova Njegovih je to što vam pokazuje munju, da se pobojite i ponadate, i to što spušta s neba kišu i oživljava njome zemlju poslije mrtvila njezina; u tome, zaista, ima znakova za ljude koji razumiju." "I jedan od znakova Njegovih je i to što nebo i Zemlja opstoje odredbom Njegovom. Zatim, ćete, čim vas On samo jednom pozove, iz zemlje brzo izaći." "Njemu pripada sve što je

na nebesima i na Zemlji, sve je Njemu poslušno." "On je Taj Koji započinje stvaranje; stvara iz ničega i On će to ponovo učiniti, to je Njemu lahko." (Er-Rum, 20-27.)

Nimrud je zanegirao postojanje Gospodara, pa mu je Ibrahim, alejhis-selam, rekao, kao što se navodi u ajetu: "Ibrahim reče:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِـۧمَ فِى رَبِّهِۦٓ أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾﴾ [البقرة: 258]

"Allah čini da Sunce izlazi s istoka, pa učini ti da izađe sa zapada!" I nevjerik se zbuni.– A Allah neće ukazati na Pravi put narodu koji nepravdu čini." (El-Bekara, 258.)

Isto tako, Ibrahim, alejhis-selam, svome narodu iznio je dokaze o postojanje Boga, rekavši da ga On upućuje, hrani, napaja, liječi, usmrćuje i oživljava. O tome šta je Ibrahim rekao, kazuje nam Allah Uzvišeni:

﴿ٱلَّذِى خَلَقَنِى فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَٱلَّذِى هُوَ يُطْعِمُنِى وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَٱلَّذِى يُمِيتُنِى ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾﴾ [الشعراء: 78-81]

"koji me je stvorio i na Pravi put uputio, i koji me hrani i poji, i koji me, kad se razbolim, liječi, i koji će mi život oduzeti, i koji će me poslije oživiti." (Eš-Šu'ara, 78-81.)

Uzvišeni Allah spominje nam obraćanje Musaa alejhis-selam, faraonu, kada mu je rekao:

﴿قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ٥٠﴾ [طه: 50]

"Gospodar naš je onaj koji je svemu onom što je stvorio dao ono što mu je potrebno, zatim ga, kako da se time koristi nadahnuo." (Taha, 50.)

Uzvišeni Allah, potčinio je čovjeku sve što postoji na nebesima i Zemlji i obasuo ga je blagodatima, kako bi Ga obožavao, i kako Mu ne bi nezahvalan bio. Allah Uzvišeni kaže:

﴿أَلَمۡ تَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَأَسۡبَغَ عَلَيۡكُمۡ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةٗ وَبَاطِنَةٗۗ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ ٢٠﴾ [لقمان: 20]

"Kako ne vidite da vam je Allah potčinio sve što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa blagodatima Svojim, i vidljivim i nevidljivim?! A ima ljudi koji raspravljaju o Allahu bez ikakva znanja, bez ikakve upute i bez knjige svjetilje." (Lukman, 20.)

Isto kao što je Uzvišeni Allah potčinio čovjeku sve što se nalazi na nebesima i na Zemlji, tako je i njega stvorio i dao mu sve ono što mu treba, poput sluha, vida i razuma, kako bi sticao korisnu nauku koja će ga odvesti ka njegovom Gospodaru, koji kaže:

﴿وَٱللَّهُ أَخۡرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ٧٨﴾ [النحل: 78]

"Allah vas iz trbuha majki vaših izvodi, vi ništa ne znate, i daje vam sluh i vid i razum da biste bili zahvalni." (En-Nahl, 78.)

Uzvišeni Allah stvorio je ove svjetove, i stvorio je čovjeka, dajući mu sve ono što mu treba, poput organa i snage, a zatim ga je potpomogao svime što mu pomaže da robuje Allahu i nastanjuje Zemlju. Nakon toga, potčinio mu je sve što se nalazi na nebesima i Zemlji.

Stvaranjem svih tih ogromnih stvorenja On dokazuje da je Tvorac i Održavatelj svega, iz čega proističe da jedino On zaslužuje biti obožavan. Uzvišeni poručuje:

﴿قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ أَمَّن يَمۡلِكُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَمَن يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُۚ فَقُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ٣١﴾ [يونس: 31]

"Upitaj: 'Ko vas hrani s neba i iz zemlje, čije su djelo sluh i vid, ko stvara živo iz neživog, a pretvara živo u neživo, i ko upravlja svim?' – 'Allah!' – reći će oni – a ti reci: 'Pa zašto Ga se onda ne bojite?'" (Junus, 31.)

Uzvišeni Allah veli:

﴿قُلۡ أَرَءَيۡتُم مَّا تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ لَهُمۡ شِرۡكٞ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِۖ ٱئۡتُونِي بِكِتَٰبٖ مِّن قَبۡلِ هَٰذَآ أَوۡ أَثَٰرَةٖ مِّنۡ عِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٤﴾ [الأحقاف: 4]

"Reci: 'Kažite vi meni ili pokažite mi šta su stvorili na Zemlji i da li imaju ikakva udjela u nebesima oni kojima se vi, pored Allaha, klanjate? Donesite mi Knjigu objavljenu prije ove ili samo kakav ostatak znanja, ako istinu govorite." (El-Ahkaf, 4.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيۡرِ عَمَدٖ تَرَوۡنَهَاۖ وَأَلۡقَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمۡ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٖۚ وَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوۡجٖ كَرِيمٍ ١٠ هَٰذَا خَلۡقُ ٱللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦۚ بَلِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ١١﴾ [لقمان: 10-11]

"Nebesa je, vidite ih, bez stubova stvorio, a po Zemlji planine nepomične razbacao da vas ne trese, i po njoj životinje svih vrsta razasuo. Mi s neba kišu spuštamo i činimo da po njoj niču svakovrsne plemenite biljke. To je Allahovo djelo; a pokažite Mi šta su drugi, mimo Njega, stvorili? Ništa! Mnogobošci su u pravoj zabludi." (Lukman, 10-11.)

Uzvišeni Allah veli:

﴿أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ ٣٥ أَمۡ خَلَقُواْ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ٣٦ أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَبِّكَ أَمۡ هُمُ ٱلۡمُصَۣيۡطِرُونَ ٣٧﴾ [الطور: 35-37]

"Zar su oni bez Stvoritelja stvoreni ili su oni sami sebe stvorili?! Zar su oni nebesa i Zemlju stvorili?! Ne, nego oni neće

da vjeruju. Zar je u njih blago Gospodara tvoga, ili, zar oni vladaju?!" (Et-Tur, 35-37.)

Rekao je šejh Es-Sa'di: "Njima se iznose dokazi putem nečega što moraju prihvatiti kao istinu ili pak moraju napustiti okvire onoga na šta upućuju razum i vjera." Tefsir Ibn Sa'di, 816.

7. Allah je stvorio sve što postoji, vidjeli mi to ili ne. Sve mimo Njega je stvoreno. On je stvorio nebesa i Zemlju za šest dana (vremenskih razdoblja).

Allah je stvorio sve što postoji, vidjeli mi to ili ne. Sve mimo Njega je stvoreno.On, Uzvišeni, veli:

﴿قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ قُلِ ٱللَّهُۚ قُلۡ أَفَٱتَّخَذۡتُم مِّن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ لَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ نَفۡعٗا وَلَا ضَرّٗاۚ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ أَمۡ هَلۡ تَسۡتَوِي ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُۗ أَمۡ جَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُواْ كَخَلۡقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ ٱلۡخَلۡقُ عَلَيۡهِمۡۚ قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُوَ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّٰرُ ١٦﴾ [الرعد: 16]

"Reci: 'Ko je Gospodar nebesa i Zemlje?' - i odgovori: 'Allah!' 'Reci: 'Pa zašto ste onda umjesto Njega kao zaštitnike prihvatili one koji sami sebi ne mogu neku korist pribaviti niti od sebe

kakvu štetu otkloniti?' Reci: 'Zar su jednaki slijepac i onaj koji vidi, ili, zar su isto tmine i svjetlo, ili, možda misle da oni koje su Allahu pridruživali stvaraju kao što On stvara, pa im se stvaranje čini sličnim!'" Reci: 'Allah je Stvoritelj svega i On je, Jedini, Potčinitelj svega.'" (Er-Ra'd, 16.)

Uzvišeni kaže:

﴿... وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ۝٨﴾ [النحل: 8]

"...a stvorit će i ono što ne znate." (En-Nahl, 8.)

On je stvorio nebesa i Zemlju za šest dana (vremenskih razdoblja). O tome veli:

﴿هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۖ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ۝٤﴾ [الحديد: 4]

"On je Onaj Koji je i nebesa i Zemlju za šest dana stvorio, a zatim se nad Aršom uzvisio; On zna šta u zemlju ulazi i šta iz nje izlazi i šta s neba silazi i šta se prema njemu diže, On je s vama gdje god bili, i sve što radite Allah vidi." (El-Hadid, 4.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ۝٣٨﴾ [ق: 38]

"Mi smo stvorili nebesa i Zemlju i ono što je između njih – za šest vremenskih razdoblja, i nije Nas ophrvao nikakav umor." (Kāf, 38.)

8. Allah nema sudruga u vlasti, stvaranju, upravljanju i obožavanju.

Allah je Vlasnik svega, nema sudruga u stvaranju, vlasti i upravljanju. On kaže:

﴿قُلۡ أَرَءَيۡتُم مَّا تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ لَهُمۡ شِرۡكٞ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِۖ ٱئۡتُونِي بِكِتَٰبٖ مِّن قَبۡلِ هَٰذَآ أَوۡ أَثَٰرَةٖ مِّنۡ عِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ٤﴾ [الأحقاف: 4]

"Reci: 'Kažite vi meni ili pokažite mi šta su stvorili na Zemlji i da li imaju ikakva udjela u nebesima oni kojima se vi, pored Allaha, klanjate? Donesite mi Knjigu objavljenu prije ove ili samo kakav ostatak znanja, ako istinu govorite." (El-Ahkaf, 4.)

Rekao je šejh Es-Sa'di, Allah mu se smilovao: "Reci onima koji Allahu pridružuju kipove i suparnike koji ne mogu koristiti, naštetiti, smrt i život dati, niti oživjeti! Reci im, pojašnjavajući nemoćnost njihovih kumira koji ne zaslužuju nikakav vid ibadeta: 'Kažite vi meni ili pokažite mi šta su stvorili na Zemlji, i da li imaju ikakva udjela u nebesima', tj. da li su stvorili nešto od

nebeskih tijela ili dijelova Zemlje? Da li su stvorili brda ili dali da rijeke teku? Da li su dali da životinje žive ili drveće niče? Da li su pomagali prilikom stvaranja nečega od spomenutog? Nisu ništa od toga uradili, i to su sami protiv sebe potvrdili, što je kategorički razumski dokaz da je neispravno obožavati bilo šta drugo pored Allaha. Zatim je spomenuta negacija bilo kakvog prenesenog dokaza koji na to ukazuje: 'Donesite mi Knjigu objavljenu prije ove' koja poziva činjenju širka, 'ili samo kakav ostatak znanja', prenesenog od poslanika u kojem stoji naredba da se takvo nešto čini. Sasvim je jasno da oni nisu u stanju donijeti nikakav dokaz od poslanika kojim bi opravdali svoj postupak. Šta više, mi smo uvjereni da su svi poslanici pozivali u vjerovanje samo jednog Boga, zabranjujući širk, a to je najznačajniji podatak koji se prenosi od njih." Tefsir Ibn Sa'di, 779.

Allah Uzvišeni je Vlasnik svega i nema sudruga u vladanju. On, Uzvišeni, kaže:

﴿قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلۡمُلۡكِ تُؤۡتِي ٱلۡمُلۡكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلۡمُلۡكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُۖ بِيَدِكَ ٱلۡخَيۡرُۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٢٦﴾ [آل عمران: 26]

"Reci: 'Allahu moj! Koji svu vlast imaš! Ti vlast daješ kome hoćeš, a oduzimaš od koga Ti hoćeš! Ti uzvisuješ koga hoćeš, a unizuješ koga hoćeš! U Tvojoj ruci je dobro! Ti, doista, nad svime imaš moć." (Ali Imran, 26.)

Pojašnjavajući da sva vlast na Sudnjem danu pripada samo Njemu, kaže:

﴿يَوْمَ هُم بَٰرِزُونَ ۖ لَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِنْهُمْ شَىْءٌ ۚ لِّمَنِ ٱلْمُلْكُ ٱلْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿١٦﴾﴾ [غافر: 16]

"na Dan kada će se oni pojaviti, kada Allahu neće o njima ništa skriveno biti. Kome vlast pripada danas? Allahu, Jedinom, Potčinitelju svega." (Gafir, 16.)

Allah Uzvišeni nema sudruga u vlasti, stvaranju, upravljanju i obožavanju. On kaže:

﴿وَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ وَلِىٌّ مِّنَ ٱلذُّلِّ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًۢا ﴿١١١﴾﴾ [الإسراء: 111]

"i reci: 'Hvaljen neka je Allah, koji Sebi nije uzeo djeteta i koji u vlasti nema ortaka, i kome ne treba zaštitnik zbog nemoći – i hvaleći Ga veličaj!" El-Isra', 111.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ فَقَدَّرَهُۥ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾﴾ [الفرقان: 2]

"Onaj kome pripada vlast na nebesima i na Zemlji, koji nema djeteta, koji u vlasti nema ortaka i koji je sve stvorio i kako treba uredio!" (El-Furkan, 2.)

On je Vlasnik, a sve mimo Njega smatra se posjedom. On je Tvorac, a sve mimo Njega smatra se stvorenjem. On sve uređuje i svime upravlja. Onoga ko ima ovakav status obaveza je obožavati, a obožavati nekoga pored Njega, smatra se manjkavošću razuma. Širk donosi propast i na ovome i na onome svijetu. Uzvišeni Allah veli:

﴿وَقَالُواْ كُونُواْ هُودًا أَوۡ نَصَٰرَىٰ تَهۡتَدُواْۗ قُلۡ بَلۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِـۧمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ١٣٥﴾ [البقرة: 135]

"Oni govore: 'Budite židovi, odnosno kršćani, bit ćete na Pravom putu!'" Ti reci: "Ne, mi smo sljedbenici Ibrahima pravovjernika. On nije u višebošce spadao." (El-Bekare, 135.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَمَنۡ أَحۡسَنُ دِينٗا مِّمَّنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ وَٱتَّبَعَ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۗ وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبۡرَٰهِيمَ خَلِيلٗا١٢٥﴾ [النساء: 125]

"Ko je bolje vjere od onoga koji se iskreno preda Allahu, čineći još i dobra djela, i koji slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu? A Ibrahima je Allah uzeo za prijatelja." (En-Nisa', 125.)

Uzvišeni Allah pojasnio je da ne drži do sebe onaj ko ne slijedi vjeru Ibrahimovu, rekavši:

﴿وَمَن يَرۡغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبۡرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفۡسَهُۥۚ وَلَقَدِ ٱصۡطَفَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ١٣٠﴾ [البقرة: 130]

"Ko drugi vjeru Ibrahimovu izbjegava do onaj koji ne drži do sebe!? Mi smo njega na ovome svijetu odabrali, pa će on i na drugom svijetu biti među dobrima." (El-Bekare, 130.)

9. On, Uzvišeni, nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije.

On, Uzvišeni, nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije. O tome Uzvišeni veli:

﴿قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ ٣ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ٤﴾ [الإخلاص: 1-4]

"Reci: "On je Allah – Jedan! Allah je Utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!" (El-Ihlas, 1-4.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا فَٱعۡبُدۡهُ وَٱصۡطَبِرۡ لِعِبَٰدَتِهِۦۚ هَلۡ تَعۡلَمُ لَهُۥ سَمِيّٗا ٦٥﴾ [مريم: 65]

"On je Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih, zato samo Njemu ibadet čini i u tome budi ustrajan! Znaš li da ima neko Njemu sličan?" (Merjem, 65.)

Također, Allah Uzvišeni kaže:

﴿فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا وَمِنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ أَزۡوَٰجٗا يَذۡرَؤُكُمۡ فِيهِۚ لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ١١﴾ [الشورى: 11]

"Stvoritelj nebesa i Zemlje! On vas kao parove stvara – a stvara parove i od stoke – da vas tako razmnožava. Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi." (Eš-Šura, 11.)

10. Allah Uzvišeni ne postaje dio nečega niti se utjelovljuje u nešto stvoreno.

Allah Uzvišeni ne postaje dio nečega, ne utjelovljuje se u nešto stvoreno, niti se s nečim sjedinjava. To je zbog toga što je On Tvorac, a sve mimo Njega je stvoreno, On je Vječan, a sve mimo Njega je prolazno. On je Vlasnik svega što postoji i ne postaje dio nečega što je stvoreno, niti nešto postaje dio Njegovog Bića. Allah je veći i veličanstveniji od svega. Osuđujući one koji tvrde da se Uzvišeni Allah utjelovio u Isa, On kaže:

﴿لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۚ قُلۡ فَمَن يَمۡلِكُ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔا إِنۡ أَرَادَ أَن يُهۡلِكَ ٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَأُمَّهُۥ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗاۗ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۚ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٧﴾ [المائدة: 17]

"Nevjernici su oni koji govore: 'Doista je Bog Mesih sin Merjemin!' Reci: 'Ko može spriječiti Allaha da, ako hoće, uništi Mesiha, sina Merjemina, i majku njegovu, i sve one koji su na Zemlji?' Allahova je vlast na nebesima i na Zemlji i na onome što je između njih; On stvara šta hoće, i Allah nad svime ima moć." (El-Ma'ide, 17.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَلِلَّهِ ٱلۡمَشۡرِقُ وَٱلۡمَغۡرِبُۚ فَأَيۡنَمَا تُوَلُّواْ فَثَمَّ وَجۡهُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ١١٥ وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ
وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۖ بَل لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ كُلّٞ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ١١٦ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَإِذَا قَضَىٰٓ
أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ١١٧﴾ [البقرة: 115-117]

"A Allahov je i istok i zapad; kuda god se okrenete, pa – tamo je Allahova strana. – Allah je, zaista, neizmjerno dobar i On sve zna." "Nevjernici govore: 'Allah je uzeo sebi dijete.' Hvaljen neka je On! Naprotiv, Njegovo je sve ono što je na nebesima i na Zemlji. Njemu se sve pokorava; On je Stvoritelj nebesa i Zemlje, a kada nešto odredi, On samo kaže: 'Budi!' - i to biva." (El-Bekare, 115-117.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗا ٨٨ لَّقَدۡ جِئۡتُمۡ شَيۡـًٔا إِدّٗا ٨٩ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ مِنۡهُ وَتَنشَقُّ
ٱلۡأَرۡضُ وَتَخِرُّ ٱلۡجِبَالُ هَدًّا ٩٠ أَن دَعَوۡاْ لِلرَّحۡمَٰنِ وَلَدٗا ٩١ وَمَا يَنۢبَغِي لِلرَّحۡمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ٩٢ إِن كُلُّ

مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ إِلَّآ ءَاتِي ٱلرَّحۡمَٰنِ عَبۡدٗا ﴿٩٣﴾ لَّقَدۡ أَحۡصَىٰهُمۡ وَعَدَّهُمۡ عَدّٗا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمۡ ءَاتِيهِ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ فَرۡدًا ﴿٩٥﴾﴾ [مريم: 88-95]

"Oni govore: 'Milostivi je uzeo dijete!' - Vi, doista, nešto odvratno govorite! Gotovo da se nebesa raspadnu, a Zemlja provali i planine zdrobe što Milostivom pripisuju dijete. A Svemilosnom ne treba to da uzima dijete! Ta, svi će oni, i oni na nebesima i oni na Zemlji, doći Svemilosnom kao robovi. On ih je sve zapamtio i tačno izbrojio, i svi će Mu na Sudnjem danu doći pojedinačno. (Merjem, 88-95.)

I kaže Uzvišeni:

﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ
مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ
عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾﴾
[البقرة: 255]

"Allah je, nema Boga osim Njega, Živi i Samoopstojeći Održavatelj! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati bez Njegovog dopuštenja?! On zna šta je bilo prije i šta će biti poslije njih i oni ne mogu obuhvatiti od Njegovoga znanja osim koliko On želi. Njegov Kursi obuhvata i nebesa i Zemlju i Njemu nije teško održavati ih! On je Svevišnji i Veličanstveni!" (El-Bekare, 255.)

Onaj ko ima ovakav položaj, a s druge strane, stvorenja su takva kakva jesu, kako se onda može utjeloviti u nekoga od njih, ili da nekog od stvorenja uzme za Svoje dijete ili pak da pored Njega bude neki drugi bog!?

11. Allah je Blagi i Samilostan je prema Svojim robovima. Upravo, iz tog razloga, poslao je poslanike i objavio svete knjige.

Uzvišeni Allah je Blagi i Samilostan je prema Svojim robovima. Odraz Njegove milosti jeste i slanje poslanika, odnosno objava svetih knjiga, s ciljem da ih izvede iz tmina nevjerovanja i širka i uvede u svjetlo ispravne vjere. Uzvišeni kaže:

﴿هُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِۦٓ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝٩﴾ [الحديد: 9]

"On robu Svome objavljuje jasne ajete, da bi vas iz tmina na svjetlo izveo - a Allah je, uistinu, prema vama milosrdan i milostiv." (El-Hadid, 9.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ١٠٧﴾ [الأنبياء: 107]

"A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali." (El-Enbija', 107.)

Uzvišeni Allah naredio je Svome vjerovjesniku da prenese robovima da On prašta grijehe i da je Samilosni. On, Uzvišeni, kaže:

﴿۞نَبِّئۡ عِبَادِيٓ أَنِّيٓ أَنَا ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ٤٩﴾ [الحجر: 49]

"Kaži robovima Mojim da sam Ja, zaista, Onaj koji prašta i da sam milostiv." (El-Hidžr, 49.)

Njegova blagost i samilost ogleda se i u tome što otklanja štetu i daje dobro Svojim robovima, o čemu kaže:

﴿وَإِن يَمۡسَسۡكَ ٱللَّهُ بِضُرّٖ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَۖ وَإِن يُرِدۡكَ بِخَيۡرٖ فَلَا رَآدَّ لِفَضۡلِهِۦۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ١٠٧﴾ [يونس: 107]

"Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro – pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova Svojih; On prašta i milostiv je." (Junus, 107.)

12. Allah je Gospodar Samilosni. On će jedini svesti račun sa

stvorenjima na Sudnjem danu, nakon što ih oživi iz njihovih kaburova. Svako će dobiti adekvatnu nagradu, odnosno kaznu, shodno dobru ili zlu koje je činio. Onaj ko bude činio dobra djela, a vjernik je, imat će vječno uživanje. Onaj ko bude nevjernik i bude radi loša djela, imat će veliku kaznu na onome svijetu.

Allah je Gospodar Samilosni. On će jedini svesti račun sa stvorenjima na Sudnjem danu, nakon što ih oživi iz njihovih kaburova. Svako će dobiti adekvatnu nagradu, odnosno kaznu, shodno dobru ili zlu koje je činio. Onaj ko bude činio dobra djela, a vjernik je, imat će vječno uživanje. Onaj ko bude nevjernik i bude radi loša djela, imat će veliku kaznu na onome svijetu. Iz Svoje potpune pravde, mudrosti i samilosti, On je dao da ovaj

svijet bude mjesto djelovanja, a onaj svijet mjesto obračuna, nagrade ili kazne. Dobročinitelj će steći nagradu za svoje dobročinstvo, dok će zločinci i nepravednici dobiti odgovarajuću kaznu. Imajući u vidu da neki ljudi ne mogu pojmiti ovo pitanje, Uzvišeni Allah iznio je mnoge dokaze koji ukazuju na proživljenje u koje nema sumnje. On veli:

﴿وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنَّكَ تَرَى ٱلْأَرْضَ خَٰشِعَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِىٓ أَحْيَاهَا لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ٣٩﴾ [فصلت: 39]

"A od znakova je Njegovih i to što ti vidiš suhu zemlju, a kad na nju spustimo kišu, ona se pokrene i uzbuja. Onaj Ko njoj daje život oživit će sigurno i umrle. On nad svime ima moć." (Fussilet, 39.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّنَ ٱلْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۚ وَنُقِرُّ فِى ٱلْأَرْحَامِ مَا نَشَآءُ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا۟ أَشُدَّكُمْ ۖ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرْذَلِ ٱلْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنۢ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۚ وَتَرَى ٱلْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنۢبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ٥﴾ [الحج: 5]

"O ljudi! Ako ste u sumnji spram proživljenja - pa Mi smo vas, zaista, stvorili od prašine, zatim od kapi sjemena, potom od zakvačka, zatim od grude mesa, oblikovanog i neoblikovanog, da bismo vama objasnili! A u matericama zadržavamo šta

hoćemo, do roka određenog, zatim činimo da se kao dojenčad rađate i da poslije do muževnog doba uzrastete; neko od vas umire, a neko duboku starost doživljava, tako da, nakon što je znao, ne zna ništa. I ti vidiš zemlju kako je zamrla, ali kad na nju vodu spustimo, ona ustrepti i uzbuja, i iz nje iznikne svakovrsno bilje prekrasno." (El-Hadždž, 5.)

Uzvišeni Allah u ovom ajetu spominje tri razumska dokaza koja ukazuju na mogućnost proživljenja:

1. Uzvišeni Allah prvi je put stvorio čovjeka od zemlje. Onaj ko je čovjeka stvorio od zemlje, u stanju je da ga vrati u život nakon što postane zemlja.

2. Onaj ko je ljude stvorio od kapi sjemena, u stanju je da ih vrati u život nakon smrti.

3. Onaj ko je u stanju zamrlu zemlju vratiti u život slanjem kiše, u stanju je vratiti ljude u život nakon što umru. Ovaj nam ajet ukazuje na nadnaravnost Kur'ana, jer i pored svoje kratkoće, sadrži tri razumska dokaza koja tretiraju ovu tematiku.

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿يَوْمَ نَطْوِى ٱلسَّمَآءَ كَطَىِّ ٱلسِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَآ أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُۥ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَآ ۚ إِنَّا كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٠٤﴾﴾ [الأنبياء: 104]

"onoga Dana kada smotamo nebesa kao što se smota list papira za pisanje. Onako kako smo prvi put iz ničega stvorili,

tako ćemo ponovo iz ništa stvoriti – to je obećanje Naše, Mi smo doista kadri to učiniti." (El-Enbija', 104.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلۡقَهُۥۖ قَالَ مَن يُحۡيِ ٱلۡعِظَٰمَ وَهِيَ رَمِيمٞ ٧٨ قُلۡ يُحۡيِيهَا ٱلَّذِيٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٖۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلۡقٍ عَلِيمٌ ٧٩﴾ [يس: 78-79]

"i Nama navodi primjer, a zaboravlja kako je stvoren, i govori: 'Ko će oživiti kosti kad budu truhle?' Reci: 'Oživiće ih Onaj koji ih je prvi put stvorio; On dobro zna sve što je stvorio." (Jā Sīn, 78-79.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿ءَأَنتُمۡ أَشَدُّ خَلۡقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُۚ بَنَىٰهَا ٢٧ رَفَعَ سَمۡكَهَا فَسَوَّىٰهَا ٢٨ وَأَغۡطَشَ لَيۡلَهَا وَأَخۡرَجَ ضُحَىٰهَا ٢٩ وَٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ ٣٠ أَخۡرَجَ مِنۡهَا مَآءَهَا وَمَرۡعَىٰهَا ٣١ وَٱلۡجِبَالَ أَرۡسَىٰهَا ٣٢﴾ [النازعات: 27-32]

"A šta je teže: vas ili nebo stvoriti? On ga je sazdao, svod njegov visoko digao i usavršio, noći njegove mračnim, a dane svijetlim učinio. Zemlju je razastro i na njoj mnoge koristi dao iz nje je vodu i pašnjake izveo, i planine nepomičnim učinio. (En-Nazi'at, 27-32.)

Uzvišeni Allah ovdje pojašnjava da stvaranje čovjeka nije nimalo teže od stvaranja nebesa, Zemlje, i onoga što je na

njima. Onaj ko je u stanju stvoriti nebesa i Zemlju, nije onemogućen da ponovo čovjeka vrati u život.

13. Allah Uzvišeni stvorio je Adema od ilovače i učinio je da se njegovo potomostvo, nakon njega, širi. Svi su ljudi isti po svome porijeklu i nema prednost jedna rasa nad drugom, niti jedan narod nad drugim, osim po stepenu bogobojaznosti.

Allah Uzvišeni stvorio je Adema od ilovače i učinio je da se njegovo potomostvo, nakon njega, širi. Svi su ljudi isti po svome porijeklu i nema prednost jedna rasa nad drugom, niti jedan narod nad drugim, osim po stepenu bogobojaznosti. Uzvišeni kaže:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٞ ١٣﴾ [الحجرات: 13]

"O ljudi, Mi smo vas od muškarca i žene stvorili i plemenima i narodima vas učinili da biste se prepoznavali. Najugledniji od vas kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji; Allah je, uistinu, Onaj Koji sve i u potpunosti zna." (El-Hudžurat, 13.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَٱللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمۡ أَزۡوَٰجٗاۚ وَمَا تَحۡمِلُ مِنۡ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلۡمِهِۦۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٖ وَلَا يُنقَصُ مِنۡ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ١١﴾

[فاطر: 11]

"Allah vas je od zemlje stvorio, zatim od kapi sjemena, i najzad vas čini muškarcima i ženama. I nijedna žena ne zanese, niti rodi, a da On to ne zna. I ničiji život se ne produži, niti skrati, a da to nije zabilježeno u Knjizi; to je Allahu, uistinu, lahko!" (Fatir, 11.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ مِنۡ عَلَقَةٖ ثُمَّ يُخۡرِجُكُمۡ طِفۡلٗا ثُمَّ لِتَبۡلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمۡ ثُمَّ لِتَكُونُواْ شُيُوخٗاۚ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبۡلُۖ وَلِتَبۡلُغُوٓاْ أَجَلٗا مُّسَمّٗى وَلَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٦٧﴾ [غافر: 67]

"On je Onaj Koji vas je od zemlje stvorio, potom od kapi sjemena, zatim od zakvačka, zatim vas kao dojenčad izvodi, i da do muževnog doba stignete, i da starci postanete - a neki od vas umiru prije - i da do određenog roka stignete, a i da biste razumjeli." (Gafir, 67.)

Uzvišeni Allah pojašnjava nam da je stvorio Isaa kosmičkom odredbom, kao što je stvorio Adema od ilovače, isto tako, kosmičkom odredbom. On je rekao:

﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٥٩﴾ [آل عمران: 59]

"Primjer Isaov doista je kod Allaha isti kao i primjer Ademov: od prašine ga je stvorio, a zatim mu rekao: 'Budi!' i on bi!" (Ali Imran, 59.)

Već je ranije prenešeno Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjenje o tome da su ljudi jednaki i da se razlikuju samo po stepenu bogobojaznosti.

14. Svako dijete rađa se u prirodnoj vjeri.

Svako dijete rađa se u prirodnoj vjeri, o čemu Uzvišeni veli:

﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًاۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَاۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٣٠﴾ [الروم: 30]

"Ti upravi lice svoje vjeri iskreno; prirodnoj vjeri Allahovoj prema kojoj je ljude stvorio. Nema izmjene Allahovog stvaranja, to je prava vjera, ali većina ljudi to ne zna." (Er-Rum, 30.).

Čista i prava vjera jeste vjera Ibrahimova, Allahovog prijatelja, o čemu Allah kaže:

﴿ثُمَّ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ أَنِ ٱتَّبِعۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ١٢٣﴾ [النحل: 123]

"Poslije smo tebi objavili: 'Slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu, on nije Allahu druge smatrao ravnim!" (En-Nahl, 123.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Svako se dijete rađa čiste vjere (u islamu), pa ga roditelji načine židovom, kršćaninom ili vatropoklonikom. Kada od normalne životinje nastane normalno mladunče, zar na njemu primjećujete bilo kakav nedostatak?!" Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, zatim je proučio:

﴿فَأَقِمۡ وَجۡهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفٗاۚ فِطۡرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيۡهَاۚ لَا تَبۡدِيلَ لِخَلۡقِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ٣٠﴾ [الروم: 30]

"Ti upravi lice svoje vjeri, kao pravi vjernik, vjeri, djelu Allahovu, prema kojoj je On ljude načinio – ne treba se mijenjati Allahova vjera, jer to je prava vjera, ali većina ljudi to ne zna." (Er-Rum, 30.) Sahihul-Buhari, 4775.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Moj Gospodar naredio mi je da vas podučim onome što niste znali, mene je tome podučio danas: 'Svaki imetak kojeg sam podario robu, halal mu je. Ja sam sve robove stvorio u čistoj vjeri, međutim, njima su šejtani dolazili i odvraćali ih od vjere, zabranjujući im

ono što sam im dozvolio i navodeći ih da Mi pripišuju ono o čemu nisam objavio nikakav dokaz." Bilježi Muslim, br. 2865.

15. Niko od ljudi nije rođen kao griješnik, niti nasljeđuje tuđe grijehe.

Niko od ljudi nije rođen kao griješnik, niti nasljeđuje tuđe grijehe. Uzvišeni Allah kazuje nam da je Adem, alejhis-selam, nakon što je prekršio božansku naredbu i nakon što su on i supruga mu, jeli sa zabranjenog drveta, pokajao se i zatražio oprost. Uzvišeni Allah nadahnuo ga je riječima koje je trebao izgovoriti, što je on i učinio, nakon čega mu je Allah oprostio. O tome Uzvišeni kaže:

﴿وَقُلۡنَا يَـٰٓـَٔادَمُ ٱسۡكُنۡ أَنتَ وَزَوۡجُكَ ٱلۡجَنَّةَ وَكُلَا مِنۡهَا رَغَدًا حَيۡثُ شِئۡتُمَا وَلَا تَقۡرَبَا هَـٰذِهِ
ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ٣٥ فَأَزَلَّهُمَا ٱلشَّيۡطَـٰنُ عَنۡهَا فَأَخۡرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِۖ وَقُلۡنَا ٱهۡبِطُواْ
بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ وَلَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُسۡتَقَرّٞ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ ٣٦ فَتَلَقَّىٰٓ ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٖ
فَتَابَ عَلَيۡهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ٣٧ قُلۡنَا ٱهۡبِطُواْ مِنۡهَا جَمِيعٗاۖ فَإِمَّا يَأۡتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدٗى فَمَن
تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٣٨﴾ [البقرة: 35-38]

"I Mi rekosmo: 'O Ademe, nastanite se ti i supruga tvoja u Džennetu i jedite u njemu gdje god želite, ali se ovome drvetu ne približujte da ne budete među zulumćarima.' Ali, šejtan ih

navede na grijeh zbog tog drveta i izvede ih iz onoga u čemu su bili. 'Siđite!', rekosmo Mi. 'Jedni drugima bit ćete neprijatelji. Do određenog vremena na Zemlji je vaše boravište i neko vrijeme uživanje.' I Adem primi neke riječi od Gospodara svoga, pa mu On oprosti; On je, doista, stalni Primatelj pokajanja, Milostivi. Mi rekosmo: 'Silazite iz njega svi! Od Mene će vam uputstvo dolaziti, i oni koji uputstvo Moje budu slijedili – ničega se neće bojati i ni za čim neće tugovati." (El-Bekare, 35-38.)

Imajući u vidu da je Allah oprostio Ademu i da je on očišćenj od toga grijeha, to znači da njegovi potomci ne nasljeđuju nešto što je izbrisano i uklonjeno pokajanjem. Pravilo je da čovjek ne nosi tuđe grijehe, kao što Uzvišeni pojašnjava:

﴿قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْغِى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَىْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ١٦٤﴾ [الأنعام: 164]

"Što god ko uradi, sebi uradi, i svaki grješnik će samo svoje breme nositi. Na kraju Gospodaru svome ćete se vratiti i On će vas o onome u čemu ste se razilazili obavijestiti." (El-En'am, 164.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿مَّنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ١٥﴾ [الإسراء: 15]

"Onaj ko slijedi Uputu pomoći će sam sebi time što je slijedi, a onaj ko zaluta - sebi će štetu nanijeti time što luta, i nijedna duša neće nositi grijehe druge. A Mi nijedan narod nismo kaznili dok poslanika nismo poslali!" (El-Isra', 15.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ وَإِن تَدۡعُ مُثۡقَلَةٌ إِلَىٰ حِمۡلِهَا لَا يُحۡمَلۡ مِنۡهُ شَيۡءٞ وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰٓۗ إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَۚ وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفۡسِهِۦۚ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلۡمَصِيرُ ١٨﴾ [فاطر: 18]

"I nijedan grešnik neće tuđe grijehe nositi; ako grijesima pretovareni pozove da mu oni budu poneseni, niko mu ih neće ponijeti, pa ni bližnji. A ti ćeš upozoriti samo one koji se Gospodara svoga boje, i kada ih niko ne vidi, i koji obavljaju namaz - onaj ko se očisti, očistio se za svoje dobro - a kod Allaha je konačno odredište!" (Fatir, 18.)

16. Cilj i svrha stvaranja ljudi jeste obožavanje samo Allaha.

Cilj i svrha stvaranja ljudi jeste obožavanje samo Allaha, koji kaže:

﴿وَمَا خَلَقۡتُ ٱلۡجِنَّ وَٱلۡإِنسَ إِلَّا لِيَعۡبُدُونِ ٥٦﴾ [الذاريات: 56]

"Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi ibadet čine." (Ez-Zarijat, 56.)

17. Islam je ukazao počast ljudima, i muškarcima i ženama i svima je zagarantovao sva njihova prava. Po islamu svako ima svoju odgovornost, shodno sopstvenom izboru i postupcima. Svako će snositi odgovornost za bilo koje djelo kojim ugrozi sebe ili druge.

Islam je ukazao počast ljudima, i muškarcima i ženama. Stvorio je čovjeka da bude namjesnik na Zemlji, kao što Uzvišeni kaže:

﴿وَإِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ خَلِيفَةٗۖ...٣٠﴾ [البقرة: 30]

"A kada Gospodar tvoj reče melekima: 'Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!..." (El-Bekare, 30.)

Ova počast obuhvata sve Ademove potomke, o čemu Allah kaže:

﴿۞وَلَقَدۡ كَرَّمۡنَا بَنِيٓ ءَادَمَ وَحَمَلۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ وَرَزَقۡنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلۡنَٰهُمۡ عَلَىٰ كَثِيرٖ مِّمَّنۡ خَلَقۡنَا تَفۡضِيلٗا ٧٠﴾ [الإسراء: 70]

"Mi smo sinovima Ademovim počast ukazali: dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim jelima, i nad mnogima koje smo stvorili posebnu im prednost dali." (El-Isra', 70.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِيٓ أَحۡسَنِ تَقۡوِيمٖ ٤﴾ [التين: 4]

"Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem." (Et-Tin, 4.)

Allah je zabranio čovjeku da sebi uzima neko božanstvo kojeg će obožavati, slijediti i pokoran mu biti, pored Allaha koji kaže:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادٗا يُحِبُّونَهُمۡ كَحُبِّ ٱللَّهِۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَشَدُّ حُبّٗا لِّلَّهِۗ وَلَوۡ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِذۡ يَرَوۡنَ ٱلۡعَذَابَ أَنَّ ٱلۡقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعَذَابِ ١٦٥ إِذۡ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَ وَتَقَطَّعَتۡ بِهِمُ ٱلۡأَسۡبَابُ ١٦٦﴾ [البقرة: 165-166]

"Ima ljudi koji su umjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli, ali pravi vjernici još više vole Allaha. A da znaju mnogobošci da će onda kada dožive patnju – svu moć samo Allah imati i da će Allah strahovito kažnjavati, kada će se

glavešine, za kojima su se drugi povodili, svojih sljedbenika odreći i kada će veze koje su ih vezale prekinute biti, i oni patnju doživjeti." (El-Bekare, 165-166.)

Pojašnjavajući kakvo će na Sudnjem danu biti stanje poglavara i sljedbenika koji su ih slijedili u neistini, Allah Uzvišeni kaže:

﴿قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُوٓاْ أَنَحۡنُ صَدَدۡنَٰكُمۡ عَنِ ٱلۡهُدَىٰ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَكُمۖ بَلۡ
كُنتُم مُّجۡرِمِينَ ٣٢ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ بَلۡ مَكۡرُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ إِذۡ تَأۡمُرُونَنَآ أَن
نَّكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَنَجۡعَلَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَغۡلَٰلَ فِيٓ أَعۡنَاقِ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْۖ هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٣٣﴾ [سبأ: 32-33]

“A zar smo vas mi od Upute odvratili nakon što vam je ona došla?! Ne, sami ste vi prestupnici bili', reći će oni koji su bili oholi onima koji su bili tlačeni." "'Nije bilo tako' – odgovoriće oni koji su bili tlačeni onima koji su bili oholi – 'nego ste danju i noću spletkarili kad ste od nas tražili da u Allaha ne vjerujemo i da Mu druge jednakim smatramo.' I svi će prikriti tugu kad vide da će kažnjeni biti, a Mi ćemo na vratove nevjernika sindžire staviti; zar će biti kažnjeni drukčije nego prema onome kako su radili?" (Sebe'. 32-33.)

Allahova pravda na Sudnjem danu ogledat će se i u tome što će pozivače i vođe zablude natovariti i njihovim i grijesima onih koje su zaveli. Allah kaže:

﴿لِيَحۡمِلُوٓاْ أَوۡزَارَهُمۡ كَامِلَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَمِنۡ أَوۡزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيۡرِ عِلۡمٍۗ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ٢٥﴾ [النحل: 25]

"da bi na Sudnjem danu nosili čitavo breme svoje i dio bremena onih koje su, a da oni nisu bili svjesni, u zabludu doveli. A grozno je to što će oni nositi!" (En-Nahl, 25.)

Islam je čovjeku zagarantovao sva njegova prava i na ovome i na onome svijetu. Najvažnije u svemu tome jeste pravo Allaha kod ljudi i pravo ljudi kod Allaha. Prenosi se od Mu'aza, koji kaže: "Bio sam iza Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, na jahalici, pa me je zovnuo: 'O Mu'aze!' 'Odazivam ti se i pokoravam!', rekoh. To je ponovio tri puta, a zatim rekao: 'Znaš li koje su dužnosti robova prema Allahu? Da mu ibadet čine i da Mu ništa ne pridružuju! ' Potom je išao jedno vrijeme, a onda rekao: 'O Mu'aze!' 'Odazivam ti se i pokoravam!', odgovorih. 'Znaš li koja su prava robova kod Alllaha ako to budu činili? Da ih ne kazni! '" Sahihul-Buhari, 6840.

Uzvišeni Allah osigurao je čovjeku ispravnu vjeru, i zaštitio je njegovo potomstvo, imetak i čast. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Allah je, uistinu, vašu krv, vaše imetke i vašu čast učinio nepovredivim kao što je (nepovrediv) ovaj dan u ovom mjesecu i u ovom gradu." Sahihul-Buhari, 6501.

Ovu veliku i značajnu poruku, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, razglasio je na Oprosnom hadždžu, na kojem je bilo više

od stotinu hiljada ashaba. Ovo značenje ponovio je i potvrdio na dan Kurban-bajrama, na Oprosnom hadždžu. Islam je učinio čovjeka odgovornim za djela koja radi svojim izborom i za svoje postupke. Kaže Allah Uzvišeni:

﴿وَكُلَّ إِنسَٰنٍ أَلۡزَمۡنَٰهُ طَٰٓئِرَهُۥ فِي عُنُقِهِۦۖ وَنُخۡرِجُ لَهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ كِتَٰبٗا يَلۡقَىٰهُ مَنشُورًا ١٣﴾ [الإسراء: 13]

"I svakom čovjeku Mi ono što uradi o vrat privezujemo, a na Kijametskom danu pokazat ćemo mu knjigu koju će otvorenu zateći: 'Čitaj knjigu svoju, dosta ti je danas što ćeš svoj račun polagati!" (El-Isra', 13.)

Ono što uradi od dobra ili zla, pratit će ga i neće preći drugome. Neće polagati račun za tuđa djela, niti će neko drugi polagati račun za njegova djela. Allah Uzvišeni kaže:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدۡحٗا فَمُلَٰقِيهِ ٦﴾ [الانشقاق: 6]

"O čovječe, ti se trudiš idući svome Gospodaru, pa ćeš svoj trud naći!" (El-Inšikak, 6.)

I kaže Uzvišeni:

﴿مَّنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ أَسَآءَ فَعَلَيۡهَاۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ٤٦﴾ [فصلت: 46]

"Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. – A Gospodar tvoj nije nepravedan prema robovima Svojim." (Fussilet, 46.)

Islam čini čovjeka odgovornim za svako djelo kojim našteti sebi ili drugima. Uzvišeni Allah kaže:

﴿وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١١١﴾ [النساء: 111]

"Ko grijeh uradi, na svoju štetu ga je uradio, a Allah je Onaj Koji sve zna i mudar je." (En-Nisa', 111.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿مِنۡ أَجۡلِ ذَٰلِكَ كَتَبۡنَا عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ نَفۡسَۢا بِغَيۡرِ نَفۡسٍ أَوۡ فَسَادٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعٗا وَمَنۡ أَحۡيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحۡيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعٗاۚ وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم بَعۡدَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡأَرۡضِ لَمُسۡرِفُونَ ٣٢﴾ [المائدة: 32]

"Zbog toga smo Mi propisali sinovima Israilovim: ako neko ubije nekoga koji nije ubio nikoga, ili onoga koji na Zemlji nered ne čini - kao da je sve ljude poubijao; a ako neko bude uzrok da se nečiji život sačuva - kao da je svim ljudima život sačuvao." (El-Ma'ide, 32.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Nijedna duša neće biti bespravno ubijena, a da dio odgovornosti za tu krv ne snosi sin Ademov, jer je on prvi koji je počinio ubistvo." Muslim, br. 5150.

18. Kada je riječ o snošenju odgovornosti, nagradi ili kazni, prema islamu, isti su i muškarac i žena.

Kada je riječ o snošenju odgovornosti, nagradi ili kazni, prema islamu, isti su i muškarac i žena. Allah Uzvišeni veli:

﴿وَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُونَ نَقِيرٗا ١٢٤﴾ [النساء: 124]

"a onaj koji čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, ući će u Džennet i nikome, ni koliko udubljenje na hurminoj košpici, zulum neće biti nanesen." (En-Nisa', 124.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩٧﴾ [النحل: 97]

"Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili." (En-Nahl, 97.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿مَنۡ عَمِلَ سَيِّئَةٗ فَلَا يُجۡزَىٰٓ إِلَّا مِثۡلَهَاۖ وَمَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ يُرۡزَقُونَ فِيهَا بِغَيۡرِ حِسَابٖ ٤٠﴾ [غافر: 40]

"Ko god učini zlo, samo će zbog njega biti kažnjen, a ko god učini dobro - bio muškarac ili žena, a vjernik je - taj će u Džennet ući; u njemu će bez računa biti opskrbljeni." (Gafir, 40.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿إِنَّ ٱلۡمُسۡلِمِينَ وَٱلۡمُسۡلِمَٰتِ وَٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ وَٱلۡقَٰنِتِينَ وَٱلۡقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلۡخَٰشِعِينَ وَٱلۡخَٰشِعَٰتِ وَٱلۡمُتَصَدِّقِينَ وَٱلۡمُتَصَدِّقَٰتِ وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلۡحَٰفِظِينَ فُرُوجَهُمۡ وَٱلۡحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرٗا وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغۡفِرَةٗ وَأَجۡرًا عَظِيمٗا ٣٥﴾ [الأحزاب: 35]

"Muslimanima i muslimankama, i vjernicima i vjernicama, i poslušnim muškarcima i poslušnim ženama, i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama, i strpljivim muškarcima i strpljivim ženama, i poniznim muškarcima i poniznim ženama, i muškarcima koji dijele zekat i ženama koje dijele zekat, i muškarcima koji poste i ženama koje poste, i muškarcima koji o svojim stidnim mjestima vode brigu i ženama koje o svojim stidnim mjestima vode brigu, i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio." (El-Ahzab, 35.)

19. Islam je ukazao počast ženi i žene se smatraju sestrama muškaraca. Muškarac je zadužen sticanjem opskrbe i izdržavanjem žene, ukoliko je u mogućnosti. Otac je dužan izdržavati svoju kćerku, a sin svoju majku, ukoliko je punoljetan i sposoban. Također, i muž je obavezan izdržavati svoju suprugu.

Žene se u islamu smatraju sestrama muškaraca. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Žene su sestre (slične) muškarcima." Bilježi Tirmizi, br. 113.

Islam je ukazao počast ženi i zadužio je sina da izdržava svoju majku, ako je u mogućnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ruka onoga koji udjeljuje, gornja je: tvoja majka, tvoj otac, tvoja sestra, tvoj brat, a zatim oni koji su ti

najbliži." Bilježi imam Ahmed Kasnije ćemo uz Allahovu pomoć, govoriti o položaju roditelja. br. 29. Jedan od vidova ukazivanja počasti ženi jeste i što je muž dužan izdržavati svoju suprugu, ako je u mogućnosti. Allah Uzvišeni kaže:

﴿لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِۦۖ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُۥ فَلْيُنفِقْ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَاۚ سَيَجْعَلُ ٱللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ٧﴾ [الطلاق: 7]

"Neka imućan prema bogatstvu svome troši, a onaj koji je u oskudici – prema tome koliko mu je Allah dao, jer Allah nikoga ne zadužuje više nego što mu je dao; Allah će, sigurno, poslije tegobe, slast dati." (Et-Talak, 7.)

Prenosi se da je neki čovjek postavio pitanje Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: "Koja prava ima žena kod svoga supruga?" On je rekao: "Da je nahrani kada se hrani, da je odjene kada i sebe odijeva, da je ne udara po licu i ne nanosi ozljede." Bilježi imam Ahmed.

Pojašnjavajući neka od prava koja žena ima kod svog muža, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Vaša obaveza prema njima jeste da im obezbijediti hranu i odjeću, shodno onome što je uobičajeno." Sahihu Muslim.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Dovoljno je čovjeku grijeha da zapostavi one koje je dužan izdržavati." Bilježi imam Ahmed Hattabi veli: "Ovdje se misli na one koje je

čovjek obavezan izdržavati, a ovo značenje ukazuje kao da je rekao onome ko udjeljuje: Nemoj udjeljivati zapostavljaući svoju porodicu, tražeći u tome nagradu, jer ako iz zapostaviš, imat ćeš grijeh." Islam je ukazao počast ženi i time što je obavezao oca da izdržava svoju kćerku. Uzvišeni Allah kaže:

﴿۞ وَٱلۡوَٰلِدَٰتُ يُرۡضِعۡنَ أَوۡلَٰدَهُنَّ حَوۡلَيۡنِ كَامِلَيۡنِۖ لِمَنۡ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَۚ وَعَلَى ٱلۡمَوۡلُودِ لَهُۥ رِزۡقُهُنَّ وَكِسۡوَتُهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ لَا تُكَلَّفُ نَفۡسٌ إِلَّا وُسۡعَهَاۚ ... ٢٣٣﴾ [البقرة: 233]

"Majke neka doje djecu svoju pune dvije godine, onima koji žele da dojenje potpuno bude. Otac djeteta ih je dužan prema svojoj mogućnosti hraniti i odijevati." (El-Bekare, 233.)

Uzvišeni Allah pojašnjava da je otac dužan izdržavati i odijevati dijete, shodno svojim mogućnostima. Allah Uzvišeni kaže:

﴿... فَإِنۡ أَرۡضَعۡنَ لَكُمۡ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ... ٦﴾ [الطلاق: 6]

"...a ako vam djecu doje, onda im dajte naknadu." (Et-Talak, 6.)

Uzvišeni Allah zadužio je oca da plaća dojilju, što ukazuje da je otac obavezan izdržavati i mušku i žensku djecu.

U sljedećem hadisu spominje se obaveza izdržavanja supruge i djece od strane oca. Prenosi se od Aiše, r.a., da je Hind kazala Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: "Ebu Sufjan

je škrt čovjek, a ja sam u potrebi uzeti iz njegovog imetka." On je rekao: "Uzmi onoliko koliko je potrebno za sebe i svoju djecu, onako kako je uobičajeno." Bilježi ga Buharija.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio je vrijednost izdržavanja kćeri i sestara, rekavši: "Onaj ko bude vodio brigu o dvije ili kćerke, ili dvije ili tri sestre (othrani ih) sve dok se ne odvoje od njega, ili dok ne umre, na Sudnjem danu bit će uz mene kao ova dva prsta." Zatim je spojio dva prsta, kažiprst i srednji, jedan uz drugi. Es-Silsiletus-Sahihah, 296.

20. Smrt nije potpuni kraj, nego samo selidba iz kuće djelovanja u kuću obračuna. Smrt obuhvata i tijelo i dušu. Smrt duše, ustvari je njeno napuštanje tijela, a nakon proživljenja na Sudnjem danu, ona se ponovo nastanjuje u tijelo.

Nakon smrti duša ne prelazi u drugo tijelo niti se reinkarnira.

Smrt nije potpuni kraj. Uzvišeni veli:

﴿۞ قُلۡ يَتَوَفَّىٰكُم مَّلَكُ ٱلۡمَوۡتِ ٱلَّذِي وُكِّلَ بِكُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ ١١﴾ [السجدة: 11]

"Reci: 'Melek smrti, koji je za vas zadužen, duše će vam uzeti, a poslije ćete Gospodaru svome vraćeni biti." (Es-Sedžde, 11.)

Smrt obuhvata i tijelo i dušu. Smrt duše, ustvari je njeno napuštanje tijela, a nakon proživljenja na Sudnjem danu, ona se ponovo nastanjuje u tijelo. Allah Uzvišeni kaže:

﴿ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ حِينَ مَوۡتِهَا وَٱلَّتِي لَمۡ تَمُتۡ فِي مَنَامِهَاۖ فَيُمۡسِكُ ٱلَّتِي قَضَىٰ عَلَيۡهَا ٱلۡمَوۡتَ وَيُرۡسِلُ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٤٢﴾ [الزمر: 42]

"Allah uzima duše u času njihove smrti, a i onih koji spavaju, pa zadržava one kojima je odredio da umru, a ostavlja one druge do roka određenog. To su, zaista, znakovi za one koji razmišljaju." (Ez-Zumer, 42.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Kada duša napušta tijelo, pogled je prati." Bilježi Muslim, br. 920.

Nakon smrti, čovjek se seli iz kuće djelovanja u kuću obračuna. Allah veli:

﴿إِلَيۡهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقًّاۚ إِنَّهُۥ يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ بِٱلۡقِسۡطِۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ شَرَابٞ مِّنۡ حَمِيمٖ وَعَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ٤﴾ [يونس: 4]

"Njemu ćete se svi vratiti – Allahovo je istinito obećanje – On doista iz ničega stvara, On će poslije to ponoviti, da bi pravedno nagradio one koji budu vjerovali i dobra djela činili. A one koji ne budu vjerovali čeka piće od ključale vode i patnja nesnosna, zato što su nevjernici bili” (Junus, 4.)

Nakon smrti duša ne prelazi u drugo tijelo niti se reinkarnira. Reinkarnacija predstavlja pitanje koje nema uporište ni u zdravom razumu, a niti osjetilnoj praksi. Od vjerovjesnika ne prenosi se nikakva predaja koja bi ukazivala na takvo uvjerenje.

21. Islam poziva da se vjeruje u glavne temelje imana: vjerovanje u Allaha, Njegove meleke, objavljenje knjige (Tevrat, Indžil, Zebur), prije njihovog iskrivljavanja, te da se vjeruje u

Kur'an, sve vjerovjesnike i poslanike, neka je na njih mir i spas. Zatim, da se vjeruje u posljednjeg poslanika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao pečata svih njih. Također, poziva ka vjerovanju u Sudnji dan i mi znamo, kada bi život na ovome svijetu bio kraj, i kada ne bi postojao onaj svijet, naš bi život bio uzaludan. Na kraju, islam nas poziva da vjerujemo u Allahovu odredbu svega.

Islam poziva da se vjeruje u glavne temelje imana kojima su pozovali svi poslanici i vjerovjesnici, a oni su:

Prvi: Vjerovanje da je Allah Gospodar, Tvorac, Opskrbitelj, Upravitelj ovog kosmosa, da On jedini zaslužuje da bude obožavan, te da je neispravno obožavati bilo koga pored Njega. Svako božanstvo pored njega, lažno je, i zato, ne priliči obožavato nikoga osim Njega i svaki ibadet upućen nekom drugome, nije ispravan. Već smo ranije govorili o ovom pitanju (br. 8.)

Uzvišeni Allah spomenuo je ove temelje vjerovanja, na mnogim mjestima u Kur'anu. Između ostalog, On kaže:

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ
لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥﴾ [البقرة:
[285

"Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici – svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.' I oni govore: 'Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti." (El-Bekare, 285.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿۞لَّيۡسَ ٱلۡبِرَّ أَن تُوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ قِبَلَ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ
ٱلۡأٓخِرِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلۡكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ وَءَاتَى ٱلۡمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱبۡنَ

ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِي ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَٰهَدُواْۖ وَٱلصَّٰبِرِينَ فِي ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلْبَأْسِۗ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُواْۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ [البقرة: 177]

"Nije dobročinstvo u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu, nego je pravo dobročinstvo dobročinstvo onih koji vjeruju u Allaha, u Ahiret, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike, te onih koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima i siročadi, siromasima i putnicima namjernicima, prosjacima, i za otkup iz ropstva, i onih koji namaz obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, te onih koji su strpljivi u neimaštini i u bolesti, i za vrijeme borbe. To su oni koji su iskreni i oni su pravi bogobojaznici." (El-Bekare, 177.)

Uzvišeni Allah poziva u vjerovanje u ove temelje, pojašnjavajući da je u velikoj zabludi onaj koji ih zanegira:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُۚ وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأٓخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ [النساء: 136]

"O vi koji vjerujete, vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova, i u Knjigu koju On Svome Poslaniku objavljuje i u knjige koje je objavio prije. A onaj koji ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, i u knjige Njegove, i u poslanike Njegove, i u Posljednji dan - daleko je zalutao." (En-Nisa', 136.)

Prenosi se od Omera, radijallahu anhu, da je rekao: "Jednog dana sjedili smo kod Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, te se iznenada pojavi jedan čovjek izuzetno bijele odjeće, jako crne kose, bez ikakvih znakova putovanja na sebi, a niko od nas ga nije poznavao. Približi se Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i sjede pored njega, tako što je prislonio svoja koljena uz njegova i svoje ruke stavio na natkoljenice, a potom reče: 'O Muhammede, obavijesti me o islamu!' Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, reče mu: 'Islam je da posvjedočiš da nema drugog boga, osim Allaha, i da je Muhammed Allahov poslanik, da obavljaš namaz, daješ zekat, postiš ramazan i da hodočastiš Bejtullah, ako si u mogućnosti.' On tada reče: 'Istinu si kazao.' Mi smo mu se čudili (veli Omer) pita ga, zatim mu potvrđuje. Čovjek ponovo reče: 'Obavijesti me o imanu!' Alejhisselam kaza: 'Iman je da vjeruješ Allaha, Njegove meleke, Njegove Knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan i da vjeruješ da je sve određeno, bilo dobro, bilo zlo.' Čovjek opet reče: 'Istinu si kazao.' Zatim reče: 'Obavijesti me o ihsanu (savršenstvu u vjeri)!' Alejhisselam mu kaza: 'Ihsan je da robuješ Allahu kao da ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe, zaista, vidi.'" Muslim, br. 8.

U ovom hadisu spominje se da je Džibril došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pitajući ga o stepenima vjere: islamu, imanu i ihsanu. Na ovo pitanje, Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, dao mu je odgovor, a onda je kazao da se radilo o Džibrilu koji je došao da ih poduči njihovoj vjeri. Dakle, ovo je taj islam, božanska poruka, koju je prenio Džibril, a ljudima dostavio poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Ashabi su je sačuvali i zapamtili, te dostavili generacijama nakon njih.

Drugi: Vjerovanje u meleke. Oni pripadaju nevidljivom svijetu, stvorio ih je Allah, i dao određeni oblik i izgled. Zadužio ih je poslovima i obavezama, a jedna od najznačajnijih jeste dostavljanje božanskih poruka poslanicima i vjerovjesnicima, neka je na njih Allahov mir. Najveći i najbolji među njima jeste melek Džibril. Dokaz da je Džibril dostavljao objavu poslanicima, jeste ajet u kojem stoji:

﴿يُنَزِّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦٓ أَنۡ أَنذِرُوٓاْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ ٢﴾ [النحل: 2]

"On meleke s Objavom, po odredbi Svojoj, šalje onim robovima Svojim kojima hoće: 'Upozoravajte da nema drugog boga osim Mene i bojte Me se!'" (En-Nahl, 2.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٩٢ نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ ٱلۡأَمِينُ ١٩٣ عَلَىٰ قَلۡبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ١٩٤ بِلِسَانٍ عَرَبِيّٖ مُّبِينٖ ١٩٥ وَإِنَّهُۥ لَفِي زُبُرِ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٩٦﴾ [الشعراء: 192-196]

"I Kur'an je, sigurno, objava Gospodara svjetova; donosi ga povjerljivi Džibril na srce tvoje, da budeš upozoritelj, na jasnom arapskom jeziku; on je spomenut u knjigama poslanika prijašnjih." (Eš-Šu'ara, 192-196.)

Treći: Vjerovanje u Božije knjige, poput Tevrata, Indžila i Zebura, prije nego su iskrivljene, i vjerovanje u Kur'an. Allah Uzvišeni kaže:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٣٦﴾ [النساء: 136]

"O vi koji vjerujete, vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova, i u Knjigu koju On Svome Poslaniku objavljuje i u knjige koje je objavio prije. A onaj koji ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, i u knjige Njegove, i u poslanike Njegove, i u Posljednji dan - daleko je zalutao." (En-Nisa', 136.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ٣ مِن قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ٤﴾ [آل عمران: 3-4]

"On tebi objavljuje Knjigu, pravu istinu, koja prethodne potvrđuje, a Tevrat i Indžil objavio je još prije, kao putokaz ljudima, a objavio je i ostale koje rastavljaju istinu od neistine.

One koji u Allahove riječi ne vjeruju čeka teška patnja; – a Allah je silan i strog." (Ali Imran, 3-4.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ٢٨٥﴾ [البقرة: 285]

"Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, a i vjernici, svaki od njih vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i Knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi među poslanicima Njegovim ne pravimo razliku!' I govore: 'Čujemo i pokoravamo se! Molimo Te za oprost, Gospodaru naš, a kod Tebe je konačno odredište!" (El-Bekare, 285.)

I kaže Uzvišeni:

﴿قُلۡ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ٨٤﴾ [آل عمران: 84]

"Reci: 'Mi vjerujemo u Allaha i u ono što je objavljeno nama, i što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu i potomcima, i u ono što je dato Musau i Isau i vjerovjesnicima od Gospodara njihovoga; mi nikakvu razliku između njih ne pravimo, i mi smo Njemu predani." (Ali Imran, 84.)

Četvrti: Vjerovanje u sve vjerovjesnike i poslanike, neka je na njih Allahov mir i spas. Obavezni smo vjerovati u sve njih, kao i to da su svi oni od Allaha dostavljali svojim narodima poslanice, vjeru i vjerozakon, o čemu Uzvišeni veli:

﴿قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ١٣٦﴾ [البقرة: 136]

"Recite: 'Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i potomcima,' i u ono što je dato Musau i Isau, i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima i mi smo Njemu predani.” (El-Bekare, 136.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥﴾ [البقرة: 285]

"Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici – svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.' I oni govore: 'Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti.” (El-Bekare, 285.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿قُلۡ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ٨٤﴾ [آل عمران: 84]

"Reci: 'Mi vjerujemo u Allaha i u ono što je objavljeno nama, i što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu i potomcima, i u ono što je dato Musau i Isau i vjerovjesnicima od Gospodara njihovoga; mi nikakvu razliku između njih ne pravimo, i mi smo Njemu predani." (Ali Imran, 84.)

Isto tako, obaveza je vjerovati da je pečat svih njih, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže:

﴿وَإِذۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيۡتُكُم مِّن كِتَٰبٖ وَحِكۡمَةٖ ثُمَّ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مُّصَدِّقٞ لِّمَا مَعَكُمۡ لَتُؤۡمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥۚ قَالَ ءَأَقۡرَرۡتُمۡ وَأَخَذۡتُمۡ عَلَىٰ ذَٰلِكُمۡ إِصۡرِيۖ قَالُوٓاْ أَقۡرَرۡنَاۚ قَالَ فَٱشۡهَدُواْ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ٨١﴾ [آل عمران: 81]

"I kada je Allah od vjerovjesnika čvrsto obećanje uzeo: 'Kad god da vam podarim Knjigu i mudrost, zatim vam dođe poslanik koji potvrđuje da je istina ono što vi imate, da li biste sigurno u njega vjerovali i njega pomogli?! Da li potvrđujete i prihvaćate obavezu prema Meni?', reče. 'Potvrđujemo!', odgovoriše. 'Budite onda svjedoci!', reče On, 'a i Ja s vama svjedočim!" (Ali Imran, 81.)

Islam nas zadužuje da vjerujemo u sve vjerovjesnike i poslanike, općenito, te da vjerujemo u posljednjeg među njima, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što Uzvišeni Allah kaže:

﴿قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ ۗ...﴿٦٨﴾﴾ [المائدة: 68]

"Reci: 'O sljedbenici Knjige, vi niste nikakve vjere ako se ne budete pridržavali Tevrata i Indžila, i onoga što vam objavljuje Gospodar vaš…" (El-Ma'ide, 68.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴿٦٤﴾﴾ [آل عمران: 64]

"Reci: 'O vi kojima je Knjiga data, dođite da se okupimo uz riječi koje mi i vi podjednako dijelimo: da nikoga osim Allaha ne obožavamo, da Mu ništa ne pridružujemo, i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne smatramo!' Pa, ako se oni okrenu, vi recite: 'Budite svjedoci da smo mi muslimani!" (Ali Imran, 64.)

Onaj ko zanegira jednog vjerovjesnika, ima status kao da ih je sve zanegirao. Kada govori o narodu Nuha, Uzvišeni Allah kaže:

﴿كَذَّبَتۡ قَوۡمُ نُوحٍ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٠٥﴾ [الشعراء: 105]

"I Nuhov narod je smatrao lažnim poslanike." (Eš-Šu'ara, 105.)

Poznato je da prije Nuha, alejhis-selam, nije bilo poslanika, ali i pored toga njima se pripisuje status negatora svih njih, upravo zbog toga što, negirati jednog, znači negirati sve njih, s obzirom da im je poziv isti.

Peti: Vjerovanje u Sudnji dan, kada će na kraju ovog svijeta, Uzvišeni Allah narediti meleku Israfilu da puhne u rog, pa će umrijeti svi oni koje Allah bude želio. Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخۡرَىٰ فَإِذَا هُمۡ قِيَامٞ يَنظُرُونَ ٦٨﴾ [الزمر: 68]

"I u rog će biti puhnuto, i umrijet će oni na nebesima i oni na Zemlji, ostat će samo oni koje bude Allah odabrao; poslije će se u rog drugi put puhnuti i oni će, odjednom, ustati i čekati." (Ez-Zumer, 68.)

Kada pomru svi koji su na nebesima i na Zemlji, osim oni koje Allah bude odabrao, On će smotati nebesa i Zemlju, o čemu u Kur'anu kaže:

﴿يَوۡمَ نَطۡوِي ٱلسَّمَآءَ كَطَيِّ ٱلسِّجِلِّ لِلۡكُتُبِۚ كَمَا بَدَأۡنَآ أَوَّلَ خَلۡقٖ نُّعِيدُهُۥۚ وَعۡدًا عَلَيۡنَآۚ إِنَّا كُنَّا فَٰعِلِينَ ١٠٤﴾ [الأنبياء: 104]

"onoga Dana kada smotamo nebesa kao što se smota list papira za pisanje. Onako kako smo prvi put iz ničega stvorili, tako ćemo ponovo iz ništa stvoriti – to je obećanje Naše, Mi smo doista kadri to učiniti." (El-Enbija', 104.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦ وَٱلۡأَرۡضُ جَمِيعٗا قَبۡضَتُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطۡوِيَّٰتُۢ بِيَمِينِهِۦۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٦٧﴾ [الزمر: 67]

"Oni nisu veličali Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava će Zemlja na Kijametskom danu u šaci Njegovoj biti, a nebesa će u desnici Njegovoj smotana ostati. Čist je On i Uzvišen iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!" (Ez-Zumer, 67.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Allah će smotati nebesa na Kijametskom danu, zatim ih uzeti Svojom desnom rukom, a zatim kazati: 'Ja sam vladar. Gdje su silnici? Gdje su oholnici?' Zatim će smotati sedam zemalja i potom ih uzeti Svojom lijevom rukom i kazati: 'Ja sam vladar. Gdje su silnici? Gdje su oholnici?" Bilježi ga Muslim.

Nakon toga Uzvišeni Allah naredit će meleku da puhne i drugi put, pa će oni ustati, o čemu Allah veli:

﴿... ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخۡرَىٰ فَإِذَا هُمۡ قِيَامٞ يَنظُرُونَ ٦٨﴾ [الزمر: 68]

"...poslije će se u rog drugi put puhnuti i oni će, odjednom, ustati i čekati." (Ez-Zumer, 68.)

Kada Uzvišeni Allah proživi stvorenja, okupit će ih kako bi polagali račun. On, Uzvišeni, o tome kaže:

﴿يَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلۡأَرۡضُ عَنۡهُمۡ سِرَاعٗاۚ ذَٰلِكَ حَشۡرٌ عَلَيۡنَا يَسِيرٞ ٤٤﴾ [ق: 44]

"A na Dan kada će nad njima zemlja popucati oni će žurno izići; biće to oživljenje, za Nas lahko." Kaf, 44.

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿يَوۡمَ هُم بَٰرِزُونَۖ لَا يَخۡفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِنۡهُمۡ شَيۡءٞۚ لِّمَنِ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَۖ لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ ١٦﴾ [غافر: 16]

"na Dan kada će se oni pojaviti, kada Allahu neće o njima ništa skriveno biti. Kome vlast pripada danas? Allahu, Jedinom, Potčinitelju svega." (Gafir, 16.)

Toga dana Uzvišeni Allah svest će račun sa svim ljudima, svako kome je učinjena nepravda, poravnat će svoj račun sa onim ko mu je nepravdu učinio i svako će biti adekvatno tretiran. Allah Uzvišeni poručuje:

﴿ٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۢ بِمَا كَسَبَتۡۚ لَا ظُلۡمَ ٱلۡيَوۡمَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ١٧﴾ [غافر: 17]

"Svaki će čovjek taj Dan prema zasluzi kažnjen ili nagrađen biti; taj Dan neće biti nepravde! Allah, zaista, brzo račun svodi." (Gafir, 17.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةٗ يُضَٰعِفۡهَا وَيُؤۡتِ مِن لَّدُنۡهُ أَجۡرًا عَظِيمٗا ٤٠﴾ [النساء: 40]

"Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti. Dobro djelo On će umnogostručiti i još od Sebe nagradu veliku dati." En-Nisa', 40.

Također, Uzvišeni kaže:

﴿فَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٍ خَيۡرٗا يَرَهُۥ ٧ وَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ شَرّٗا يَرَهُۥ ٨﴾ [الزلزلة: 7-8]

"Onaj ko bude uradio koliko trun dobra - vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjeće ga." (Ez-Zelzele, 7-8.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَنَضَعُ ٱلۡمَوَٰزِينَ ٱلۡقِسۡطَ لِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَلَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗاۖ وَإِن كَانَ مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ خَرۡدَلٍ أَتَيۡنَا بِهَاۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ ٤٧﴾ [الأنبياء: 47]

"I postavit ćemo tačne tezulje za vaganje kad Kijametski dan bude, pa se nikome neće zulum učiniti. A ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo to iznijeti na vidjelo. Dovoljni smo da račune svodimo." (El-Enbija', 47.)

Nakon proživljenja i obračuna, slijedi nagrada ili kazna. Onaj ko bude radio dobra djela, vječno će uživati, a onaj ko bude činio zlo i nevjerovao, imat će patnju, kao što Uzvišeni kaže:

﴿ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٖ لِّلَّهِ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ٥٦ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ٥٧﴾ [الحج: 56-57]

"Tog dana vlast će samo Allah imati, On će im suditi: vjernici i oni koji su dobra djela činili biće u džennetskim baščama uživanja, a oni koji nisu vjerovali i ajete i znakove Naše poricali, oni će patnju ponižavajuću imati." (El-Hadždž, 56-57.)

Mi smo svjesni da, kada bi se sve skončalo sa ovim svijetom i kada bi to bio kraj, da bi život na ovome svijetu bio čista besmislica. Allah Uzvišeni kaže:

﴿أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ ١١٥﴾ [المؤمنون: 115]

"Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?" (El-Mu'minun, 115.)

Šesti: Vjerovanje u Allahovu odredbu, tj. obvezni smo vjerovati da Allah zna šta je bilo, šta je sada i šta će biti i da je to zapisano prije nego su stvorena nebesa i Zemlja. On, Uzvišeni, kaže:

﴿۞وَعِندَهُۥ مَفَاتِحُ ٱلۡغَيۡبِ لَا يَعۡلَمُهَآ إِلَّا هُوَۚ وَيَعۡلَمُ مَا فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۚ وَمَا تَسۡقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعۡلَمُهَا وَلَا حَبَّةٖ فِي ظُلُمَٰتِ ٱلۡأَرۡضِ وَلَا رَطۡبٖ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ٥٩﴾ [الأنعام: 59]

"U Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, i On jedini zna šta je na kopnu i šta je u moru, i nijedan list ne opadne, a

da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega svježeg niti ičega suhog, ničega što nije u jasnoj Knjizi." (El-En'am, 59.)

Također, obavezni smo vjerovati da Uzvišeni Allah obuhvata Svojim znanjem sve, što se jasno naglašava u sljedećem ajetu:

﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٍ وَمِنَ ٱلۡأَرۡضِ مِثۡلَهُنَّۖ يَتَنَزَّلُ ٱلۡأَمۡرُ بَيۡنَهُنَّ لِتَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَحَاطَ بِكُلِّ شَىۡءٍ عِلۡمَۢا ١٢﴾ [الطلاق: 12]

"Allah je sedam nebesa i isto toliko slojeva zemlje stvorio; Njegova odredba do svih njih dospijeva da biste vi znali da Allah nad svime ima moć i da Allah znanjem Svojim sve obuhvaća!" (Et-Talak, 12.)

Zatim, moramo znati i vjerovati da se ništa ne dogodi, a da to Uzvišeni Allah nije htio, i stvorio uzroke da se to desi, olakšao. On nam poručuje:

﴿ٱلَّذِى لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلَمۡ يَتَّخِذۡ وَلَدٗا وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٞ فِى ٱلۡمُلۡكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىۡءٖ فَقَدَّرَهُۥ تَقۡدِيرٗا ٢﴾ [الفرقان: 2]

"Onaj kome pripada vlast na nebesima i na Zemlji, koji nema djeteta, koji u vlasti nema ortaka i koji je sve stvorio i kako treba uredio!" (El-Furkan, 2.)

Uzvišeni Allah sve to čini shodno velikoj mudrosti koju ljudi ne mogu pojmiti.

﴿حِكۡمَةُۢ بَٰلِغَةٞۖ فَمَا تُغۡنِ ٱلنُّذُرُ ٥﴾ [القمر: 5]

"mudrost savršena, ali opomene ne koriste." (El-Kamer, 5.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَهُوَ ٱلَّذِي يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهۡوَنُ عَلَيۡهِۚ وَلَهُ ٱلۡمَثَلُ ٱلۡأَعۡلَىٰ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٢٧﴾ [الروم: 27]

"On je Taj koji iz ničega stvara i On će to ponovo učiniti, to je Njemu lahko; On je uzvišen i na nebesima i na Zemlji; On je silan i mudar." (Er-Rum, 27.)

Uzvišeni Allah Sebi pripisuje svojstvo mudrosti, a Sebe je nazvao El-Hakim/Mudri:

﴿شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَأُوْلُواْ ٱلۡعِلۡمِ قَآئِمَۢا بِٱلۡقِسۡطِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٨﴾ [آل عمران: 18]

"Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, a i meleci i učeni, postupajući pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog." (Ali Imran, 18.)

Uzvišeni Allah spominje nam govor Isaa, alejhis-selam, na Sudnjem danu:

﴿إِن تُعَذِّبۡهُمۡ فَإِنَّهُمۡ عِبَادُكَۖ وَإِن تَغۡفِرۡ لَهُمۡ فَإِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١١٨﴾ [المائدة: 118]

"Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš, silan i mudar Ti si." (El-Ma'ide, 118.)

Kada je Musa bio na strani Tura, Uzvišeni mu se obratio:

﴿يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٩﴾ [النمل: 9]

"O Musa, Ja sam - Allah, Silni i Mudri!" (En-Neml, 9.)

Kur'an veličanstveni opisan je mudrošću, kao što Uzvišeni kaže:

﴿الٓرۚ كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتۡ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ١﴾ [هود: 1]

“Elif Lām Rā. Ovo je Knjiga čiji se ajeti pomno nižu i od vremena do vremena objavljuju, od Mudrog i Sveznajućeg,” (Hud,1.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿ذَٰلِكَ مِمَّآ أَوۡحَىٰٓ إِلَيۡكَ رَبُّكَ مِنَ ٱلۡحِكۡمَةِۗ وَلَا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتُلۡقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدۡحُورًا ٣٩﴾ [الإسراء: 39]

"To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje. I ne pridružuj Allahu drugog boga da ne bi u Džehennem bio bačen, prekoren i odbačen." (El-Isra', 39.)

22. Vjerovjesnici nisu mogli pogriješiti kada je riječ o dostavljanju Objave od Allaha i

čisti su od svega što je u koliziji s razumom i što odudara od islamskih pravila lijepog ponašanja. Vjerovjesnici su bili zaduženi dostavljanjem Allahovih naredbi Njegovim robovima i oni nemaju nikakve osobine koje su specifčne za stvaranje i upravljanje, odnosno nemaju svojstva božanstva. Oni su poput svih ostalih ljudi, osim što se izdvajaju po poslanici koju su dostavljali od Allaha.

Vjerovjesnici nisu mogli pogriješiti kada je riječ o dostavljanju Objave od Allaha, jer On je odabrao Svoja najbolja stvorenja kako bi dostavili poslanicu. Allah Uzvišeni kaže:

﴿ٱللَّهُ يَصۡطَفِي مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلٗا وَمِنَ ٱلنَّاسِۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ ٧٥﴾ [الحج: 75]

"Allah odabire poslanike među melekima i ljudima. – Allah sve čuje i sve vidi." (El-Hadždž, 75.)

I kaže Uzvišeni:

﴿۞إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحٗا وَءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ وَءَالَ عِمۡرَٰنَ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٣٣﴾ [آل عمران: 33]

"Doista je Allah odabrao Adema, i Nuha, i porodicu Ibrahimovu, i porodicu Imranovu nad drugim svjetovima..." (Ali Imran, 33.)

I kaže Uzvišeni:

﴿قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّي ٱصۡطَفَيۡتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِي وَبِكَلَٰمِي فَخُذۡ مَآ ءَاتَيۡتُكَ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ١٤٤﴾ [الأعراف: 144]

"O Musa", reče On, "Ja sam tebe, doista, nad drugima poslanicama Svojim i govorom Svojim odabranim učinio. Ono što ti dajem uzmi i zahvalan budi!" (El-E'araf, 144.)

Vjerovjesnici, neka je na njih mir i spas, znali su da je ono što im dolazi Objava od Allaha i gledali su meleke kako je donose. Allah Uzvišeni veli:

﴿عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ فَلَا يُظۡهِرُ عَلَىٰ غَيۡبِهِۦٓ أَحَدًا ٢٦ إِلَّا مَنِ ٱرۡتَضَىٰ مِن رَّسُولٖ فَإِنَّهُۥ يَسۡلُكُ مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦ رَصَدٗا ٢٧ لِّيَعۡلَمَ أَن قَدۡ أَبۡلَغُواْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّهِمۡ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيۡهِمۡ وَأَحۡصَىٰ كُلَّ شَيۡءٍ عَدَدَۢا ٢٨﴾ [الجن: 26-28]

"Poznavatelj je On onoga što je čulima nedokučivo, i On to ne otkriva nikome, osim onome koga On za poslanika odabere; zato On i ispred njega i iza njega postavlja one koji će ga čuvati. da bi pokazao da su poslanice Gospodara svoga dostavili, On u tančine zna ono što je u njih, On zna broj svega što postoji." (El-Džin, 26-28.)

Uzvišeni Allah naredio im je dostavljanje Njegove poslanice, rekavši:

﴿۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغۡ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ وَإِن لَّمۡ تَفۡعَلۡ فَمَا بَلَّغۡتَ رِسَالَتَهُۥۚ وَٱللَّهُ يَعۡصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٦٧﴾ [المائدة: 67]

"O Poslaniče, kazuj ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga – ako ne učiniš, onda nisi dostavio poslanicu Njegovu – a Allah će te od ljudi štititi. Allah doista neće ukazati na Pravi put narodu koji neće da vjeruje." (El-Ma'ide, 67.)

I kaže Uzvišeni:

﴿رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا ١٦٥﴾ [النساء: 165]

"Poslali smo poslanike koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakvog opravdanja pred Allahom imali. A Allah je silan i mudar." (En-Nisa', 165.)

Poslanici se najviše boje Allaha i imaju najveći strah od Njega, tako da u poslanicu koju su dostavljali, nisu ništa dodavali, niti iz nje umanjivali. Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ ٱلْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٤٧﴾﴾ [الحاقة: 44-47]

"A da je on o Nama kojekakve riječi iznosio, Mi bismo ga za desnu ruku uhvatili, a onda mu žilu kucavicu presjekli, i niko ga između vas ne bi mogao od toga odbraniti." (El-Hakka, 44-47.)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, kaže: "Uzvišeni kaže: 'A da je on o Nama kojekakve riječi iznosio' ,tj. Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, da je on slagao na Nas, kao što to neki smatraju, on bi Allahovoj objavi dodao ili oduzeo dio ili, pak, rekao nešto svoje što bi pripisao Nama. A sigurno nije tako, jer bismo ga kaznili teškom kaznom. Zbog toga je Uzvišeni rekao: 'Mi bismo ga za desnu ruku uhvatili', tj. Mi bismo ga kaznili desnicom jer je ona jača. A postoji i stav: Mi bismo ga za njegovu desnu ruku uzeli." I kaže Uzvišeni:

﴿وَإِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ءَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ ۚ إِن كُنتُ قُلْتُهُۥ فَقَدْ عَلِمْتَهُۥ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي

وَلَآ أَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِكَۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ﴿١١٦﴾ مَا قُلۡتُ لَهُمۡ إِلَّا مَآ أَمَرۡتَنِي بِهِۦٓ أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۚ وَكُنتُ عَلَيۡهِمۡ شَهِيدٗا مَّا دُمۡتُ فِيهِمۡۖ فَلَمَّا تَوَفَّيۡتَنِي كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ عَلَيۡهِمۡۚ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ﴿١١٧﴾﴾ [المائدة: 116-117]

"A kada Allah rekne: 'O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!,' on će reći: 'Uzvišen si Ti od toga! Meni nije prilično da govorim ono što nemam pravo. Ako sam ja to govorio, Ti to već znaš; Ti znaš šta je u meni, a ja ne znam šta je u Tebi; baš Ti, zaista, dobro znaš ono što je čulima nedokučivo. Ja sam im samo ono govorio što si mi Ti naredio: 'Klanjajte se Allahu, i mome i svome Gospodaru!' I ja sam nad njima bdio dok sam među njima bio, a kad si mi Ti dušu uzeo, Ti si ih jedini nadzirao; Ti nad svim bdiš." (El-Ma'ide, 116-117.)

Jedna od Allahovih blagodati prema vjerovjesnicima jeste i što ih je učinio postojanim i čvrstim u dostavljanju Njegovih poslanica. Allah Uzvišeni veli:

﴿إِن نَّقُولُ إِلَّا ٱعۡتَرَىٰكَ بَعۡضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوٓءٖۗ قَالَ إِنِّيٓ أُشۡهِدُ ٱللَّهَ وَٱشۡهَدُوٓاْ أَنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشۡرِكُونَ﴿٥٤﴾ مِن دُونِهِۦۖ فَكِيدُونِي جَمِيعٗا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ﴿٥٥﴾ إِنِّي تَوَكَّلۡتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمۚ مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذُۢ بِنَاصِيَتِهَآۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴿٥٦﴾﴾ [هود: 54-56]

"Ja pozivam Allaha za svjedoka" – reče on – "a i vi posvjedočite da ja nemam ništa s tim što vi druge Njemu ravnim smatrate Njemu; i zato svi zajedno protiv mene lukavstvo

smislite i nimalo mi vremena ne dajte, ja se uzdam u Allaha, u moga i vašega Gospodara! Nema nijednog živog bića koje nije u vlasti Njegovoj; Gospodar moj zaista postupa pravedno." (Hud, 54-56.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَإِن كَادُواْ لَيَفۡتِنُونَكَ عَنِ ٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ لِتَفۡتَرِيَ عَلَيۡنَا غَيۡرَهُۥۖ وَإِذٗا لَّٱتَّخَذُوكَ خَلِيلٗا ٧٣ وَلَوۡلَآ أَن ثَبَّتۡنَٰكَ لَقَدۡ كِدتَّ تَرۡكَنُ إِلَيۡهِمۡ شَيۡـٔٗا قَلِيلًا ٧٤ إِذٗا لَّأَذَقۡنَٰكَ ضِعۡفَ ٱلۡحَيَوٰةِ وَضِعۡفَ ٱلۡمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيۡنَا نَصِيرٗا ٧٥﴾ [الإسراء: 73-75]

"I zamalo da te oni odvrate od onoga što ti Mi objavljujemo, da bi protiv Nas nešto drugo iznio, i tada bi te oni smatrali prijateljem. A da te nismo učinili čvrstim, gotovo da bi im se malo priklonio, i tad bismo ti doista dali da iskusiš dvostruku muku u životu i dvostruku patnju poslije smrti; tada ne bi nikoga našao ko bi ti protiv Nas pomogao." (El-Isra', 73-75.)

Ovi ajeti, a i prethodni, dokaz su da je Kur'an objava od Gospodara svjetova, jer da je od poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, ne bi u njega ubacio ovaj govor koji je upućen njemu. Uzvišeni Allah štiti Svoje poslanike od ljudi. On kaže:

﴿۞يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغۡ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ وَإِن لَّمۡ تَفۡعَلۡ فَمَا بَلَّغۡتَ رِسَالَتَهُۥۚ وَٱللَّهُ يَعۡصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٦٧﴾ [المائدة: 67]

"O Poslaniče, kazuj ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga – ako ne učiniš, onda nisi dostavio poslanicu Njegovu – a Allah će te od ljudi štititi. Allah doista neće ukazati na Pravi put narodu koji neće da vjeruje." (El-Ma'ide, 67.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿۞ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ نُوحٍ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيۡكُم مَّقَامِي وَتَذۡكِيرِي بِـَٔايَٰتِ
ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡتُ فَأَجۡمِعُوٓاْ أَمۡرَكُمۡ وَشُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُنۡ أَمۡرُكُمۡ عَلَيۡكُمۡ غُمَّةٗ ثُمَّ ٱقۡضُوٓاْ إِلَيَّ
وَلَا تُنظِرُونِ ٧١﴾ [يونس: 71]

"Kaži im povijest o Nuhu! Kad on reče narodu svome: 'O narode moj, ako vam je dodijao moj boravak među vama i moje opominjanje Allahovim dokazima – a ja se stalno uzdam u Allaha – onda se, zajedno sa božanstvima svojim, odlučite, i to ne krijte; zatim to nada mnom izvršite i ne odgađajte!'" (Junus, 71.)

Govoreći o tome šta je Musa, a.s., rekao, Allah kaže:

﴿قَالَا رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفۡرُطَ عَلَيۡنَآ أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ ٤٥ قَالَ لَا تَخَافَآۖ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ
٤٦﴾ [طه: 45-46]

"Gospodaru naš" – rekoše oni – "bojimo se da nas odmah na muke ne stavi ili da svaku mjeru zla ne prekorači." "Ne bojte se!", reče On. "Ja sam s vama; čujem i vidim" (Taha, 45-46.)

Uzvišeni Allah pojasnio je da čuva Svoje poslanike od neprijatelja i zla koje bi ih moglo zadesiti. Također, prenosi nam da On čuva Objavu od bilo kakve izmjene:

﴿إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٩﴾ [الحجر: 9]

"Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!" (El-Hidžr, 9.)

Vjerovjesnici, a.s., čisti su od svega što je u koliziji s razumom i što odudara od islamskih pravila lijepog ponašanja. Iznoseći pohvalu poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ٤﴾ [القلم: 4]

"jer ti si, zaista, najljepše ćudi." (El-Kalem, 4.)

Također kaže:

﴿وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجۡنُونٍ ٢٢﴾ [التكوير: 22]

"A drug vaš nije lud" (Et-Tekvir, 22.)

Vjerovjesnici su bili zaduženi dostavljanjem Allahovih naredbi Njegovim robovima, na najbolji način, i oni nemaju nikakve osobine koje su specifične za stvaranje i upravljanje, odnosno nemaju svojstva božanstva. Oni su poput svih ostalih ljudi, osim što se izdvajaju po poslanici koju su dostavljali od Allaha.

﴿قَالَتۡ لَهُمۡ رُسُلُهُمۡ إِن نَّحۡنُ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ وَمَا كَانَ لَنَآ أَن نَّأۡتِيَكُم بِسُلۡطَٰنٍ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١١﴾ [إبراهيم: 11]

"Mi jesmo ljudi kao i vi", govorili su im poslanici njihovi, "ali, Allah dariva samo one robove Svoje koje On hoće; mi vam ne možemo donijeti dokaz osim s dozvolom Allahovom - a vjernici neka se samo u Allaha uzdaju." (Ibrahim, 11.)

Uzvišeni Allah, naređujući Svome poslaniku, Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, šta da kaže svome narodu, veli:

﴿قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ فَمَن كَانَ يَرۡجُواْ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلۡيَعۡمَلۡ عَمَلٗا صَٰلِحٗا وَلَا يُشۡرِكۡ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدَۢا ١١٠﴾ [الكهف: 110]

"Reci: 'Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog- jedan Bog. Pa ko se nada susretu s Gospodarom svojim, neka čini dobra djela i neka u ibadetu Gospodaru svome nikoga ne pridružuje." (El-Kehf, 110.)

23. Islam poziva da se vjeruje u glavne temelje imana: vjerovanje u Allaha, Njegove meleke, objavljenje knjige (Tevrat, Indžil, Zebur), prije njihovog

iskrivljavanja, te da se vjeruje u Kur'an, sve vjerovjesnike i poslanike, neka je na njih mir i spas. Zatim, da se vjeruje u posljednjeg poslanika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao pečata svih njih. Također, poziva ka vjerovanju u Sudnji dan i mi znamo, kada bi život na ovome svijetu bio kraj, i kada ne bi postojao onaj svijet, naš bi život bio uzaludan. Na kraju, islam nas poziva da vjerujemo u Allahovu odredbu svega.

Islam nas poziva u ibadet Allahu, prije svega, preko velikih i osnovnih ibadeta, a onda i ostalih. Ove velike ibadete Uzvišeni Allah naredio je svim vjerovjesnicima i poslanicima, a najveći su:

1. Namaz.

Njega je Uzvišeni Allah naredio muslimanima, kao što ga je naredio i ostalim poslanicima i vjerovjesnicima. Ibrahimu je bilo naređeno da očisti Svetu kuću za one koji čine tavaf i klanjaju. On, Uzvišeni, kaže:

﴿وَإِذۡ جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمۡنًا وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلًّىۖ وَعَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ١٢٥﴾ [البقرة: 125]

"I kada Mi Kabu učinismo utočištem i sigurnim mjestom za ljude: 'Neka vam mjesto na kojem je Ibrahim stajao bude prostor gdje ćete namaz obavljati!' I Ibrahimu i Ismailu stavili smo u obavezu: 'Kabu Moju vas dvojica očistite, za one koji je budu obilazili, za one koji u njoj budu boravili, i za one koji ruku' i sedždu budu činili.'" (El-Bekare, 125.)

Također, namaz je bio naređen i Musau, i to odmah, na početku poziva, kada mu se Allah Uzvišeni obratio:

﴿إِنِّيٓ أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى ١٢ وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ ١٣ إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدۡنِي وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ ١٤﴾ [طه: 12-14]

"Ja sam, uistinu, Gospodar tvoj! Izuj, zato, obuću svoju, ti si, doista, u blagoslovljenoj dolini Tuva. Tebe sam izabrao, zato ono što ti se objavljuje slušaj! Ja sam, uistinu, Allah, drugog Boga, osim Mene, nema; zato samo Mene obožavaj i molitvu obavljaj – da bih ti uvijek na umu bio!" (Taha, 12-14.)

Uzvišeni Allah kazuje nam da su i Isau namaz i zekat bili naređeni. Isa je, kako to Uzvišeni kaže, govorio:

﴿وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ۝٣١﴾ [مريم: 31]

"i učiniće me, gdje god budem, blagoslovljenim, i narediće mi da dok sam živ molitvu obavljam i milostinju udjeljujem..." (Merjem, 31.)

Namaz u islamu označava stajanje, pregibanje, padanje na sedždu, spominjanje i pohvalu Allahu. Svakim danom klanja se pet obaveznih namaza. Kaže Allah Uzvišeni:

﴿حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ۝٢٣٨﴾ [البقرة: 238]

"Čuvajte namaz, naročito srednji namaz, i pred Allahom ponizno stojte!" (El-Bekare, 238.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ۝٧٨﴾ [الإسراء: 78]

"Obavljaj namaz kad Sunce s polovine neba krene, pa do noćne tmine, i Kur'an u namazu u zoru uči, jer učenju Kur'ana u namazu u zoru mnogi prisustvuju." (El-Isra', 78.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Kada je riječ o ruku'u, na njemu veličajte Gospodara, a kada se radi o sedždi, na njoj što više učite dovu, jer tada je najprikladnije da ona bude primljena." Sahihu Muslim.

2. Zekat.

Njega je Uzvišeni Allah propisao muslimanima, kao što ga je propisao i prijašnjim poslanicima. On označava malu količinu imetka koji se izdvaja, shodno uslovima koje je odredio Uzvišeni Allaha. Obavezan je bogatima, a daje se siromašnima, jednom u godinu. Allah Uzvišeni kaže:

﴿خُذۡ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡ صَدَقَةٗ تُطَهِّرُهُمۡ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيۡهِمۡۖ إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٞ لَّهُمۡۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١٠٣﴾ [التوبة: 103]

"Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš, i pomoli se za njih, molitva tvoja će ih, sigurno, smiriti. – A Allah sve čuje i sve zna." (Et-Tevbe, 103.)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao Muaza, r.a., u Jemen, rekao mu je: "Ti dolaziš narodu koji su sljedbenici Knjige, pa neka prvo u što ćeš ih pozivati bude monoteizam - da

nema istinskog boga osim Allaha i da sam ja Njegov Poslanik. Ako te poslušaju u tome, pojasni da im je propisano obavljanje pet namaza u toku dana i noći. Ako te poslušaju, pojasni i da im je Allah propisao izdvajanje milostinje iz imetka koje se uzima od njihovih bogatih i daje siromašnima. Ako te u tome poslušaju, onda se dobro pričuvaj da im ne uzimaš najbolji njihov imetak, i dobro se pričuvaj dove onoga kome je učinjena nepravda, jer između nje i Allaha nema zastora (prepreke)." Bilježi Tirmizi, br. 625.

3. Post.

Njega je Uzvišeni Allah propisao kao što je bio propisan i prijašnjim vjerovjesnicima. U Kur'anu stoji:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ١٨٣﴾ [البقرة: 183]

"O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili." (El-Bekare, 183.)

Post označava ustručavanje od svega što ga kvari, u danu ramazana, od zore do akšama. Njime se jača duša, ambicija i strpljenje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Uzvišeni i Moćni Allah kaže: 'Post je Moj, i Ja za njega posebno nagrađujem, jer čovjek zbog Mene ostavlja svoju strast, jelo i piće. Post je štit, a postač ima dva veselja: jedno dok se iftari, a

drugo kada se susretne sa svojim Gospodarom." Sahihul-Buhari, 7492.

4. Hadždž.

Uzvišeni Allah propisao je hadždž muslimanima, kao što ga je propisao i prijašnjim vjerovjesnicima. Naredio je Ibrahimu, a.s., da ljude pozove na hadždž, rekavši mu:

﴿وَأَذِّن فِي ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَجِّ يَأۡتُوكَ رِجَالٗا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٖ يَأۡتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٖ ٢٧﴾ [الحج: 27]

"I oglasi ljudima hadž - i dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim koje dolaze sa dalekog puta." (El-Hadždž, 27.)

Uzvišeni Allah naredio mu je da očisti Sveti hram za one koji dolaze na hadždž. On je rekao:

﴿وَإِذۡ بَوَّأۡنَا لِإِبۡرَٰهِيمَ مَكَانَ ٱلۡبَيۡتِ أَن لَّا تُشۡرِكۡ بِي شَيۡـٔٗا وَطَهِّرۡ بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡقَآئِمِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ٢٦﴾ [الحج: 26]

"I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo: 'Ne smatraj Nama nikoga ravnim, i očisti ovaj Hram Moj za one koji će ga obilaziti, koji će tu u blizini njegovoj stanovati, i koji će molitvu obavljati. " (El-Hadždž, 26.)

Hadždž predstavlja posjetu Svetog hrama u Mekki, jednom tokom života, kako bi se izvršili poznati obredi, i to onome ko je u mogućnosti, kao što Uzvišeni Allah kaže:

﴿فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ إِبۡرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٩٧﴾ [آل عمران: 97]

"Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome." (Ali Imran, 97.)

Na hadždžu se sastaju hadžije muslimani iz svih krajeva svijeta, čineći ibadet iskreno svome Tvorcu. Svi oni obavljaju hadždž na isti način, gdje među njim nestaju materijalne i kulturološke razlike.

24. Jedna od najvećih specifičnosti ibadeta u islamu jeste što njihov način, vrijeme i uslove obavljanja, određuje Allah Uzvišeni, preko Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i kao takvi ostaju, bez bilo kakvog dodavanja ili oduzimanja od strane

ljudi. Svi vjerovjesnici, neka je na njih mir i spas, pozivali su ka izvršavanju ovih temeljnih ibadeta.

Jedna od najvećih specifičnosti ibadeta u islamu jeste što njihov način, vrijeme i uslove obavljanja, određuje Allah Uzvišeni, preko Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i kao takvi ostaju, bez bilo kakvog dodavanja ili oduzimanja od strane ljudi. Allah Uzvišeni kaže:

﴿... ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ وَأَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ ...﴾ [المائدة: 3]

"... Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera... " (El-Ma'ide, 3.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿فَٱسۡتَمۡسِكۡ بِٱلَّذِيٓ أُوحِيَ إِلَيۡكَۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾ [الزخرف: 43]

"Zato se drži onoga što ti se objavljuje, a ti si, uistinu, na Pravom putu." (Ez-Zuhruf, 43.)

Kaže Uzvišeni o namazu:

﴿فَإِذَا قَضَيْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا ٱطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ كَانَتْ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ كِتَٰبًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾﴾ [النساء: 103]

"A kada namaz završite, Allaha spominjite, i stojeći, i sjedeći, i ležeći na bokovima. A kada budete sigurni, namaz obavljajte u potpunosti; namaz je, uistinu, propisan vjernicima u određenim vremenskim razmacima." (En-Nisa', 103.)

Govoreći o kategorijama zekata, On kaže:

﴿إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلْفُقَرَآءِ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱلْعَٰمِلِينَ عَلَيْهَا وَٱلْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَٱلْغَٰرِمِينَ وَفِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ ۖ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾﴾ [التوبة: 60]

"Zekat pripada samo siromasima i nevoljnicima, i onima koji ga sakupljaju, i onima čija srca treba pridobiti, i za otkup iz ropstva, i prezaduženima, i u svrhe na Allahovu putu, i putniku namjerniku. Allah je odredio tako! A Allah je sveznajući i mudar je." (Et-Tevbe, 60.)

Govoreći o postu, rekao je:

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا۟ ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا۟ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾﴾ [البقرة: 185]

"U ramazanu je počelo objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima, jasan dokaz Pravog puta i razlikovanja dobra od zla. Ko

od vas u tom mjesecu bude kod kuće, neka posti, a ko bolestan bude ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti. Allah hoće da vam olakša, a ne da teškoće imate, da određeni broj dana ispunite i da Allaha veličate jer vas je uputio, te da zahvalni budete." (El-Bekare, 185).

Kaže Uzvišeni o hadždžu:

﴿ٱلۡحَجُّ أَشۡهُرٞ مَّعۡلُومَٰتٞۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلۡحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي ٱلۡحَجِّۗ وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ يَعۡلَمۡهُ ٱللَّهُۗ وَتَزَوَّدُواْ فَإِنَّ خَيۡرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ١٩٧﴾ [البقرة: 197]

"Hadž je u poznatim mjesecima, pa onaj ko se obaveže u toku njih obaviti hadž ne može imati intimni odnos, nikakve grijehe činiti, niti se prepirati u toku hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. Za put se opskrbite, a najbolja je opskrba bogobojaznost! I Mene se bojte – vi, razumom obdareni!" (El-Bekare, 197.)

Svi vjerovjesnici pozivali su u ove velike i osnovne ibadete.

25. Poslanik islama je Muhammed b. Abdillah, potomak Ismaila sina Ibrahimovog, neka je na njih mir i spas. Rodio se 571.

godine nove ere, u Mekki, gdje je i postao poslanik, nakon čega se odselio u Medinu. Sa svojim narodom nije sudjelovao u paganskim običajima, ali je sudjelovao u poslovima koji su vrijedni i važni. I prije svoga poslanstva bio je veoma lijepog ponašanja, do te mjere da su ga njegovi sunarodnici prozvali povjerljiviim. Kada je napunio četrdeset godina, postao je poslanik, a njegovo poslanstvo, Uzvišeni Allah pomogao je određenim znamenjima i

nadnaravnim djelima, među kojima je Kur'an, kao najveće natprirodno djelo i znamenje koje traje do danas i trajat će do Sudnjeg dana. Nakon što je upotpunio dostavljanje vjere, preselio je na onaj svijet. U tom momentu imao je šezdeset i tri godine, a ukopan je u Medini. Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, pečat je svih vjerovjesnika i poslanika. Allah ga je poslao sa jasnom uputom i istinitom vjerom, kako bi ljude izveo iz tmina paganstva, nevjerstva i neznanja, u svjetlo

tevhida i ispravnog vjerovanja. Allah je posvjedočio da ga je poslao Svojom dozvolom, kao pozivača k Njemu.

Poslanik islama je Muhammed b. Abdillah, potomak Ismaila sina Ibrahimovog, neka je na njih mir i spas. Rodio se 571. godine po Miladu, u Mekki, gdje je i postao poslanik, nakon čega se odselio u Medinu. Njegov ga je narod nazvao povjerljivim. Sa svojim narodom nije sudjelovao u paganskim običajima, ali je sudjelovao u poslovima koji su vrijedni i važni. I prije svoga poslanstva bio je veoma lijepog ponašanja. Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ٤﴾ [القلم: 4]

"jer ti si, zaista, najljepše ćudi." (El-Kalem, 4.)

Kada je napunio četrdeset godina, Allah ga je poslao kao poslanika i potpomogao ga je velikim čudima i nadnaravnim djelima, a najveće nadnaravno djelo jeste Kur'ani Kerim. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ”Svakom vjerovjesniku su dati dokazi koji su bili dovoljni ljudima kako bi povjerovali, a ono što je meni dato je objava (ar. vahj), pa se nadam da ću na Sudnjem danu imati najviše sljedbenika.”

Sahihul-Buhari Veličanstveni Kur'an je Allahova objava Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Allah Uzvišeni kaže:

﴿ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ٢﴾ [البقرة: 2]

"Ova Knjiga, u koju nema sumnje, uputa je bogobojaznima..." (El-Bekare, 2.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا٨٢﴾ [النساء: 82]

"A zašto oni ne razmisle o Kur'anu? Da je on od nekog drugog, a ne od Allaha, sigurno bi u njemu našli mnoge protivrječnosti." (En-Nisa', 82.)

Uzvišeni Allah dao je izazov i džinima i ljudima da načine nešto slično Kur'anu. Uzvišeni Allah kaže:

﴿قُل لَّئِنِ ٱجۡتَمَعَتِ ٱلۡإِنسُ وَٱلۡجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِمِثۡلِ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لَا يَأۡتُونَ بِمِثۡلِهِۦ وَلَوۡ كَانَ بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٖ ظَهِيرٗا ٨٨﴾ [الإسراء: 88]

"Reci: 'Kad bi se svi ljudi i džini udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, oni, kao što je on, ne bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali." (El-Isra', 88.)

Također, dao im je izazov da sačine makar deset sura sličnih Kur'anu:

﴿أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ قُلۡ فَأۡتُواْ بِعَشۡرِ سُوَرٖ مِّثۡلِهِۦ مُفۡتَرَيَٰتٖ وَٱدۡعُواْ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٣﴾ [هود: 13]

"Zar oni da govore: 'On ga izmišlja!' Reci: 'Pa sačinite vi deset Kur'anu sličnih, izmišljenih sura, i koga god hoćete, od onih u koje pored Allaha vjerujete, u pomoć pozovite, ako je istina što tvrdite!'" (Hud, 13.)

Također, dao im je izazov da sačine makar jednu suru sličnu kur'anskoj:

﴿وَإِن كُنتُمۡ فِي رَيۡبٖ مِّمَّا نَزَّلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا فَأۡتُواْ بِسُورَةٖ مِّن مِّثۡلِهِۦ وَٱدۡعُواْ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٢٣﴾ [البقرة: 23]

"A ako sumnjate u ono što smo Mi objavili robu Svome, sačinite vi jednu suru sličnu tome i pozovite i svjedoke vaše, mimo Allaha, ako istinu govorite." (El-Bekare, 23.)

Veličanstveni Kur'an jedini je dokaz i čudo, od svih vjerovjesničkih čuda, koji će ostati do Sudnjeg dana. Kada je Uzvišeni Allah upotpunio vjeru Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i potpuno je dostavio, Poslanik je preselio na onaj svijet, i tada je ima šezdeset i tri godine. Ukopan je u Medini.

Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, pečat je svih vjerovjesnika i poslanika, o čemu Uzvišeni kaže:

﴿مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٖ مِّن رِّجَالِكُمۡ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا ٤٠﴾ [الأحزاب: 40]

"Muhammed nije otac nijednom od vaših ljudi, nego je Allahov poslanik i pečat, posljednji vjerovjesnik - a Allah sve dobro zna." (El-Ahzab, 40.)

Od Ebu Hurejrea, radijallahu 'anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Moj primjer i primjer vjerovjesnika prije mene je kao primjer čovjeka koji je sagradio kuću, dotjerao je i uljepšao, osim mjesta jedne cigle na uglu. Ljudi su obilazi li oko nje, divili se i govorili: 'Da je samo još cigla postavljena. Pa, ja sam cigla, a ja sam Pečat vjerovjesnika', rekao je (Muhammed, alejhis-selam)." Sahihul-Buhari

Spominje se u Indžilu da je Isa, a.s., nagovjestio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kao raodosnu vijest: Kaže im Isus: "Zar nikada niste čitali u Pismima: Kamen što ga odbaciše graditelji postade kamen zaglavni. Gospodnje je to djelo – kakvo čudo u očima našim!"

U Ponovljenom zakonu koji se danas nalazi, stoji da je Musa (Mojsije) rekao: "Podignut ću im proroka između njihove braće, kao što si ti. Stavit ću svoje riječi u njegova usta da im kaže sve što mu zapovjedim.

Allah Uzvišeni poslao je Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, sa Uputom i ispravnom vjerom, svjedočeći da on slijedi istinu i da poziva k Njemu, uz dozvolu Njegovu:

﴿لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشۡهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيۡكَۖ أَنزَلَهُۥ بِعِلۡمِهِۦۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَشۡهَدُونَۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ١٦٦﴾ [النساء: 166]

"Allah svjedoči da je istina ono što ti objavljuje, objavljuje ga Svojim znanjem, a i meleci svjedoče. A dovoljan je Allah kao svjedok." (En-Nisa', 166.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿هُوَ ٱلَّذِيٓ أَرۡسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلۡهُدَىٰ وَدِينِ ٱلۡحَقِّ لِيُظۡهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدٗا ٢٨﴾ [الفتح: 28]

"On je poslao Poslanika Svoga s Uputom i vjerom Istine da bi je uzdigao iznad svih vjera. A Allah je dovoljan Svjedok!" (El-Feth, 28.)

Allah ga je poslao sa Uputom kako bi ljude izveo iz tmina paganstva, nevjerstva i neznanja, u svjetlo tevhida i ispravnog vjerovanja, o čemu u Kur'anu kaže:

﴿يَهۡدِي بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ وَيُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِهِۦ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ١٦﴾ [المائدة: 16]

"Njome Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, dozvolom Svojom, iz tmina na svjetlo i na pravi put ih upućuje." (El-Ma'ide, 16.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿الٓرۚ كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ إِلَيۡكَ لِتُخۡرِجَ ٱلنَّاسَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِ رَبِّهِمۡ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَمِيدِ ١﴾ [إبراهيم: 1]

"Elif-lam-ra, Ovo je knjiga koju ti objavljujemo da ljude dozvolom njihova Gospodara izvedeš iz tmina na svjetlo, na put Silnoga i Hvaljenoga." (Ibrahim, 1.)

26. Islamski vjerozakon kojeg je dostavio poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, predstavlja pečat svih Allahovih poslanica i zakona. Radi se o potpunom i savršenom vjerozakonu u kojem se nalazi korist ljudima, kako u pitanjima

vjere, tako i u pitanjima njihovih međusobnim odnosa. Ovaj vjerozakon, prije svega, čuva vjeru ljudi, njihove živote, imanja, razum i potomstvo. Njime se dokidaju svi raniji vjerozakoni, kao što su prijašnji vjerozakoni dokidali jedni druge.

Islamski vjerozakon kojeg je dostavio poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, predstavlja pečat svih Allahovih poslanica i zakona. Uzvišeni Allah, slanjem Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upotpunio je vjeru i usavršio blagodat prema ljudima.

﴿... ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ وَأَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ ...﴿٣﴾﴾ [المائدة: 3]

"Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera." (El-Ma'ide, 3.)

Islamski vjerozakon je savršen i u njemu se nalazi uspjeh ljudi, kako u vjeri, tako i u njihovim ovosvjetskim poslovima. Razlog tome jeste što sadrži sve prijašnje vjerozakone, uz dodatno upotpunjenje. Allah Uzvišeni kaže:

﴿إِنَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ يَهْدِى لِلَّتِى هِىَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾﴾ [الإسراء: 9]

"Zaista je ovaj Kur'an uputa ka Putu koji je najispravniji, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika." (El-Isra', 9.)

Islamski vjerozakon otklonio je od ljudi poteškoće koje su bile u prijašnjim narodima. Uzvišeni veli:

﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِىَّ ٱلْأُمِّىَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُوا۟ ٱلنُّورَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾﴾ [الأعراف: 157]

"onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati ni čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvraćati, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi. A oni koji u njega budu vjerovali, koji ga budu podržavali i

pomagali i svjetlo po njemu poslano slijedili - oni će baš uspjeti." (El-E'araf, 157.)

Islamskim vjerozakonom dokinuti su svi prijašnji vjerozakoni:

﴿وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَكُمۡ فِي مَآ ءَاتَىٰكُمۡۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ٤٨﴾ [المائدة: 48]

"A tebi objavljujemo Knjigu, s Istinom, da potvrdi knjige prije objavljene i da nad njima bdi. I ti im sudi prema onome što Allah objavljuje i ne povodi se za prohtjevima njihovim, i ne odstupaj od Istine koja ti dolazi; svima vama smo zakon i pravac propisali. A da je Allah htio, On bi vas sljedbenicima jedne vjere učinio, ali, On hoće da vas iskuša u onome što vam propisuje, zato se natječite ko će više dobra učiniti; Allahu ćete se svi vratiti, pa će vas On o onome u čemu ste se razilazili obavijestiti." (El-Ma'ide, 48.)

Kur'ani Kerim koji sadrži vjerozakon, objavljen je kao potvrda prijašnjih objava i s ciljem da ih dokine.

27. Uzvišeni Allah neće prihvatiti drugu vjeru mimo islama kojeg je

dostavio poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Nikome neće biti primljena i priznata neka druga vjera.

Uzvišeni Allah neće prihvatiti drugu vjeru mimo islama kojeg je dostavio poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Nikome neće biti primljena i priznata neka druga vjera. Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ٨٥﴾ [آل عمران: 85]

"A onaj koji želi neku drugu vjeru osim islama, neće mu biti primljena, i on će na onome svijetu nastradati." (Ali Imran, 85.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ وَمَا ٱخۡتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ١٩﴾ [آل عمران: 19]

"Allahu je prava vjera jedino – islam. A podvojili su se oni kojima je data Knjiga baš onda kada im je došlo saznanje, i to iz međusobne zavisti. A sa onima koji u Allahove riječi ne budu vjerovali Allah će brzo obračunati." (Ali Imran, 19.)

Islam, kao čista i prava vjera jeste vjera Ibrahima, Allahovog prijatelja, o čemu Allah kaže:

﴿وَمَن يَرۡغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبۡرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفۡسَهُۥۚ وَلَقَدِ ٱصۡطَفَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ١٣٠﴾ [البقرة: 130]

"Vjeru Ibrahimovu izbjegava samo onaj koji ne drži do sebe. A Mi smo njega na ovome svijetu odabrali, i na onome će biti među dobrima." (El-Bekare, 130.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَمَنۡ أَحۡسَنُ دِينٗا مِّمَّنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ وَٱتَّبَعَ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۗ وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبۡرَٰهِيمَ خَلِيلٗا ١٢٥﴾ [النساء: 125]

"Ko je bolje vjere od onoga koji se iskreno preda Allahu, čineći još i dobra djela, i koji slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu? – A Ibrahima je Allah uzeo za prijatelja." (En-Nisa', 125.)

Uzvišeni Allah, naređujući Svome poslaniku, Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, šta da kaže, veli:

﴿قُلۡ إِنَّنِي هَدَىٰنِي رَبِّيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ دِينٗا قِيَمٗا مِّلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۚ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٦١﴾ [الأنعام: 161]

"Reci: "Mene je Gospodar moj na Pravi put zaista uputio, u pravu vjeru, vjeru Ibrahima pravovjernika, a on višebožac nije bio." (El-En'am, 161.)

28. Plemeniti Kur'an knjiga je koju je Allah objavio poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem. Kur'an je govor Gospodara svjetova. Ljudima i džinima ponuđeno je kao izazov da načine nešto slično Kur'anu ili nešto slično makar jednoj suri. Ovaj izazov traje do današnjeg dana. Plemeniti Kur'an odgovara na mnogo važna pitanja u vezi kojih milioni ljudi imaju određene nedoumice. Kur'an je očuvan do današnjeg dana, na izvornom arapskom jeziku na kojem je i

objavljen. Iz njega nije izbačeno niti jedno slovo, a njegove se stranice štampaju i šire čitavim svijetom. On je veličanstvena Knjiga, nadnaravno djelo i zaslužuje da se čita kako u originalu, tako i u prevodu značenja. Također, i sunnet poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, očuvan je i prenesen putem pouzdanih lanaca prenosilaca. Njegove izreke štampane su na arapskom jeziku kojeg je govorio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a i

prevedene su na mnoge svjetske jezike. Kur'an i sunnet glavni su izvor islamskih propisa i vjerozakona. Islam se ne uči iz postupaka pojedinaca koji se njemu pripisuju, nego se crpe iz božanske objave: Kur'ana i poslaničke prakse.

Plemeniti Kur'an knjiga je koju je Allah objavio poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, na arapskom jeziku. Kur'an je govor Gospodara svjetova.

﴿وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٩٢ نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ ٱلۡأَمِينُ ١٩٣ عَلَىٰ قَلۡبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ١٩٤ بِلِسَانٍ عَرَبِيّٖ مُّبِينٖ ١٩٥﴾ [الشعراء: 192-195]

"I Kur'an je, sigurno, objava Gospodara svjetova; donosi ga povjerljivi Džibril na srce tvoje, da budeš upozoritelj, na jasnom arapskom jeziku." (Eš-Šu'ara, 192-195.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلۡقُرۡءَانَ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ٦﴾ [النمل: 6]

"a ti, zaista, primaš Kur'an od Mudrog i Sveznajućeg! (En-Neml, 6.)

Ovaj Kur'an objavljen je od Allaha kao potvrda prijašnjih objavljenih knjiga, kao što Uzvišeni kaže:

﴿وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانُ أَن يُفۡتَرَىٰ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصۡدِيقَ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَتَفۡصِيلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا رَيۡبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٣٧﴾ [يونس: 37]

"Ovaj Kur'an nije izmišljen, od Allaha je - on potvrđuje ono prije njega i objašnjava propise, u njega nema sumnje, od Gospodara svjetova je!" (Junus, 37.)

Kur'ani Kerim daje nam pojašnjenje za mnoga pitanja gdje se razilaze Jevreji i kršćani u njihovoj vjeri, o čemu u Kur'anu stoji:

﴿إِنَّ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَكۡثَرَ ٱلَّذِي هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ٧٦﴾ [النمل: 76]

"Ovaj Kur'an sinovima Israilovim kazuje najviše o onome u čemu se oni razilaze." (En-Neml, 76.)

Kur'an sadrži jasne činjenice koji svim ljudima bivaju dokaz za spoznaju istine o Allahu Uzvišenom i Njegovoj vjeri:

﴿وَلَقَدۡ ضَرَبۡنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٢٧﴾ [الزمر: 27]

"Mi u ovom Kur'anu navodimo ljudima svakojake primjere, da bi se prisjećali i pouku primili." (Ez-Zumer, 27.)

I kaže Uzvišeni:

﴿... وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ٨٩﴾ [النحل: 89]

"Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve i kao uputu i milost i radosnu vijest za one koji jedino u Njega vjeruju." (En-Nahl, 89.)

Plemeniti Kur'an odgovara na mnogo važna pitanja u vezi kojih milioni ljudi imaju određene nedoumice. Kur'an nam odgovara na pitanje kako su stvoreni nebesa i Zemlja:

﴿أَوَلَمۡ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ كَانَتَا رَتۡقٗا فَفَتَقۡنَٰهُمَاۖ وَجَعَلۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ كُلَّ شَيۡءٍ حَيٍّۚ أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ ٣٠﴾ [الأنبياء: 30]

"Zar ne znaju nevjernici da su nebesa i Zemlja bili jedna cjelina, pa smo ih Mi raskomadali, i da Mi od vode sve živo stvaramo? I zar neće vjerovati?" (El-Enbija', 30.)

Također, u njemu se spominje i odgovor na pitanje kako je stvoren čovjek:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمۡ فِي رَيۡبٖ مِّنَ ٱلۡبَعۡثِ فَإِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ مِنۡ عَلَقَةٖ ثُمَّ مِن مُّضۡغَةٖ مُّخَلَّقَةٖ وَغَيۡرِ مُخَلَّقَةٖ لِّنُبَيِّنَ لَكُمۡۚ وَنُقِرُّ فِي ٱلۡأَرۡحَامِ مَا نَشَآءُ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى ثُمَّ نُخۡرِجُكُمۡ طِفۡلٗا ثُمَّ لِتَبۡلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمۡۖ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡلَا يَعۡلَمَ مِنۢ بَعۡدِ عِلۡمٖ شَيۡـٔٗاۚ وَتَرَى ٱلۡأَرۡضَ هَامِدَةٗ فَإِذَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡهَا ٱلۡمَآءَ ٱهۡتَزَّتۡ وَرَبَتۡ وَأَنۢبَتَتۡ مِن كُلِّ زَوۡجِۭ بَهِيجٖ ٥﴾ [الحج: 5]

"O ljudi! Ako ste u sumnji spram proživljenja - pa Mi smo vas, zaista, stvorili od prašine, zatim od kapi sjemena, potom od zakvačka, zatim od grude mesa, oblikovanog i neoblikovanog, da bismo vama objasnili! A u matericama zadržavamo šta hoćemo, do roka određenog, zatim činimo da se kao dojenčad rađate i da poslije do muževnog doba uzrastete; neko od vas umire, a neko duboku starost doživljava, tako da, nakon što je znao, ne zna ništa. I ti vidiš zemlju kako je zamrla, ali kad na nju vodu spustimo, ona ustrepće i uzbuja, i iz nje iznikne svakovrsno bilje prekrasno." (El-Hadždž, 5.)

U njemu se nalazi i odgovor na pitanje gdje će čovjek okončati nakon života, a već ranije smo spominjali dokaze za ovo pitanje (br. 20), te da li je sve ovo nastalo slučajno ili s nekim uzvišenim ciljem? Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿أَوَلَمۡ يَنظُرُواْ فِي مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ وَأَنۡ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقۡتَرَبَ أَجَلُهُمۡۖ فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ بَعۡدَهُۥ يُؤۡمِنُونَ ١٨٥﴾ [الأعراف: 185]

"I zašto oni ne promisle o carstvu nebesa i Zemlje i o svemu onome što je On stvorio, i da im se, možda, kraj primakao? Pa u koji će govor, ako ne u Kur'an, vjerovati?" (El-E'araf, 185.)

I kaže Uzvišeni:

﴿أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ ١١٥﴾ [المؤمنون: 115]

"Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?" (El-Mu'minun, 115.)

Kur'an je očuvan do današnjeg dana, na izvornom arapskom jeziku na kojem je i objavljen:

﴿إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٩﴾ [الحجر: 9]

"Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!" (El-Hidžr, 9.)

Iz njega ne nedostaje niti jedno slovo i nemoguće će da u njemu bude bilo kakva kontradiktornost, manjkavost ili preinaka, kao što Uzvišeni kaže:

﴿أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا ٨٢﴾ [النساء: 82]

"A zašto oni ne razmisle o Kur'anu? Da je on od nekog drugog, a ne od Allaha, sigurno bi u njemu našli mnoge protivrječnosti." (En-Nisa', 82.)

On se štampa i širi diljem svijeta. On je veličanstvena Knjiga, nadnaravno djelo i zaslužuje da se čita i sluša kako u originalu, tako i u prevodu značenja.

Također, i sunnet poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegove poruke, očuvan je i prenesen putem pouzdanih lanaca prenosilaca. Njegove izreke štampane su na

arapskom jeziku kojeg je govorio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a i prevedene su na mnoge svjetske jezike.

Kur'an i sunnet glavni su izvor islamskih propisa i vjerozakona. Islam se ne uči iz postupaka pojedinaca koji se njemu pripisuju, nego se crpe iz božanske objave: Kur'ana i poslaničke prakse.

U vezi Kur'ana, Uzvišeni Allah kaže:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلذِّكۡرِ لَمَّا جَآءَهُمۡۖ وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٞ ٤١ لَّا يَأۡتِيهِ ٱلۡبَٰطِلُ مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَلَا مِنۡ خَلۡفِهِۦۖ تَنزِيلٞ مِّنۡ حَكِيمٍ حَمِيدٖ ٤٢﴾ [فصلت: 41-42]

"Zaista oni koji ne vjeruju u Opomenu, pošto im je došla, bit će kažnjeni! To je, zaista, knjiga zaštićena,laž joj je strâna, bilo s koje strane, ona je Objava od Mudroga i Hvale dostojnoga." (Fussilet, 41-42.)

Govoreći o sunnetu, kao i o tome da je on vid objave, Uzvišeni kaže:

﴿...وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٧﴾ [الحشر: 7]

"...ono što vam Poslanik kao da, to uzmite, a ono što vam zabrani ostavite; i bojte se Allaha jer Allah, zaista, strahovito kažnjava." (El-Hašr, 7.)

29. Islam naređuje dobročinstvo roditeljima, makar i ne bili muslimani. Također, naređuje i lijep odnos prema djeci.

Islam naređuje dobročinstvo roditeljima:

﴿۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنًاۚ إِمَّا يَبۡلُغَنَّ عِندَكَ ٱلۡكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوۡ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ أُفّٖ وَلَا تَنۡهَرۡهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوۡلٗا كَرِيمٗا٢٣﴾ [الإسراء: 23]

"Gospodar tvoj zapovijeda da samo Njemu ibadet činite i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: 'Uh!', i ne odbij ih od sebe, i obraćaj im se riječima poštovanja punim." (El-Isra. 23.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَوَصَّيۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيۡهِ حَمَلَتۡهُ أُمُّهُۥ وَهۡنًا عَلَىٰ وَهۡنٖ وَفِصَٰلُهُۥ فِي عَامَيۡنِ أَنِ ٱشۡكُرۡ لِي وَلِوَٰلِدَيۡكَ إِلَيَّ ٱلۡمَصِيرُ١٤﴾ [لقمان: 14]

"Mi smo zapovjedili čovjeku da bude poslušan roditeljima svojim. Majka ga nosi, iz slabosti u slabost, i doji ga u toku dvije godine. Budi zahvalan Meni i roditeljima svojim, kod Mene je krajnje odredište." (Lukman, 14.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَوَصَّيۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيۡهِ إِحۡسَٰنًاۖ حَمَلَتۡهُ أُمُّهُۥ كُرۡهٗا وَوَضَعَتۡهُ كُرۡهٗاۖ وَحَمۡلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهۡرًاۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ أَرۡبَعِينَ سَنَةٗ قَالَ رَبِّ أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ أَشۡكُرَ نِعۡمَتَكَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَيَّ وَأَنۡ أَعۡمَلَ صَٰلِحٗا تَرۡضَىٰهُ وَأَصۡلِحۡ لِي فِي ذُرِّيَّتِيٓۖ إِنِّي تُبۡتُ إِلَيۡكَ وَإِنِّي مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ١٥﴾ [الأحقاف: 15]

"A čovjeka smo zadužili da roditeljima svojim čini dobro; majka ga njegova tegobno nosi i tegobno ga rađa! Njegovo nošenje i dojenje trideset je mjeseci. Pa kad zrelost svoju dostigne i kad dostigne četrdeset godina, on rekne: 'Gospodaru moj, uputi me da Ti zahvalim na Tvojoj blagodati, koju si darovao meni i mojim roditeljima, i da dobro radim kojim si zadovoljan Ti, i potomstvo moje Ti učini dobrim! Ja se Tebi, doista, kajem, i ja sam musliman, predan Tebi." (El-Ahkaf, 15.)

Prenosi se od Ebu Hurejre, r.a., da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: " 'Allahov Poslaniče, ko je najpreči da se prema njemu lijepo odnosim?' 'Tvoja majka', odgovorio je. 'A ko onda?', upitao je. 'Tvoja majka', odgovorio je. 'A ko onda?', upitao je. 'Tvoja majka ', odgovorio je. 'A ko onda?', upitao je. 'Tvoj otac', odgovorio je." Sahihu Muslim.

Ova naredba vrijedi i prema roditeljima koji nisu muslimani, kao i prema onima koji jesu. Prenosi se od Esme kćerke Ebu Bekrove, r.a., da je rekla: "U vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, stigla mi je majka koja je bila mnogoboškinja.

Postavljajući pitanje Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, rekla sam: 'Došla mi je majka sa željom da održava vezu sa mnom. Da li i ja trebam održavati vezu s njom?' Rekao je: 'Trebaš." Sahihul-Buhari

Čak, kada bi roditelji trudili se da svoje dijete okrenu od islama, i tada islam naređuje da im se čini dobro, ali im se ne smije pokoriti u grijehu. Uzvišeni Allah kaže:

﴿وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشۡرِكَ بِي مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٞ فَلَا تُطِعۡهُمَاۖ وَصَاحِبۡهُمَا فِي ٱلدُّنۡيَا مَعۡرُوفٗاۖ
وَٱتَّبِعۡ سَبِيلَ مَنۡ أَنَابَ إِلَيَّۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٥﴾ [لقمان: 15]

"A ako budu nastojali da te nagovore da Meni u obožavanju pridružuješ ono o čemu ništa ne znaš, ti ih ne slušaj i prema njima se, na dunjaluku, velikodušno ponašaj. I slijedi Put onoga koji se iskreno Meni obraća; Meni ćete se poslije vratiti i Ja ću vas o onome što ste radili obavijestiti." (Lukman, 15.)

Islam ne zabranjuje muslimanu dobročinstvo prema svojoj rodbini koji su nevjernici, ili prema onima koji nisu rodbina, ako se ne bore protiv njega:

﴿لَّا يَنۡهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ لَمۡ يُقَٰتِلُوكُمۡ فِي ٱلدِّينِ وَلَمۡ يُخۡرِجُوكُم مِّن دِيَٰرِكُمۡ أَن تَبَرُّوهُمۡ
وَتُقۡسِطُوٓاْ إِلَيۡهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ٨﴾ [الممتحنة: 8]

"Allah vam ne zabranjuje da činite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz

zavičaja vašeg ne izgone – Allah, zaista, voli one koji su pravični." (El-Mumtehine, 8.)

Islam naređuje lijep odnos prema djeci, a najveća roditeljska obaveza spram djece jeste da ih poduče obavezama koje imaju prema svome Gospodaru. Obraćajući se svome amidžiću, Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Dječače, hoćeš li da te naučim nekoliko riječi koje će ti koristiti? Rekao sam (veli Ibn Abbas): 'Naravno', a on reče: 'Čuvaj Allaha, pa će i Allah tebe čuvati. Čuvaj Allaha pa ćeš Ga uvijek pred sobom naći. Znaj za Allaha kada ti je lijepo, pa će On za tebe znati kada ti je teško. Kad išćeš, išći od Allaha. Kad pomoć tražiš, traži je od Allaha." Ahmed, 4/287.

Uzvišeni Allah naredio je roditeljima da poduče svoju djecu onome što im donosi koristi i u vjeri, a i u životu na ovome svijetu. Uzvišen veli:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ عَلَيۡهَا مَلَـٰٓئِكَةٌ غِلَاظٞ شِدَادٞ لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ٦﴾ [التحريم: 6]

"O vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od Vatre, kojoj su ljudi i kamenje gorivo, o kojoj se meleki strogi i snažni brinu, koji se onome što im Allah zapovjedi ne opiru, i koji ono što im se naredi izvršavaju." (Et-Tahrim, 6.)

Prenosi se da je Alija, r.a., u vezi riječi: "...sebe i porodice svoje čuvajte od Vatre", 'Odgajajte ih i podučavajte."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je roditeljima da svoju djecu poduče namazu, kako bi se na njega navikli, rekavši: "Naređujte svojoj djeci namaz kada napune sedam godina."

Hadis bilježi Ebu Davud Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Svi ste vi pastiri, i svaki pastir bit će odgovoran za svoje stado. Vladar je pastir i odgovoran je za svoje stado, čovjek je pastir svojoj porodici i odgovoran je za svoje stado, žena je pastirica u kući svoga muža i odgovorna je za svoje stado, i sluga je pastir imetku svoga gospodara i odgovoran je za svoje stado. Svi ste vi, dakle, pastiri i svi ste odgovorni za svoje stado." Sahihu Ibn Hibban, 4490.

Islam je naredio ocu da izdržava svoju djecu i porodicu, o čemu smo već govorili (br. 18). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazao nam je kolika je vrijednost izdržavanja djece: "Najbolji je dinar onaj kojim čovjek nahrani svoju djecu (porodicu), i dinar kojim hrani svog konja pripremajući ga na Allahovom putu, i dinar koji čovjek potroši na svoje prijatelje na Allahovu putu." Ebu Kilabe reče: "Prvo je spomenuo porodicu (djecu).", zatim je Ebu Kilabe rekao: "Ko to ima veću nagradu od čovjeka koji izdržava svoju malu djecu, čuvajući ih od onoga

što nije dozvoljeno ili kojima Allah preko njega daje korist i čini ih neovisnim." Muslim, br. 994.

30. Islam naređuje pravednost u riječima i djelima, pa čak i prema neprijateljima.

Uzvišeni Allah opisan je svojstvima pravde i pravičnosti, u Svojim djelima i upravljanjem među robovima, i On je na Pravoj stazi kada je riječ o naredbma, zabranama, stvaranju i odredbama. On, Uzvišeni, kaže:

﴿شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَأُوْلُواْ ٱلۡعِلۡمِ قَآئِمَۢا بِٱلۡقِسۡطِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٨﴾ [آل عمران: 18]

"Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, a i meleci i učeni, postupajući pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog." (Ali Imran, 18.)

Uzvišeni Allah naređuje pravdu: Reci:

﴿قُلۡ أَمَرَ رَبِّي بِٱلۡقِسۡطِۖ ... ٢٩﴾ [الأعراف: 29]

"Gospodar moj naređuje pravednost ..." (El-E'araf, 29.)

Svi poslanici i vjerovjesnici, neka je na njih Allahov mir i spas, poslani su da uspostave pravdu, kao što Uzvišeni kaže:

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلْقِسْطِۖ ...﴿٢٥﴾﴾ [الحديد: 25]

"Mi smo izaslanike Naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terazije objavljivali, da bi ljudi pravedno postupali ..." (El-Hadid, 25.)

Terezije koje se spominju, ukazuju na pravdu u riječima i djelima. Islam naređuje pravdu u riječima i djelima, pa čak i prema neprijateljima:

﴿۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَاۖ فَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُواْۚ وَإِن تَلْوُۥٓاْ أَوْ تُعْرِضُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴿١٣٥﴾﴾ [النساء: 135]

"O vi koji vjerujete, budite uvijek pravedni, svjedočite radi Allaha, pa makar to bilo protiv vas samih, ili roditelja i rodbine. Bude li onaj o kome svjedočite bogat ili siromah, pa Allah je preči njima! I ne slijedite strasti, kako ne biste bili nepravedni. A ako budete krivo svjedočili ili svjedočenje izbjegavati, pa Allah, zaista, u potpunosti zna ono što radite." (En-Nisa', 135.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿...وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ أَن صَدُّوكُمۡ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ أَن تَعۡتَدُواْۘ وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٢﴾ [المائدة: 2]

"I neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite, zato što su vam spriječili pristup Časnome hramu, nikako ne navede da ih napadnete! Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu; i bojte se Allaha, jer Allah strašno kažnjava." (El-Ma'ide, 2.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ٨﴾ [المائدة: 8]

"O vjernici, dužnosti prema Allahu izvršavajte, i pravedno svjedočite! Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže čestitosti." (El-Ma'ide, 8.)

Da li danas, u zakonima naroda i vjerama ljudi, možemo pronaći naredbu pravednog svjedočenja pa makar to bilo protiv sebe, roditelja i najbližih, kao ni naredbu pravde, kako prema neprijatelju, tako i prema prijatelju.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je pravedno postupanje i prema djeci: Prenosi se od Amira da je rekao: "Čuo sam Nu'mana b. Bešira, radijallahu anhuma, kada je na minberu rekao: 'Moj mi je otac dao poklon, pa je Amra, kćerka Revahova

rekla: 'Nisam zadovoljna dok to ne predočiš Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i on posvjedoči.' On je došao Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: 'Ja sam svome sinu od Amre, kćerke Revahove, dao dar, pa mi je ona naredila, da tebe, Allahov Poslaniče, sallallahu alejhi ve sellem, uzmem za svjedoka.' 'A jesi li to isto podario ostaloj svojoj djeci?' - upitao je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. 'Ne' - odgovorio je on. 'Bojte se Allaha i budite pravedni prema svojoj djeci' - rekao je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. On se potom vratio (kući), kaže Nu'man, i uzeo natrag poklon." Sahihul-Buhari, 2587.

Razlog tome jeste što stanje ljudi i država nije održivo osim pravdom i što samo pravda može donijeti sigurnost vjere, života, potomstva, časti, imetka i države. Upravo zbog toga, kada su mušrici Mekke otežali život muslimanima u njoj, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio im je iseljenje u Abesiniju, obrazlažujuću da njome vlada pravedni vladar koji niko ne čini nepravdu.

31. Islam naređuje dobročinstvo prema svim stvorenjima i poziva

ka lijepom ponašanju i najljepšim djelima.

Islam naređuje dobročinstvo prema svim stvorenjima:

﴿۞ إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ ... ٩٠﴾ [النحل: 90]

"Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje ..." (En-Nahl, 90.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣٤﴾ [آل عمران: 134]

"za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju – a Allah voli one koji dobra djela čine." (Ali Imran, 134.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Zaista je Allah propisao dobročinstvo (lijep postupak) u svakoj prilici: pa kada ubijate, ubijajte lijepo (dostojanstveno), a kada koljete, koljite lijepo, i neka onaj koji hoće da kolje (neku životinju), prvo naoštri svoj nož i neka olakša životinji koju kolje." Muslim, br. 1955.

Islam poziva ka lijepom ponašanju i najljepšim djelima. Spominjući svojstva Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koja se nalaze u prijašnjim objava, Allah Uzvišeni kaže:

﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكۡتُوبًا عِندَهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ يَأۡمُرُهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَىٰهُمۡ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ إِصۡرَهُمۡ وَٱلۡأَغۡلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتۡ عَلَيۡهِمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ١٥٧﴾ [الأعراف: 157]

"onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati ni čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvraćati, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi. A oni koji u njega budu vjerovali, koji ga budu podržavali i pomagali i svjetlo po njemu poslano slijedili - oni će baš uspjeti." (El-E'araf, 157.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Aiša, Allah je blag i voli blagost. On za blagost daje ono što ne daje za grubost, niti za bilo šta drugo daje nešto takvo!" Muslim, br. 2593.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Allah vam je zabranio neposlušnost prema majkama, zakopavanje novorođenih živih kćerki i nedavanje onoga što je obaveza dati, odnosno bespravno uzimanje onoga što čovjeku ne pripada, i zabranio je još troje: da prenosite 'rekla-kazala', uništavanje (rasipanje) imovine i mnogo zapitkivanje." Sahihul-Buhari, 2408.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Tako mi Allaha u Čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete voljeli! Hoćete li da vas uputim na djelo kojim ćete se, ako ga budete činili, zavoljeti? Nazivajte selam jedni drugima!" Muslim, br. 54.

32. Islam naređuje lijepe vrline kao što su: iskrenost, ispunjavanje obaveza, čednost, stid, hrabrost, trud, plemenitost, pomaganje potrebnima, tužnima, davanje hrane gladnima, lijepe komšijske odnose, održavanje rodbinskih veza i blagost prema životinjama.

Islam naređuje lijepe vrline. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Zaista sam poslan da usavršim plemenite ćudi kod ljudi." Sahihul-Edebil-Mufred, 207.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Zaista su mi od vas najdraži i sjedit će najbliže meni na Sudnjem danu oni koji su najljepše ćudi. A zaista su mi najmrži od vas i bit će najudaljeniji od mene na Sudnjem danu, nametljivi govornici (es-sersarun) i oni koji se samodopadno prenemažu u svom govoru, oholo pokušavajući da istaknu svoju stručnost i govorljivost (el-mutešeddikun) i oni koji pričaju ispunjenih i razvučenih usta, diveći se svome govoru i uzdižući se nad drugima (el-mutefejhikun). Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, znamo ko su sersaruni i mutešeddikuni (nametljivi govornici i oni koji se prenemažu u govoru), ali ko su mutefejhikuni?' On im reče: 'To su uobraženjaci koji sebe uzdižu nad ostalim." Es-Silsiletu Es-Sahihah, 791.

Abdullah ibn 'Amr, radijallahu 'anhuma, kaže: "Allahov Poslanik nije bio nepristojan, besraman, niti je bio nemoralan, bestidan (u svome govoru i ponašanju), i govorio je: 'Zaista su među vama najbolji oni koji su najljepšeg ponašanja.'" Sahihul-Buhari, 3559.

Pored ovih, postoje i drugi ajeti i hadisi kojima se općenito podstiče na lijepo ponašanje i dobra djela Islam, između ostalog, naređuje iskrenost. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Držite se iskrenosti, jer ona vodi u dobročinstvo, a dobročinstvo vodi ka Džennetu. Čovjek će biti

iskren, trudeći se u tome, sve dok kod Allaha ne bude upisan među iskrene." Muslim, br. 2607.

Islam naređuje poštivanje emaneta i preuzetih obaveza:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا ...﴾ [النساء: 58]

"Allah vam zapovijeda da odgovorne službe onima koji su ih dostojni povjeravate..." (En-Nisa', 58.)

Islam naređuje i čednost. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Allahova je obaveza da pomogne trojicu...među njima je spomenut onaj ko stupi u brak, želeći ostati čedan." Tirmizi, 1655.

Jedna od dova koju je učio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, glasi: "Allahu moj, tražim od Tebe uputu, bogobojaznost, suzdržanost od činjenja grijeha (čednost) i da budem nezavisan od ljudi." Muslim, br. 2721.

Islam nam naređuje i stid. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Stid ne donosi osim dobro." Sahihul-Buhari, 6117.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Svaka vjera ima svoje ponašanje, a ponašanje islama je stid." Bilježi Buhari u Šu'bul-iman, 6/2619.

Hrabrost je, također, jedna od osobina koja je naređena islamom. Prenosi se da je Enes, r.a., rekao: "Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bijaše najljepši, najhrabriji i najdarežljiviji čovjek. Stanovništvo Medine bilo se uplašilo jedne noći, pa ih je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pretekao na konju (u izviđanju terena)." Sahihul-Buhari, 2820.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem,uticao se Allahu od kukavičluka. Govorio je: "Allahu moj, sačuvaj me kukavičluka." Sahihul-Buhari, 6374.

Islam naređuje darežljivost i plemenitost, kako u Kur'anu stoji:

﴿مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٖ مِّاْئَةُ حَبَّةٖۗ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ٢٦١﴾ [البقرة: 261]

"Oni koji imanja svoja troše na Allahovom putu liče na onoga koji posije zrno iz kojeg nikne sedam klasova i u svakom klasu po stotinu zrna. – A Allah će onome kome hoće dati i više; Allah je neizmjerno dobar i sve zna." (El-Bekare, 261.)

Darežljivost je bila jedna od vrlina Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Prenosi se da je Ibn Abbas, r.a., rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji od svih ljudi, a najdarežljiviji je bio u ramazanu, kada se Džibril sastajao s njim, a Džibril se sastajao s njim svaku noć tokom ramazana i

podučavao ga Kur'anu. Zaista je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi se s njima sastao, bio darežljiviji od vjetra (koji donosi kišu)." Sahihul-Buhari, 1902.

Također, islam naređuje pomaganje potrebnima, tužnima, davanje hrane gladnima, lijepe komšijske odnose, održavanje rodbinskih veza i blagost prema životinjama. Prenosi se od Abdullaha ibn Amra, radijallahu anhuma, da je jedan čovjek upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Koji je Islam najbolji"?, pa mu reče: "Da nahraniš gladnog i da nazivaš selam onima koje znaš i onima koje ne poznaješ". Sahihul-Buhari, 12.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Neki čovjek je putovao, pa je jako ožednio. Na putu je naišao na bunar te se spustio i napio se vode. Kada je izašao iz bunara, ugledao je jednog psa kako plazi jezik i jede blato od žeđi. Čovjek tada reče: 'Ovog psa je snašla žeđ kao što je i mene bila snašla.' Zatim je ponovo sišao u bunar i zagrabio vode svojom mestvom (obućom), koju je držao u zubima, dok se ponovo popeo i napojio psa. Allah, Uzvišeni, mu je, zahvaljujući tome, oprostio njegove grijehe. Ashabi tada upitaše: 'Allahov Poslaniče, zar mi i u usluzi životinjama imamo nagradu?' 'U svemu što ima živu jetru je nagrada.' " Sahihu Ibn Hibban, 544.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Onaj ko zbrine udovicu i siromaha je kao mudžahid (borac) na Allahovom putu, ili kao onaj ko noću klanja, a danju posti." Sahihul-Buhari, 5353.

Islam potvrđuje prava rodbine i obavezuje nas da održavamo rodbinske veze. Uzvišeni Allah kaže:

﴿ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَأَزۡوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمۡۗ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ إِلَّآ أَن تَفۡعَلُوٓاْ إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِكُم مَّعۡرُوفٗاۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَسۡطُورٗا ٦﴾ [الأحزاب: 6]

"Vjerovjesnik je bliži vjernicima nego oni sami sebi, a supruge njegove su - kao majke njihove. A srodnici, po Allahovoj Knjizi, bliži su jedni drugima od ostalih vjernika i muhadžira, osim što prijateljima svojim možete dobro učiniti. To je u Knjizi zapisano." (El-Ahzab, 6.)

Također, islam upozorava na opasnost kidanje rodbinskih veza i takav postupak poredi sa neredom, kako u Kur'anu stoji:

﴿فَهَلۡ عَسَيۡتُمۡ إِن تَوَلَّيۡتُمۡ أَن تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَتُقَطِّعُوٓاْ أَرۡحَامَكُمۡ ٢٢ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فَأَصَمَّهُمۡ وَأَعۡمَىٰٓ أَبۡصَٰرَهُمۡ ٢٣﴾ [محمد: 22-23]

"Zar i vi ne biste, kada biste se vlasti dočepali, nered na Zemlji činili i rodbinske veze kidali! To su oni koje je Allah prokleo i gluhim i slijepim ih učinio." (Muhammed, 22-23.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, veli: "Neće ući u Džennet onaj ko kida rodbinske veze." Muslim, br. 2556.

Rodbina sa kojom smo dužni održavati veze jesu: roditelji, braća, sestre, amidže i tetke (sestre od oca), daidže i tetke (sestre od majke). Islam potvrđuje i pravo komšije, pa makar bio i nevjernik, o čemu Allah kaže:

﴿۞ وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗا وَبِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡجَارِ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡجَارِ ٱلۡجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلۡجَنۢبِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخۡتَالٗا فَخُورًا ٣٦﴾ [النساء: 36]

"I Allahu ibadet činite i ništa Mu ne pridružujte, a roditeljima činite dobro, i rođacima, i siročadima, i siromasima, i komšiji bližnjem, i komšiji daljnjem, i drugu pored sebe, i putniku, i onome koji je u vašem posjedu. Allah, doista, ne voli one koji se ohole i hvališu." (En-Nisa', 36.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Toliko mi je često Džibril oporučivao susjeda, da sam mislio da će ga učiniti (zakonitim) nasljednikom." Sahihu Ebi Davud, 5152.

33. Islam je dozvolio lijepa jela i pića, naredio je čišćenje srca, tijela i mjesta stanovanja. Zbog toga je

dozvolio brak. Isto to naredio je i vjerovjesnicima, neka je na njih mir i spas. Oni naređuju i propagiraju sve što je lijepo i dobro.

Islam je dozvolio lijepa jela i pića.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, veli: "O ljudi, Allah je dobar i prima samo dobro. Allah je vjernicima naredio ono što je naredio i poslanicima kada je rekao:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُواْ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَٱعۡمَلُواْ صَٰلِحًاۖ إِنِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ عَلِيمٞ﴾ [المؤمنون: 51]

'O poslanici, lijepim - dozvoljenim jelima se hranite i dobra djela činite; Ja, zaista, dobro znam šta vi radite!' (El-Mu'minun, 51.) I kaže:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِلَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ﴾ [البقرة: 172]

'O vi koji vjerujete, jedite dobra kojim smo vas opskrbili i Allahu zahvaljujte, ako, doista, samo Njemu ibadet činite.' (El-Bekara, 172.) Zatim je govorio o čovjeku raščupane kose i

prašnjavom od dugoga putovanja, koji diže ruke nebu moleći: 'Gospodaru moj, Gospodaru moj!' A hrana mu je haram, piće mu je haram, odjeća mu je haram i hranjen je haramom! Kako mu dova onda može biti primljena?" Muslim, br. 1015.

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ قُلۡ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ٣٢﴾ [الأعراف: 32]

"Reci: 'Ko je zabranio Allahove ukrase koje je On za robove Svoje stvorio, i ukusna jela?' Reci: 'To je za vjernike na dunjaluku, a i na ahiretu jesu samo za njih.' Eto, tako Mi podrobno izlažemo ajete ljudima koji znaju." (El-E'araf, 32.)

Islam je naredio čišćenje srca, tijela i mjesta stanovanja. Zbog toga je dozvolio brak. Isto to naredio je i vjerovjesnicima, neka je na njih mir i spas. Oni naređuju i propagiraju sve što je lijepo i dobro. Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةٗ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِۚ أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ يُؤۡمِنُونَ وَبِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ هُمۡ يَكۡفُرُونَ ٧٢﴾ [النحل: 72]

"Allah za vas stvara žene od vaše vrste, a od žena vaših daje vam sinove i unuke, i ukusna jela vam daje. Pa zašto u laž oni vjeruju, a Allahove blagodati poriču." (En-Nahl, 72.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَثِيَابَكَ فَطَهِّرۡ ۝٤ وَٱلرُّجۡزَ فَٱهۡجُرۡ ۝٥﴾ [المدثر: 4-5]

"I odjeću svoju očisti! I kumīrā se kloni!" (El-Muddessir, 4-5.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: " ' Neće ući u Džennet onaj u čijem srcu bude i trun oholosti.' Neki čovjek ga upita: 'Zaista čovjek voli da mu odjeća i obuća budu lijepi.' Na to mu Allahov Poslanik reče: 'Zaista je Allah lijep i voli ljepotu. Oholost je odbijanje istine i ponižavanje ljudi.' " Muslim, br. 91.

34. Islam je zabranio sve temeljne grijehe, poput širka, nevjerovanja, obožavanja kipova, govora o Allahu bez znanja, ubijanja djece, bespravnog ubijanja, nereda po Zemlji, sihra, vidljivog i nevidljivog razvrata, bluda, istospolnih odnosa, kamate, konzumiranja strvine, mesa životinja koje su

žrtvovane kipovima i kumirima, konzumiranja svinjskog mesa i drugih nečistih materija. Također, islam je zabranio bespravno korištenje imetka siročeta, varanje i zakidanje, prekidanje rodbinskih veza. Svi vjerovjesnici složni su kada je u pitanju zabrana spomenutih loših djela.

Islam je zabranio sve temeljne grijehe, poput širka, nevjerovanja, obožavanja kipova, govora o Allahu bez znanja, ubijanja djece... On, Uzvišeni, kaže:

﴿۞ قُلْ تَعَالَوْاْ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْۖ أَلَّا تُشْرِكُواْ بِهِۦ شَيْـًٔاۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًاۖ وَلَا تَقْتُلُوٓاْ
أَوْلَٰدَكُم مِّنْ إِمْلَٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْۖ وَلَا تَقْرَبُواْ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَۖ وَلَا تَقْتُلُواْ
ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ١٥١ وَلَا تَقْرَبُواْ مَالَ ٱلْيَتِيمِ
إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُۥۚ وَأَوْفُواْ ٱلْكَيْلَ وَٱلْمِيزَانَ بِٱلْقِسْطِۖ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَاۖ

وَإِذَا قُلۡتُمۡ فَٱعۡدِلُواْ وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰۖ وَبِعَهۡدِ ٱللَّهِ أَوۡفُواْۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾
[الأنعام: 151-152]

"Reci: 'Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje: da Mu ništa u obožavanju ne pridružujete, da roditeljima dobro činite, da djecu svoju zbog neimaštine ne ubijate, Mi i vas i njih hranimo, ne približujte se nevaljalštinama, bile javne ili tajne; ne ubijajte onog koga je Allah zabranio ubiti, osim kada to pravda zahtijeva; to vam On zapovijeda, da biste razumjeli.'" "I ne približavajte se imetku siročeta, osim na najljepši način, sve dok punoljetno ne postane, i mjericu i vagu pravično napunite. Mi nikoga preko njegove mogućnosti ne zadužujemo; i kad govorite, po pravdi govorite, pa makar se ticalo i srodnika, i obaveze prema Allahu ispunjavajte, eto, to vam On zapovijeda da biste se prisjetili i pouku primili." (El-En'am, 151-152.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿قُلۡ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلۡفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَ وَٱلۡإِثۡمَ وَٱلۡبَغۡيَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَأَن تُشۡرِكُواْ
بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ سُلۡطَٰنٗا وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٣٣﴾ [الأعراف: 33]

"Reci: 'Gospodar moj zabranjuje razvrat, i javni i potajni, i grijehe, i neopravdano nasilje, i da Allahu smatrate ravnim one za koje On nikakav dokaz objavio nije, i da o Allahu govorite ono što ne znate.'" (El-E'araf, 33.)

Islam je zabranio bespravno ubijanje. Uzvišeni kaže:

﴿وَلَا تَقْتُلُواْ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّۗ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلْطَٰنًا فَلَا يُسْرِف فِّي ٱلْقَتْلِۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورًا٣٣﴾ [الإسراء: 33]

"I ne ubijajte nikoga koga je Allah zabranio, osim kada je to zakonom opravdano! A ako je neko, ni kriv ni dužan, ubijen, onda njegovom nasljedniku ili staratelju dajemo vlast, ali neka ni on ne prekoračuje granicu u ubijanju. On će, doista, biti pomognut." (El-Isra', 33.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَٱلَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا٦٨﴾ [الفرقان: 68]

"i oni koji mimo Allaha drugog boga ne mole, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kad se na to ima pravo, i koji ne bludniče; a ko to radi, iskusit će kaznu." (El-Furkan, 68.)

Islam je zabranio nered po Zemlji. U Kur'anu stoji:

﴿وَلَا تُفْسِدُواْ فِي ٱلْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَٰحِهَا ... ٥٦﴾ [الأعراف: 56]

"I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen…" (El-E'araf, 56.)

Govoreći o tome šta je Šuajb, a.s., rekao svome narodu, Uzvišeni kaže:

﴿وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ قَدۡ جَآءَتۡكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡۖ فَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَٱلۡمِيزَانَ وَلَا تَبۡخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٨٥﴾ [الأعراف: 85]

"A i u Medjen - njihova brata Šuajba poslasmo. 'O narode moj', govorio je on, 'Allahu ibadet činite, vi drugog boga osim Njega nemate! Jasan dokaz od Gospodara vašeg došao vam je, zato punite mjericu i vagu, i ljude ni u čemu ne zakidajte, i red na Zemlji ne remetite kad je već na njoj red uspostavljen. To je bolje za vas, ako ste vjernici.'" (El-E'araf, 85.)

Islam je zabranio i sihr. Kaže Allah Uzvišeni:

﴿وَأَلۡقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوٓاْۖ إِنَّمَا صَنَعُواْ كَيۡدُ سَٰحِرٖۖ وَلَا يُفۡلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيۡثُ أَتَىٰ ٦٩﴾ [طه: 69]

"Samo baci to što ti je u desnoj ruci, progutat će ono što su oni napravili, jer je ono što su oni napravili samo varka čarobnjaka, a čarobnjak neće, ma gdje došao, uspjeti." (Taha, 69.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Klonite se sedam upropaštavajućih grijeha". Rečeno je: "O Allahov Poslaniče, a koji su to grijesi? " On je kazao: "Pridruživanje druga Allahu, sihr, bespravno ubijanje, kamata, jedenje imetka siročeta, bježanje sa bojnog polja, i potvora čestitih vjernica." Sahihul-Buhari, 6857.

Islam je zabranio sve vrste vidljivog i nevidljivog razvrata, blud, istospolne odnose. Na početku ovog dijela, spomenuti su ajeti koji ukazuju na ovo. Također, islam je zabranio kamatu:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَذَرُوا۟ مَا بَقِىَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓا۟ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝٢٧٨ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟ فَأْذَنُوا۟ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ۝٢٧٩﴾ [البقرة: 278-279]

"O vjernici, bojte se Allaha i od ostatka kamate odustanite, ako ste pravi vjernici. Ako ne učinite, eto vam onda, neka znate – rata od Allaha i Poslanika Njegova! A ako se pokajete, ostaće vam glavnice imetaka vaših, nećete nikoga oštetiti, niti ćete oštećeni biti." (El-Bekara, 278-279.)

Nijedan griješnik nije upozoren objavom rata, kao što je to slučaj sa kamatarima, jer kamata uništava vjere, države, imetke i živote. Islam je zabranio konzumiranje strvine, mesa životinja koje su žrtvovane kipovima i kumirima, konzumiranje svinjskog mesa. O tome Allah veli:

﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحْمُ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ وَٱلْمُنْخَنِقَةُ وَٱلْمَوْقُوذَةُ وَٱلْمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ ٱلسَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُوا۟ بِٱلْأَزْلَـٰمِ ۚ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ ۗ... ۝٣﴾ [المائدة: 3]

"Zabranjuje vam se strv, i krv, i svinjsko meso, i ono što je zaklano u nečije drugo, a ne u Allahovo ime, i što je udavljeno i ubijeno; i što je strmoglavljeno, i rogom ubodeno, ili od zvijeri

načeto – osim ako ste ga preklali – i što je na žrtvenicima žrtvovano, i zabranjuje vam se gatanje strjelicama. To vam je grijeh…" (El-Ma'ide, 3.)

Islam je zabranio konzumiranje alkohola i drugih nečistih materija, jer u Kur'anu stoji:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلْخَمْرُ وَٱلْمَيْسِرُ وَٱلْأَنصَابُ وَٱلْأَزْلَـٰمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَـٰنِ فَٱجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝٩٠ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيْطَـٰنُ أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ فِى ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَعَنِ ٱلصَّلَوٰةِ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّنتَهُونَ ۝٩١﴾ [المائدة: 90-91]

"O vjernici, vino i kocka i kumiri i strjelice za gatanje su odvratne stvari, šejtanovo djelo; zato se toga klonite da biste postigli što želite. Šejtan želi da pomoću vina i kocke unese među vas neprijateljstvo i mržnju i da vas od sjećanja na Allaha i od obavljanja molitve odvrati. Pa hoćete li se okaniti?" (El-Ma'ide, 90-91.)

Već ranije (br. 31) spomenuli smo da je jedno od svojstava Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koje se spominje u Tevratu, bilo da zabranjuje ružna djela. Uzvišeni kaže:

﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِىَّ ٱلْأُمِّىَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَـٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَـٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَـٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ عَلَيْهِمْ ... ۝١٥٧﴾ [الأعراف: 157]

"Onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati ni čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu,

zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvraćati, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi…" (El-E'araf, 157.)

Također, islam je zabranio bespravno korištenje imetka siročeta,o čemu Allah kaže:

﴿وَءَاتُواْ ٱلۡيَتَٰمَىٰٓ أَمۡوَٰلَهُمۡۖ وَلَا تَتَبَدَّلُواْ ٱلۡخَبِيثَ بِٱلطَّيِّبِۖ وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَهُمۡ إِلَىٰٓ أَمۡوَٰلِكُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ حُوبٗا كَبِيرٗا ٢﴾ [النساء: 2]

"I siročadima imetke njihove dajte, ono što je loše i zabranjeno ne mijenjajte za ono što je lijepo i dopušteno, i imetke njihove s imecima vašim ne trošite. To je, doista, prestup veliki." (En-Nisa', 2.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَأۡكُلُونَ أَمۡوَٰلَ ٱلۡيَتَٰمَىٰ ظُلۡمًا إِنَّمَا يَأۡكُلُونَ فِي بُطُونِهِمۡ نَارٗاۖ وَسَيَصۡلَوۡنَ سَعِيرٗا ١٠﴾ [النساء: 10]

"Doista, oni koji nepravedno troše imetke siročadi, u svoje stomake stavljaju vatru i oni će u Ognju gorjeti." (En-Nisa', 10.)

Islam je zabranio varanje i zakidanje. U Kur'anu, Allah Uzvišeni upozorava:

﴿وَيۡلٞ لِّلۡمُطَفِّفِينَ ١ ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكۡتَالُواْ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسۡتَوۡفُونَ ٢ وَإِذَا كَالُوهُمۡ أَو وَّزَنُوهُمۡ يُخۡسِرُونَ ٣ أَلَا يَظُنُّ أُوْلَٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبۡعُوثُونَ ٤﴾ [المطففين: 1-4]

"Teško onima koji zakidaju koji punu mjeru uzimaju kada od drugih kupuju, a kada drugima mjere na litar ili na kantar – zakidaju. Zar ne misle takvi da će oživljeni biti?!" (El-Mutaffifin, 1-4.)

Islam nam zabranjuje i prekidanje rodbinskih veza, a već ranije (br. 31.) spomenuli smo ajete i hadise koji ukazuju na to. Svi vjerovjesnici složni su kada je u pitanju zabrana spomenutih loših djela.

35. Islam zabranjuje svaki vid lošeg ponašanja, kao što je: laž, varanje, iznevjera, prevara, pronevjera, zavist, spletkarenje, krađa, nasilništvo, nepravda. Zabranjuje svako ružno ponašanje.

Islam zabranjuje svaki vid lošeg ponašanja. Allah Uzvišeni kazuje:

﴿وَلَا تُصَعِّرۡ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمۡشِ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَرَحًاۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٖ ١٨﴾ [لقمان: 18]

I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno, jer Allah ne voli ni gordog ni hvalisavog." (Lukman, 18.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Zaista su mi od vas najdraži i sjedit će najbliže meni na Sudnjem danu oni koji su najljepše ćudi. A zaista su mi najmrži od vas i bit će najudaljeniji od mene na Sudnjem danu, nametljivi govornici (es-sersarun) i oni koji se samodopadno prenemažu u svom govoru, oholo pokušavajući da istaknu svoju stručnost i govorljivost (el-mutešeddikun) i oni koji pričaju ispunjenih i razvučenih usta, diveći se svome govoru i uzdižući se nad drugima (el-mutefejhikun). Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, znamo ko su sersaruni i mutešeddikuni (nametljivi govornici i oni koji se prenemažu u govoru), ali ko su mutefejhikuni?' On im reče: 'To su uobraženjaci koji sebe uzdižu nad ostalim.'" Es-Silsiletus-Sahihah, 791.

Islam zabranjuje laž, što se jasno vidi iz ajeta:

﴿... إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٞ كَذَّابٞ ٢٨﴾ [غافر: 28]

"... Allah neće ukazati na Pravi put onome koji u zlu pretjeruje i koji mnogo laže." (Gafir, 28.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Držite se iskrenosti, jer ona vodi u dobročinstvo, a dobročinstvo vodi ka Džennetu. Čovjek će biti iskren, trudeći se u tome, sve dok kod Allaha ne bude upisan među iskrene." Muslim, br. 2607.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Tri su osobine licmjera: kada govori laže, kada obeća ne ispuni i kada mu se nešto provjeri, on to iznevjeri." Sahihul-Buhari, 6095.

Islam zabranjuje varanje. Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jedne prilike naišao pored posude sa hranom (hurmama) pa je stavio ruku u posudu a prsti su mu se pokvasiše, pa je rekao: "Šta je ovo vlasniče hrane? " "Pokislo je Allahov Poslaniče. ", odgovori čovjek, na šta mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Zašto nisi vlažni dio stavio na vrh da ga svijet vidi!? Ko nas vara nije od nas! " Muslim, br. 102.

Islam zabranjuje iznevjeru, prevaru i pronevjeru. U jednom ajetu stoji:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَخُونُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ وَتَخُونُوٓاْ أَمَـٰنَـٰتِكُمْ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ٢٧﴾ [الأنفال: 27]

"O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno međusobno povjerenje ne proigravajte." (El-Enfal, 27.)

I kaže Uzvišeni:

﴿ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ ٱلۡمِيثَٰقَ ٢٠﴾ [الرعد: 20]

"oni koji obavezu prema Allahu ispunjavaju i ne krše obećanje." (Er-Ra'd, 20.)

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svojoj vojsci koja bi krećala u boj, govorio bi: 'Idite u boj, ali nemojte nešto pronevjeriti, nemojte ugovor kršiti, nemojte ubijene masakrirati i nemojte djecu ubijati.'" Muslim, br. 1731.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Ko imadne kod sebe četiri svojstva, on je čisti munafik, a ko imadne jedno, taj ima jedno svojstvo munafikluka (licemjerstva), sve dok ga se ne oslobodi: kada mu se nešto povjeri, pronevjeri; kada priča, laže; kada obeća, iznevjeri; i kada raspravlja, drsko i bestidno govori." Sahihul-Buhari, 34.

Islam nam zabranjuje i zavidnost, što se jasno razumije iz sljedećeg ajeta:

﴿أَمۡ يَحۡسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۖ فَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ ءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَءَاتَيۡنَٰهُم مُّلۡكًا عَظِيمًا ٥٤﴾ [النساء: 54]

"I zar ljudima zavide na onome što im je Allah dao iz obilja svoga?! A Mi smo potomcima Ibrahimovim Knjigu i mudrost dali, i dali smo im veliku vlast." (En-Nisa', 54.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُوا۟ وَٱصْفَحُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾﴾ [البقرة: 109]

"Mnogi sljedbenici Knjige voljeli bi, iz lične zlobe svoje, da vas, nakon vašeg vjerovanja, vrate u nevjernike, nakon što im je Istina jasnom postala. Ali, vi oprostite i preko toga pređite, dok Allah Svoju odluku ne donese. Allah, doista, nad svime ima moć." (El-Bekare, 109.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Bolesti prijašnjih naroda tiho su među vas ušle: Zavist i mržnja. One 'briju', ali ne kažem da briju glavu, nego 'briju' vjeru (uništavaju i uklanjaju). Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da va ukažem na nešto čime ćete to učvrstiti? Širite selam međusobno." Tirmizi, 2510.

Islam zabranjuje spletkarenje. Uzvišeni kaže

﴿وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا۟ فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾﴾ [الأنعام: 123]

"Isto tako, Mi učinimo da u svakom naselju velikaši postanu prestupnici i da u njemu lukavstva smišljaju, ali oni samo protiv sebe lukavstva smišljaju, a da i ne primjećuju." (El-En'am, 123.)

Uzvišeni Allah govori nam o tome da su Jevreji pokušali ubiti Isa, a.s., i da su pravili spletke, ali je On njihove spletke uništio i pojasnio da zlo tih spletki pogađa one koji ih čine:

﴿۞ فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنۡهُمُ ٱلۡكُفۡرَ قَالَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ أَنصَارُ
ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ٥٢ رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلۡتَ وَٱتَّبَعۡنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ
ٱلشَّٰهِدِينَ ٥٣ وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ٥٤ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ
وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوۡقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ
ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ فِيمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ٥٥﴾ [آل عمران: 52-55]

"I kada je Isa osjetio da oni ne vjeruju, rekao je: 'Ko su pomagači moji na putu prema Allahu?' 'Mi smo pomagači Allahovi', rekoše učenici, 'mi u Allaha vjerujemo, a ti budi svjedok da smo mi muslimani - predani.' Gospodaru naš, mi u ono što Ti objavljuješ vjerujemo i mi poslanika slijedimo, zato nas upiši među vjernike!' I nevjernici počeše smišljati spletke, ali ih je Allah otklonio, jer On to umije najbolje. I kada Allah reče: 'Isa, Ja ću ti dušu u snu uzeti i k Sebi te uzdignuti! Očistiti te od nevjernika, i učinit ću da oni koji te slijede budu iznad onih koji ne vjeruju do Kijametskog dana. Zatim ćete se Meni vratiti, pa ću Ja presuditi o onome u čemu ste se razilazili.'" (Ali Imran, 52-55.)

Također, Uzvišeni nam kazuje da je Salihov narod htio ubiti Saliha i da su mu pravili spletke, ali je Allah njihove spletke pokvario i njih sve uništio. O tome kaže:

﴿قَالُواْ تَقَاسَمُواْ بِٱللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ مَا شَهِدۡنَا مَهۡلِكَ أَهۡلِهِۦ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ٤٩ وَمَكَرُواْ مَكۡرٗا وَمَكَرۡنَا مَكۡرٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٥٠ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ مَكۡرِهِمۡ أَنَّا دَمَّرۡنَٰهُمۡ وَقَوۡمَهُمۡ أَجۡمَعِينَ ٥١﴾ [النمل: 49-51]

"Zakunite se najtežom zakletvom" – rekoše – "da ćemo noću njega i porodicu njegovu ubiti, a onda njegovom najbližem krvnom srodniku reći: 'Mi nismo prisustvovali pogibiji porodice njegove, mi, zaista, istinu govorimo.' I spleli su spletku, pa smo i Mi spleli njima spletku, a oni to nisu osjećali, pa pogledaj kakva je bila posljedica spletkarenja njihova: uništili smo sve – i njih i narod njihov." (En-Neml, 49-51.)

Islam zabranjuje krađu. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Čovjek koji čini blud nije vjernik dok ga čini, čovjek koji krade nije vjernik dok krade, čovjek koji pije alkohol nije vjernik dok ga pije. A vrata pokajanja nakon toga su otvorena." Sahihul-Buhari, 6810.

Islam zabranjuje nasilništvo, o čemu Allah kaže:

﴿۞إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَيَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ٩٠﴾ [النحل: 90]

"Allah, zaista, naređuje pravdu, dobročinstvo i pomaganje bližnjih, a razvrat, sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; On vas savjetuje ne bi li ste se prisjetili i pouku uzeli." (En-Nahl, 90.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Uzvišeni Allah objavio mi je da vi jedan prema drugom budete ponizni i da niko nikoga ne ugnjetava i da se ni jedan ne uzdiže nad drugim." Sahihu Ebi Davud, 4895.

Islam zabranjuje nepravdu, što se jasno vidi iz ajeta:

﴿... وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥٧﴾ [آل عمران: 57]

"… Allah, doista, ne voli nepravedne." (Ali Imran, 57.)

I kaže Uzvišeni:

﴿... إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٢١﴾ [الأنعام: 21]

"… Nepravedni zaista neće uspjeti!" (El-En'am, 21.)

I kaže Uzvišeni:

﴿... وَٱلظَّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمَۢا ٣١﴾ [الإنسان: 31]

"... a zalimima je pripremio tešku patnju." (El-Insan, 31.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Trojici se dova ne odbija: pravednom vladaru, postaču dok se ne iftari i onome kome je nepravda učinjena. Ona se odnosi i podiže do bijelih oblaka, i otvaraju joj se vrata nebesa, a Gospodar kaže: 'Tako mi Moje snage, ja ću te sigurno pomoći, pa makar i nakon nekog vremena.'" Bilježi Muslim, br. 2749., u skraćenoj verziji sa manjim razlikama, Tirmizi, br. 2526., sa manjim razlikama i

Ahmed, br. 8043., i ovo je njegova verzija. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao Muaza u Jemen, rekao mu je: "Bojte se dove onoga kome je nepravda učinjena, jer između nje i Allaha nema zastora." Sahihul-Buhari, 1496.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Na Sudnjem danu, ja ću se parničiti sa onim ko učini nepravdu pripadniku druge vjere, koji je pod ugovor sa muslimanima, ili mu uzurpira njegovo pravo ili ga zaduži preko njegove mogućnosti, ili mu nešto otuđi, bez njegovovog pristanka." Sunen Ebu Davuda

Islam, kao što smo vidjeli, zabranjuje svaki vid ružnog ponašanja i nepravednog postupanja.

36. Islam zabranjuje poslovanja u kojima su sadržani kamata, šteta, obmana, nepravda, varanje, ili pak vode negativnim posljedicama i općoj šteti društva, naroda ili pojedinca.

Islam zabranjuje poslovanja u kojima su sadržani kamata, šteta, obmana, nepravda, varanje, ili pak vode negativnim posljedicama i općoj šteti društva, naroda ili pojedinca.

Već ranije smo spomenuli ajete i hadise koji zabranjuju kamatu, nepravdu, varanje, i nered na Zemlji. Uzvišeni Allah kaže:

﴿وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ بِغَيۡرِ مَا ٱكۡتَسَبُواْ فَقَدِ ٱحۡتَمَلُواْ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ٥٨﴾ [الأحزاب: 58]

"A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i pravi grijeh." (El-Ahzab, 58.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿مَّنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ أَسَآءَ فَعَلَيۡهَاۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ٤٦﴾ [فصلت: 46]

"Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. – A Gospodar tvoj nije nepravedan prema robovima Svojim." (Fussilet, 46.)

U sunnetu se prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem presudio da nema štete niti nanošenja štete. Sunen Ebu Davuda Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka ne uznemirava svoga komšiju. Onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka ukaže počast svome gostu. I onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori

dobro, ili neka šuti." U drugoj verziji stoji: "...neka čini dobro svome komšiji." Muslim, br. 47.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Jedna je žena izložena kazni u džehennemskoj vatri zbog mačke koju je svezala i nije je hranila niti pojila, a niti ju je pustila da lovi gmizavce." Sahihul-Buhari, 3482.

Ako je ovakav slučaj sa onim ko muči mačku, kako li je tek sa onim ko uznemirava ljude. Prenosi se da je Ibn Omer rekao: "Jedne se prilike Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo na minber i jakim glasom rekao: 'O skupino onih koji su primili islam riječima, a iman se još nije nastanio u njihova srca, nemojte uznemiravati muslimane, ne sramotite ih i nemojte istraživati njihove mahane. Onaj ko istražuje njihove sramote, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah prati, osramotiće ga u njegovoj kući!'" Jednoga dana Ibn Omer pogledao je u Ka'bu i rekao: "Kako si samo veličanstvena i kako li je samo tvoja svetost velika, ali je čast vjernika veća kod Allaha." Tirmizi, br. 2032., i Ibn Hibban, 5763.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka ne uznemirava svoga komšiju. Onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka ukaže počast svome gostu. I onaj ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro, ili neka šuti." Sahihul-Buhari, 6018.

Ebu-Hurejre, radijallahu 'anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Znate li vi ko je muflis (propali, bankrot)?" Ashabi odgovoriše: "Muflis je kod nas onaj koji nema ni novca ni robe." Alejhisselam reče: "Muflis moga ummeta je onaj ko dođe na Sudnji dan s namazom, postom i zekatom, ali je psovao onog, potvorio ovog, u imetku zakinuo onog, prolio krv (ranio) ovog, udario onog... Pa će se svakom od njih dati dio njegovih dobrih djela, a ako mu nestane dobrih djela prije nego što se svima oduži, onda će se uzeti od njihovih loših djela i prebaciti na njega, pa će se onda strovaliti u vatru." Muslim, br. 2581., Tirmizi, br. 2418., i Ahmed, br. 8029., i ovo je njegova verzija. Allahov Poslanik je rekao: "Na putu je bila jedna grana koja je ometala ljude. Neki čovjek uklonio je tu granu, pa je ušao u Džennet." Bilježi Buhari hadis u ovom značenju, br. 652., Muslim bilježi sličan hadis, br. 1914., Ibn Madže, br. 3682., Ahmed, br. 10432., i ovo je verzija njih dvojice.

Ako uklanjanje prepreke sa puta vodi u Džennet, kako li je tek sa onim ko uznemirava ljude i čini nered u njihovim životima.

37. Islam štiti razum i zabranjuje sve što ga može uništiti i na njega

negativno uticati, poput konzumiranja alkohola. U islamu je dat veliki položaj razumu, jer samo razumna osoba, smatra se šerijatskim obveznikom. Islam je razum oslobodio okova praznovjerja i paganstva. U islamu nema tajni i propisa koji posebno izdvajaju jednu vrstu ljudi nad drugim. Svi njegovi propisi i zakoni, u skladu su sa ispravnim razumskim promišljanjima i zasnovani su na pravednom postupanju i mudrosti.

Islam štiti razum i daje mu veliki položaj. Uzvišeni kaže:

﴿... إِنَّ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡبَصَرَ وَٱلۡفُؤَادَ كُلُّ أُوْلَٰٓئِكَ كَانَ عَنۡهُ مَسۡـُٔولٗا ٣٦﴾ [الإسراء: 36]

"I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati." (El-Isra', 36.)

Čovjeku je obaveza da vodi brigu o svome razumu. Zbog toga, islam zabranjuje alkohol i druga opojna sredstva. Zabrana alkohola već je spomenuta (br. 34.), kao i mnogi ajeti koji okončavaju riječima:

﴿... لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٢٤٢﴾ [البقرة: 242]

"... da biste razmislili." (El-Bekare, 242.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا لَعِبٞ وَلَهۡوٞۖ وَلَلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٣٢﴾ [الأنعام: 32]

"Život na ovome svijetu je samo igra i zabava, a onaj svijet je, zaista, bolji za one koji se Allaha boje. Zašto se ne opametite?" (El-En'am, 32.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَٰنًا عَرَبِيّٗا لَّعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٢﴾ [يوسف: 2]

"Objavljujemo je kao Kur'an na arapskom jeziku da biste razumjeli." (Jusuf, 2.)

Uzvišeni Allah pojašnjava nam da se razumom i mudrošću neće okoristiti osim oni koji su razumni. On u Kur'anu kaže:

﴿يُؤۡتِي ٱلۡحِكۡمَةَ مَن يَشَآءُۚ وَمَن يُؤۡتَ ٱلۡحِكۡمَةَ فَقَدۡ أُوتِيَ خَيۡرٗا كَثِيرٗاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٢٦٩﴾ [البقرة: 269]

"On daruje znanje onome kome On hoće, a onaj kome je znanje darovano – darovan je blagom neizmjernim. A shvatiti mogu samo oni koji su razumom obdareni." (El-Bekare, 269.)

Islam je obavezao samo one ljude koji su razumni. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Pero je podignuto od trojice: spavača dok se ne probudi, djeteta dok ne postane punoljetno i bezumnika dok mu se razum ne vrati." Bilježi Buhari sličnu predaju, koja je muallek, ali u formi kategoričke tvrdnje, prije hadisa br. 5269. Bilježi je Ebu Davud kao spojenu predaju, 4402., i ovo je njegova verzija, Tirmizi, 1423., en-Nesa'i u El-Kubra, 7346., Ahmed, br. 956., sa manjom razlikom, i Ibn Madže, 2042., u skraćenoj verziji.

Islam je razum oslobodio okova praznovjerja i paganstva. Govoreći o stanju naroda koji su se vezali za pranovjerja i odbacivali istinu. Uzvišeni kaže:

﴿وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٖ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقۡتَدُونَ ٢٣﴾ [الزخرف: 23]

"Isto tako, prije tebe, Mi ni u jedan grad nismo poslanika poslali, a da oni koji su raskošno živjeli nisu govorili: 'Zatekli smo pretke naše kako ispovijedaju vjeru i mi tragove njihove slijedimo.'" (Ez-Zuhruf, 23.)

Govoreći o tome šta je Ibrahim, a.s., rekao svome narodu, Uzvišeni kaže:

﴿إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَا هَٰذِهِ ٱلتَّمَاثِيلُ ٱلَّتِيٓ أَنتُمۡ لَهَا عَٰكِفُونَ ٥٢ قَالُواْ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا لَهَا عَٰبِدِينَ ٥٣﴾ [الأنبياء: 52-53]

"Kakvi su ovo kumiri kojima se i dan i noć klanjate?" Oni odgovoriše: "I naši preci su im se klanjali." (El-Enbija', 52-53.)

Islam je naredio ljudima da napuste obožavanje kipova i da napuste svaki vid praznovjerja kojeg su naslijedili od svojih predaja, te da slijede put poslanika, neka je na njih mir i spas.

U islamu nema tajni i propisa koji posebno izdvajaju jednu vrstu ljudi nad drugim. Aliju b. Ebi Taliba, r.a., amidžića Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovog zeta, neko je upitao: "Da li vam je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao nešto posebno, mimo ostalih?" On je rekao: "Ništa nam Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije posebno rekao, a da to nije rekao i ostalim ljudima, osim ovo što se nalazi u koricama moje sablje." Tada je izvadio listove na kojima piše: "Allah je prokleo onoga ko zakolje žrtvu nekome mimo Allahu.

Allah je prokleo onoga ko prisvoji tuđu zemlju (pomjeranjem međe). Allah je prokleo onoga ko prokune svoga roditelja. I prokleo je Allah onoga ko pruži zaštitu zločincu (a u to ulazi i novotar u vjeri)." Muslim, br. 1978.

Svi njegovi propisi i zakoni, u skladu su sa ispravnim razumskim promišljanjima i zasnovani su na pravednom postupanju i mudrosti.

38. Kada je riječ o lažnim religijama, ako njihovi sljedbenici ne razumiju određene kontradikcije i pitanja koja um odbacuje, tada njihovi vjerski autoriteti, obmanjuju svoje sljedbenike da je religija iznad razuma i da um nije u stanju razumjeti religiju i shvatiti je. S druge strane, islam smatra vjeru

svjetiljkom koja obasjava put razumu. Sljedbenici lažnih religija imaju namjeru da se čovjek oslobodi razuma i da ih slijedi, dok islam od čovjeka traži budnost razuma, kako bi spoznao istinska značenja i suštinu stvari.

Kada je riječ o lažnim religijama, ako njihovi sljedbenici ne razumiju određene kontradikcije i pitanja koja um odbacuje, tada njihovi vjerski autoriteti, obmanjuju svoje sljedbenike da je religija iznad razuma i da um nije u stanju razumjeti religiju i shvatiti je.

S druge strane, islam smatra vjeru svjetiljkom koja obasjava put razumu. Sljedbenici lažnih religija imaju namjeru da se čovjek oslobodi razuma i da ih slijedi, dok islam od čovjeka traži budnost razuma, kako bi spoznao istinska značenja i suštinu stvari. Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ رُوحٗا مِّنۡ أَمۡرِنَاۚ مَا كُنتَ تَدۡرِي مَا ٱلۡكِتَٰبُ وَلَا ٱلۡإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلۡنَٰهُ نُورٗا نَّهۡدِي بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِنَاۚ وَإِنَّكَ لَتَهۡدِيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٥٢﴾ [الشورى: 52]

"Tako Mi i tebi objavljujemo Kur'an iz odredbe Naše. Ti nisi znao šta je Knjiga, niti što je vjerovanje, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A Ti, zaista, ukazuješ na Pravi put." (Eš-Šura, 52.)

Božanska objava sadrži dokaze i argumente koji zdravom razumu pokazuju put ka činjenicama i istinama kroz koje se dolazi do spoznaje i vjerovanja. Allah Uzvišeni kaže:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا ١٧٤﴾ [النساء: 174]

"O ljudi, dokaz vam je već stigao od Gospodara vašeg i Mi vam objavljujemo jasnu Svjetlost." (En-Nisa', 174.)

Allah Uzvišeni želi da čovjek živi u svjetlu upute, znanja i istine, dok šejtani i taguti žele da ostane u tamama nevjerstva, neznanja i zablude, o čemu Allah kaže:

﴿ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخۡرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِۗ... ٢٥٧﴾ [البقرة: 257]

"Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju – zaštitnici su šejtani i oni ih odvode sa svjetla na tmine …" (El-Bekare, 257.)

39. Islam uvažava ispravno znanje i podstiče na naučna istraživanja, slobodna od bilo kakvih prohtjeva. Islam poziva ka razmišljanju o nama i svijetu oko nas. Ispravne naučne činjenice nisu u koliziji sa islamom.

Islam uvažava ispravno znanje, o čemu Allah kaže:

﴿... يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ١١﴾ [المجادلة: 11]

"… Allah će na visoke stepene uzdignuti one među vama koji vjeruju i kojima je dato znanje. - A Allah dobro zna ono što radite."(El-Mudžadela, 11.)

Uzvišeni Allah zajedno spominje svjedočenje učenjaka sa Svojim i svjedočenjem meleka i to svjedočenje koje ukazuje na najveću činjenicu:

﴿شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَأُوْلُواْ ٱلۡعِلۡمِ قَآئِمَۢا بِٱلۡقِسۡطِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٨﴾ [آل عمران: 18]

"Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, a i meleci i učeni, postupajući pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog." (Ali Imran, 18.)

Ovo nam govori o položaju učenjaka u islamu. Uzvišeni Allah Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nije naredio da traži višak u bilo čemu drugome osim u znanju:

﴿... وَقُل رَّبِّ زِدۡنِي عِلۡمٗا ١١٤﴾ [طه: 114]

"i reci: 'Gospodaru moj, Ti znanje moje proširi!'" (Taha, 114.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Ko krene putem tražeći na njemu znanje, Allah će mu olakšati put u Džennet. I zaista, meleci spuštaju svoja krila onome koji traži nauku iz zadovoljstva s onim što on radi. Zaista, za učenog oprost traže (istigfar čine) oni na nebesima i na Zemlji, pa čak i ribe u vodi. Prednost učenog (alima) nad pobožnim je kao prednost Mjeseca u odnosu na druge zvijezde. Učenjaci su, zaista, nasljednici vjerovjesnika, a vjerovjesnici nisu ostavili u nasljedstvo ni dinare ni dirheme, nego su ostavili u nasljedstvo

nauku, pa ko je uzme, uzeo je obilan dio." Bilježi Ebu Davud, 3641., Tirmizi, 2682., Ibn Madže, 223., i ovo je njegova verzija, i Ahmed.

Islam podstiče na naučno istraživanje, koje je oslobođeno prohtjeva i poziva ka promišljanju o nama, i pojavama oko nas:

﴿سَنُرِيهِمۡ ءَايَٰتِنَا فِي ٱلۡأٓفَاقِ وَفِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّۗ أَوَلَمۡ يَكۡفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ٥٣﴾ [فصلت: 53]

"Mi ćemo im pokazati znakove Naše u daljini - na obzorjima, a i u njima samim, dok im ne bude sasvim jasno da je Kur'an istina. A zar nije dovoljno to što je Gospodar tvoj svemu svjedok?" (Fussilet, 53.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿أَوَلَمۡ يَنظُرُواْ فِي مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ وَأَنۡ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقۡتَرَبَ أَجَلُهُمۡۖ فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ بَعۡدَهُۥ يُؤۡمِنُونَ ١٨٥﴾ [الأعراف: 185]

"I zašto oni ne promisle o carstvu nebesa i Zemlje i o svemu onome što je On stvorio, i da im se, možda, kraj primakao? Pa u koji će govor, ako ne u Kur'an, vjerovati?" (El-E'araf, 185.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗ وَأَثَارُواْ ٱلۡأَرۡضَ وَعَمَرُوهَآ أَكۡثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٩﴾ [الروم: 9]

"Zašto ne putuju po Zemlji pa da vide kakav je bio završetak onih prije njih?! Oni su bili od njih jači i zemlju su obrađivali i izgrađivali je više nego što je izgrađuju ovi, i poslanici su im donosili jasne dokaze: Allah im sigurno nije zulum činio, međutim, sami su sebi zulum činili." (Er-Rum, 9.)

Dokazane naučne činjenice nisu u koliziji sa islamom, a mi ćemo spomenuti jedan primjer gdje Kur'an spominje detalje prije više od hiljadu i četiri stotine godina, a savremena nauka otkrila ih je dosta kasnije. Naučne činjenice potvrdile su ono što se spominje u Kur'anu, a vezano je za stvaranje fetusa u trbuhu majke. Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِن سُلَٰلَةٖ مِّن طِينٖ ١٢ ثُمَّ جَعَلۡنَٰهُ نُطۡفَةٗ فِي قَرَارٖ مَّكِينٖ ١٣ ثُمَّ خَلَقۡنَا ٱلنُّطۡفَةَ عَلَقَةٗ فَخَلَقۡنَا ٱلۡعَلَقَةَ مُضۡغَةٗ فَخَلَقۡنَا ٱلۡمُضۡغَةَ عِظَٰمٗا فَكَسَوۡنَا ٱلۡعِظَٰمَ لَحۡمٗا ثُمَّ أَنشَأۡنَٰهُ خَلۡقًا ءَاخَرَۚ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ أَحۡسَنُ ٱلۡخَٰلِقِينَ ١٤﴾ [المؤمنون: 12-14]

"Mi čovjeka od bîti zemlje stvaramo, zatim ga kao kap sjemena na sigurno mjesto stavljamo, pa onda kap sjemena ugruškom učinimo, zatim od ugruška grudu mesa stvorimo, pa od grude mesa kosti napravimo, a onda kosti mesom

zaodjenemo, i poslije ga, kao drugo stvorenje, oživimo – pa neka je uzvišen Allah, najljepši Stvoritelj!" (El-Mu'minun, 12-14.)

40. Uzvišeni Allah na onome svijetu, neće prihvatiti djela i dati nagradu za njih, osim onima koji su vjerovali u Njega, bili Mu pokorni i koji su smatrali istinitim sve Njegove poslanike, neka je na njih mir i spas. Uzvišeni Allah neće prihvatiti osim one ibadete koje je propisao. Postavlja se pitanje: Kako čovjek koji ne vjeruje u Allaha očekuje da ga On nagradi?! Bit će prihvaćeno vjerovanje samo onih koji budu vjerovali u sve

poslanike bez izuzetka i koji budu vjerovali u poslanicu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni Allah na onome svijetu, neće prihvatiti djela i dati nagradu za njih, osim onima koji su vjerovali u Njega, bili Mu pokorni i koji su smatrali istinitim sve Njegove poslanike, neka je na njih mir i spas. Allah Uzvišeni kaže:

﴿مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلۡعَاجِلَةَ عَجَّلۡنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلۡنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصۡلَىٰهَا مَذۡمُومٗا مَّدۡحُورٗا ۝١٨ وَمَنۡ أَرَادَ ٱلۡأٓخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعۡيَهَا وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ كَانَ سَعۡيُهُم مَّشۡكُورٗا ۝١٩﴾ [الإسراء: 18-19]

"Onome ko želi ovaj svijet, Mi mu brzo dajemo što hoćemo i kome hoćemo, ali ćemo mu poslije Džehennem pripremiti, u kome će se osramoćen i odbačen peći. A svako ko za ahiretom teži i zbog njega se trudi, a vjernik je - pa trud takvih će pohvalan biti." (El-Isra', 18-19.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿فَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا كُفۡرَانَ لِسَعۡيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ۝٩٤﴾ [الأنبياء: 94]

"Ko bude dobra djela činio i uz to vjernik bio, trud mu neće lišen nagrade ostati, jer smo mu ga, sigurno, Mi pribilježili." (El-Enbija', 94.)

Uzvišeni Allah neće prihvatiti osim one ibadete koje je propisao. O tome kaže:

﴿... فَمَن كَانَ يَرْجُواْ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدًا ﴿١١٠﴾﴾ [الكهف: 110]

"Pa ko se nada susretu s Gospodarom svojim, neka čini dobra djela i neka u ibadetu Gospodaru svome nikoga ne pridružuje." (El-Kehf, 110.)

Pojasnio je da se djelo ne smatra dobrim osim ako je šerijatom propisano i ako se čini iskreno u ime Allaha, uz vjeru u Njega i sve Njegove vjerovjesnike i poslanike. O onome čije djelo ne bude takvo, Allah Uzvišeni kaže:

﴿وَقَدِمْنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَٰهُ هَبَآءً مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾﴾ [الفرقان: 23]

"I Mi ćemo pristupiti onome što počiniše i u prah i pepeo ih pretvoriti." (El-Furkan, 23.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَٰشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾﴾ [الغاشية: 2-4]

"kada će se neka lica potištena, premorena, napaćena, u vatri užarenoj pržiti." (El-Gašijeh, 2-4.)

Lica koja se spominju, biće umorena od djela, ali ta djela nisu bila u skladu sa Allahovom uputom, i zbog toga, završit će u Vatri. Takve osobe nisu radile djela u skladu sa propisima, nego su činile neispravne ibadete i slijedile zabludjele glavešine koje su izmišljale neispravna uvjerenja. Dobro djelo koje će biti primljeno kod Allaha jeste ono koje je u skladu sa praksom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,. Dakle, kako da se nevjernik nada nagradi od Allaha? Bit će prihvaćeno vjerovanje samo onih koji budu vjerovali u sve poslanike bez izuzetka i koji budu vjerovali u poslanicu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Već smo ranije (br. 20) spomenuli neke dokaze koji o tome govore. Allah Uzvišeni kaže:

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَـٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ٢٨٥﴾ [البقرة: 285]

"Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici – svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.' I oni govore: 'Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti.'" (El-Bekare, 285.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ بِٱللَّهِ وَمَلَـٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٣٦﴾ [النساء: 136]

"O vi koji vjerujete, vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova, i u Knjigu koju On Svome Poslaniku objavljuje i u knjige koje je objavio prije. A onaj koji ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, i u knjige Njegove, i u poslanike Njegove, i u Posljednji dan - daleko je zalutao." (En-Nisa', 136.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَإِذۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيۡتُكُم مِّن كِتَٰبٖ وَحِكۡمَةٖ ثُمَّ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مُّصَدِّقٞ لِّمَا مَعَكُمۡ لَتُؤۡمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥۚ قَالَ ءَأَقۡرَرۡتُمۡ وَأَخَذۡتُمۡ عَلَىٰ ذَٰلِكُمۡ إِصۡرِيۖ قَالُوٓاْ أَقۡرَرۡنَاۚ قَالَ فَٱشۡهَدُواْ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّـٰهِدِينَ ٨١﴾ [آل عمران: 81]

"I kada je Allah od vjerovjesnika čvrsto obećanje uzeo: 'Kad god da vam podarim Knjigu i mudrost, zatim vam dođe poslanik koji potvrđuje da je istina ono što vi imate, da li biste sigurno u njega vjerovali i njega pomogli?! Da li potvrđujete i prihvaćate obavezu prema Meni?', reče. 'Potvrđujerno!', odgovoriše. 'Budite onda svjedoci!', reče On, 'a i Ja s vama svjedočim!'" (Ali Imran, 81.)

41. Cilj svih božanskih poruka je: da istinska vjera uzdigne čovjeka kako bi postao iskreni rob Allaha, Gospodar svjetova i kako bi ga oslobodila od robovanja čovjeku, materiji ili praznovjerjima. Islam je vjera koja ljude ne čini svecima i ne uzdiže ih mimo položaja koji im pripada, niti im daje status gospodara i božanstava.

Cilj svih božanskih poruka je: da istinska vjera uzdigne čovjeka kako bi postao iskreni rob Allaha, Gospodar svjetova i kako bi ga oslobodila od robovanja čovjeku, materiji ili praznovjerjima. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Nesretan je onaj koji robuje dinaru, dirhemu i četverorogljastoj odori i kadifi (oholeći se nad ljudima) koji, ako mu se što da, zadovoljan je, a ako mu se ne da, ljuti se." Sahihul-Buhari, 6435.

Častan i dostojanstven čovjek nije ponizan osimpred Allahom, ne robuje imetku, položaju, statusu, plemenu.

U sljedećem kazivanju, čitalac može otkriti kakvi su ljudi bili prije poslanstva, a kakvi nakon njega. Kada su prvi muslimani učinili hidžru u Abesiniju, tadašnji vladar Nedžašija, upitao ih je: "Kakva je to vjera zbog koje ste napustili vaš narod, a niste prihvatili moju, a ni vjeru drugih naroda?" Dža'fer b. Ebi Talib, koji je s njim razgovarao, reče: "O vladaru, mi smo bili narod koji je bio u neznanju, obožavali smo kipove, jeli smo strvinu, činili smo razvrat, kidali smo rodbinske veze, činili zlo komšijama, jaki su uzimali od slabih i tako smo radili dok nam Allah nije poslao poslanika od nas, čije porijeklo znamo, i bili smo uvjereni u njegovu iskrenost, povjerljivost i čistoću. On nas je pozvao da obožavamo samo jednog Boga i da ostavimo ono što smo mi i naši očevi obožavali kao što je kamenje i kumiri. On nam je naredio da istinu govorimo, da obaveze ispunjavamo, da rodbinske veze održavamo, da komšijama dobročinstvo činimo, da se ustegnemo od zabranjenih stvari i prolijevanja krvi, zabranio nam je razvrat, lažno svjedočenje, jedenje imetka siročadi, potvaranje čestitih žena, a naredio nam je da obožavamo samo Allaha i da Mu ne pripisujemo sudruga, i naredio nam je namaz, zekat i post. " Tako mu je naveo neke od stvari vezanih za islam, a zatim je rekao: "Pa smo mu povjerovali i slijedili ono u što je pozivao. Obožavali smo samo

jednog Boga i nismo mu pripisivali sudruga, smatrali smo zabranjenim ono što nam je zabranio, a dozvoljenim ono što nam je dozvolio..." Bilježi Ahmed, 1740., sa manjim razlikama, i Ebu Nu'ajm, u Hil'jetul-Evlija, 1/115., u skraćenoj verziji.

Islam je vjera koja ljude ne čini svecima i ne uzdiže ih mimo položaja koji im pripada, niti im daje status gospodara i božanstava. Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿قُلْ يَـٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَـٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾﴾ [آل عمران: 64]

"Reci: 'O vi kojima je Knjiga data, dođite da se okupimo uz riječi koje mi i vi podjednako dijelimo: da nikoga osim Allaha ne obožavamo, da Mu ništa ne pridružujemo, i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne smatramo!' Pa, ako se oni okrenu, vi recite: 'Budite svjedoci da smo mi muslimani!'" (Ali Imran, 64.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا۟ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ أَرْبَابًا ۗ أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾﴾ [آل عمران: 80]

"On vam neće narediti da meleke i vjerovjesnike bogovima smatrate. Zar da vam naredi da budete nevjernici, nakon što ste postali muslimani?" (Ali Imran, 80.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Ne uzdižite me kao što su kršćani uzdigli sina Merjeminog! Ja sam samo Allahov rob. Zato govorite: 'Allahov rob i Njegov Poslanik!'" Sahihul-Buhari, 3445.

42. U islamu je Allah propisao pokajanje koje označava povratak svome Gospodaru i distanciranje od grijeha. Islam briše svaki grijeh koji se ranije učinio, a i pokajanje poništava ranije grijehe. Nema potrebe da se pred nekim čovjekom priznaju učinjeni grijesi.

U islamu je Allah propisao pokajanje koje označava povratak svome Gospodaru i distanciranje od grijeha. Allah Uzvišeni kaže:

﴿... وَتُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ٣١﴾ [النور: 31]

"I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite." (En-Nur, 31.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَأۡخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ١٠٤﴾ [التوبة: 104]

"Zar ne znaju oni da jedino Allah prima pokajanje od robova Svojih i da samo On prihvaća milostinje, i da je samo Allah onaj koji prašta i da je On milostiv?!" (Et-Tevbe, 104.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿وَهُوَ ٱلَّذِي يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَعۡفُواْ عَنِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ وَيَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ٢٥﴾ [الشورى: 25]

"On prima pokajanje od robova Svojih i prašta hrđave postupke i zna šta radite." (Eš-Šura, 25.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: "Allah se više raduje pokajanju roba nego čovjek koji se nalazi u pustinji, sa jahalicom na kojoj su hrana i piće, pa nakon što zaspi i probudi se, vidi da mu nema jahalice, te je počne tražiti. Kada mnogo ožedni, kaže: 'Vratiću se na mjesto gdje sam bio, zaspat ću dok ne umrem.' Nakon toga legne kako bi umro, a onda kada se probudi, ugleda svoju jahalicu i opskrbu na njoj. Allah se više raduje tevbi vjernika nego ovaj čovjek povratku jahalice i hrane." Muslim, br. 2744.

Islam briše svaki grijeh koji se ranije učinio, a i pokajanje poništava ranije grijehe.Uzvišeni Allah kaže:

﴿قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَنتَهُواْ يُغۡفَرۡ لَهُم مَّا قَدۡ سَلَفَ وَإِن يَعُودُواْ فَقَدۡ مَضَتۡ سُنَّتُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٣٨﴾ [الأنفال: 38]

"Reci onima koji ne vjeruju: ako se okane, biće im oprošteno ono što je prije bilo; a ako se ne okane – pa, zna se šta je s drevnim narodima bilo." (El-Enfal, 38.)

Allah je pozvao kršćane da se pokaju:

﴿أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى ٱللَّهِ وَيَسۡتَغۡفِرُونَهُۥۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٤﴾ [المائدة: 74]

"Zašto se oni ne pokaju Allahu i ne zamole oprost od Njega, ta Allah prašta i samilostan je." (El-Ma'ide, 74.)

Također, On sve griješnike podstiče na pokajanje:

﴿۞قُلۡ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ أَسۡرَفُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ لَا تَقۡنَطُواْ مِن رَّحۡمَةِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًاۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ٥٣﴾ [الزمر: 53]

"Reci: 'O robovi Moji, koji ste protiv sebe u grijesima pretjerivali, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehe oprostiti. On je, doista, Oprostitelj grijeha, Milostivi.'" (Ez-Zumer, 53.)

Kada je Amr b. El-As odlučio se pokajati, pobojao se da mu neće biti oprošteni grijesi prije islama. Govoreći o ovoj situaciji, Amr veli: "Kada je Uzvišeni Allah u moje srce usadio želju za

islamom, otišao sam kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako bih mu dao prisegu. On je svoju ruku pružio k meni, a ja sam rekao: 'Allahov Poslaniče, neću dati prisegu dok mi ne bude oprošteno ono što sam ranije činio.' Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mi: 'O Amre, zar ne znaš da hidžra briše grijehe prije nje? O Amre, zar ne znaš da islam briše grijehe prije njega.?'" Bilježi Muslim, br. 121., u dužoj formi, sličnu predaju, i Ahmed, br. 17827., i ovo je njegova verzija.

43. Islam nam daje mogućnost da se izravno obratimo Allahu, bez bilo kakvog posrednika. Islam zabranjuje da se ljudi smatraju božanstvima ili Allahovim ortacima u rububijjetu (stvaranju i održavanju) i uluhijjetu (obožavanju).

U islamu nema potrebe da priznamo svoje grijehe pred ljudima. Islam nam daje mogućnost da se izravno obratimo

Allahu i nemamo potrebu za posrednikom između nas i Allaha. Već smo ranije kazali (br. 36.) da Allah Uzvišeni poziva sve ljude da Mu se pokaju. Također, On je zabranio da između nas i Allaha koristimo posrednike, bilo da se radi o vjerovjesnicima ili melekima. Uzvišeni Allah kaže:

﴿وَلَا يَأۡمُرَكُمۡ أَن تَتَّخِذُواْ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ أَرۡبَابًاۗ أَيَأۡمُرُكُم بِٱلۡكُفۡرِ بَعۡدَ إِذۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ٨٠﴾ [آل عمران: 80]

"On vam neće narediti da meleke i vjerovjesnike bogovima smatrate. Zar da vam naredi da budete nevjernici, nakon što ste postali muslimani?" (Ali Imran, 80.)

Islam, kao što vidimo zabranjuje da se ljudi smatraju božanstvima ili Allahovim ortacima u gospodarenju i obožavanju. Govoreći o kršćanima, Allah Uzvišeni kaže:

﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهًا وَٰحِدًاۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ سُبۡحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٣١﴾ [التوبة: 31]

"Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje, i monahe svoje i Mesiha, sina Merjemina. A naređeno im je da samo jednom Bogu ibadet čine - nema Boga osim Njega. Uzvišen je On naspram onih koje Njemu u obožavanju pridružuju." (Et-Tevbe, 31.)

Osuđujući nevjernike koji su između njih i Allaha uzeli posrednike, Allah Uzvišeni veli:

﴿أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ ٣﴾ [الزمر: 3]

"Zar ne, čista vjera pripada samo Allahu. A oni koji pored Njega uzimaju zaštitnike govoreći: 'Mi ih obožavamo samo zato da bi nas što više Allahu približili.' Allah će njima, zaista, presuditi o onome u čemu su se oni razilazili. Allah nikako neće uputiti na Pravi put onoga ko je lažljivac i nevjernik." (Ez-Zumer, 3.)

Uzvišeni Allah pojašnjava nam da su pagani uzimali posrednike između njih i Allaha, govoreći: "Oni nas približavaju Allahu." Ako je Allah Uzvišeni zabranio ljudima da vjerovjesnike i meleke uzimaju za posrednike između njih i Allaha, onda je ta zabrana još veća kada se radi o ostalim ljudima (stvorenjima). Vjerovjesnici i poslanici žurili su kako bi se približili Allahu, Koji o njihovom stanju kaže:

﴿... إِنَّهُمۡ كَانُواْ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ وَيَدۡعُونَنَا رَغَبٗا وَرَهَبٗاۖ وَكَانُواْ لَنَا خَٰشِعِينَ ٩٠﴾ [الأنبياء: 90]

"… Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni." (El-Enbija', 90.)

Rekao je Uzvišeni Allah:

﴿أُوْلَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ يَبۡتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلۡوَسِيلَةَ أَيُّهُمۡ أَقۡرَبُ وَيَرۡجُونَ رَحۡمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓۚ ...٥٧﴾ [الإسراء: 57]

"Oni kojima se oni mole i sami traže načina kako će se što više Gospodaru svome približiti, i nadaju se milosti Njegovoj i plaše se kazne Njegove. A kazne Gospodara tvoga treba se čuvati …" (El-Isra', 57.)

Tj. oni koje vi dozivate pored Allaha, odnosno, vjerovjesnici i dobri ljudi, približavaju se Allahu, Njegovoj se milosti nadaju i Njegove se kazne boje, pa kako onda da njih dozivate pored Njega?!

44. Na kraju ove poslanice podsjećamo se da su ljudi različitih vremena, nacionalnosti i zemalja, pa čak i cijela ljudska zajednica, različiti u svojim idejama i ciljevima, različiti u svom okruženju i djelovanju. Svima

njima potreban je vodič koji im pokazuje stazu, sistem koji ih ujedinjuje i vladar koji ih štiti. Plemeniti poslanici, neka je na njih mir i spas, preuzimali su tu odgovornost shodno uputama Allahove objave, upućivali su ljude na put dobrote, okupljajujući ih oko božanskog zakona, sudili su među njima na ispravan način. Bili su blizu ispravnog puta shodno svome odzivu poslanicima i blizini vremena u kojem se desila određena božanska poslanica. Sve poslanice Uzvišeni Allah okončao

je poslanicom Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, odredivši da ona bude trajna. Nju je učinio uputom ljudima, milošću, svjetlom i vodičem na putu koji vodi do Njega.

Na kraju ove poslanice podsjećamo se da su ljudi različitih vremena, nacionalnosti i zemalja, pa čak i cijela ljudska zajednica, različiti u svojim idejama i ciljevima, različiti u svom okruženju i djelovanju. Svima njima potreban je vodič koji im pokazuje stazu, sistem koji ih ujedinjuje i vladar koji ih štiti. Plemeniti poslanici, neka je na njih mir i spas, preuzimali su tu odgovornost shodno uputama Allahove objave, upućivali su ljude na put dobrote, okupljajujući ih oko božanskog zakona, sudili su među njima na ispravan način. Bili su blizu ispravnog puta shodno svome odzivu poslanicima i blizini vremena u kojem se desila određena božanska poslanica. Kada se zabluda raširila i neznanje povećalo, i kada su ljudi počeli obožavati kumire, Uzvišeni Allah poslao je Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, sa uputom i pravom vjerom, kako bi

ljude izveo iz tmina nevjerstva, neznanja i paganstva u vjerovanje i na Pravi put.

45. Upravo zbog toga, o čovječe, pozivamo te da se iskreno vratiš i istinski predaš Allahu, oslobođen od bilo kakvih okova slijepog slijeđenja i običaja, da budeš svjestan svoga povratka Allahu i da pogledaš u svoje stanje i stanje svijeta oko sebe. Ako se okreneš islamu, bit ćeš sretan i na ovome i na budućem svijetu. Ukoliko imaš želju prihvatiti islam, na tebi je samo da posvjedočiš da nema drugog boga koji zaslužuje

obožavanje osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, te da se odrekneš svega onoga što se obožava mimo Allaha. Zatim, trebaš povjerovati u oživljenje nakon smrti, kao i u istinitost polaganja računa na onome svijetu. Ukoliko sve ovo posvjedočiš, ti si postao musliman, a nakon toga trebaš obožavati Allaha na način kako je On to propisao, klanjajući namaz, udjeljujući zekat, te postiti mjesec ramazana i obaviti hadždž, ako si u mogućnosti.

Zbog toga, pozivam te, o čovječe, da ustaneš u ime Allaha, iskreno i čist od bilo kakvih predrasuda i okova slijepog slijeđenja, kao što te poziva i Allah, kada kaže:

﴿۞قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍۖ أَن تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُواْۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٞ لَّكُم بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٖ شَدِيدٖ ٤٦﴾ [سبأ: 46]

"Reci: 'Savjetujem vam samo jedno: ustanite zarad Allaha, dvojica po dvojica, ili jedan po jedan, pa zatim razmislite da drug vaš nije lud. On vas samo prije teške patnje upozorava.'" (Sebe', 46.)

Znaj da ćeš se nakon smrti vratiti svome Gospodaru koji veli:

﴿وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ٣٩ وَأَنَّ سَعْيَهُۥ سَوْفَ يُرَىٰ ٤٠ ثُمَّ يُجْزَىٰهُ ٱلْجَزَآءَ ٱلْأَوْفَىٰ ٤١ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلْمُنتَهَىٰ ٤٢﴾ [النجم: 39-42]

"...i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti." (En-Nedžm, 39-42.)

Pozivam te i da pogledaš u sebe i svijet oko sebe. Uzvišeni Allah obraća se ljudima:

﴿أَوَلَمْ يَنظُرُواْ فِي مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيْءٖ وَأَنْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقْتَرَبَ أَجَلُهُمْۖ فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ١٨٥﴾ [الأعراف: 185]

"I zašto oni ne promisle o carstvu nebesa i Zemlje i o svemu onome što je On stvorio, i da im se, možda, kraj primakao? Pa u koji će govor, ako ne u Kur'an, vjerovati?" (El-E'araf, 185.)

Ako se okreneš islamu, bit ćeš sretan i na ovome i na budućem svijetu. Ukoliko imaš želju prihvatiti islam, na tebi je samo da posvjedočiš da nema drugog boga koji zaslužuje obožavanje osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik.

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao Muaza u Jemen, da poziva u islam, rekao mu je: "Ti dolaziš narodu koji su sljedbenici Knjige, pa neka prvo u što ćeš ih pozivati bude monoteizam - da nema istinskog boga osim Allaha i da sam ja Njegov Poslanik. Ako te poslušaju u tome, pojasni da im je propisano obavljanje pet namaza u toku dana i noći. Ako te poslušaju, pojasni i da im je Allah propisao izdvajanje milostinje iz imetka koje se uzima od njihovih bogatih i daje siromašnima. Ako te u tome poslušaju, onda se dobro pričuvaj da im ne uzimaš najbolji njihov imetak." Muslim, br. 19.

Treba da se odrekneš svega onoga što se obožava mimo Allaha, jer to je čista Ibrahimova vjera, o čemu Allah kaže:

﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِيٓ إِبْرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ إِذْ قَالُواْ لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءَٰٓؤُاْ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةُ وَٱلْبَغْضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُواْ بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥٓ... ٤﴾ [الممتحنة: 4]

"Divan uzor za vas je Ibrahim i oni koji su uz njega bili kada su narodu svome rekli: 'Mi s vama nemamo ništa, a ni sa onima kojima se, umjesto Allahu, klanjate; mi vas se odričemo, i neprijateljstvo i mržnja će između nas ostati sve dok ne budete u Allaha, Njega jedinog, vjerovali!...'" (El-Mumtehina, 4.)

Zatim, trebaš povjerovati u oživljenje nakon smrti. Uzvišeni Allah o tome veli:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ۝٦ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٞ لَّا رَيۡبَ فِيهَا وَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡعَثُ مَن فِي ٱلۡقُبُورِ ۝٧﴾ [الحج: 6-7]

"To je zato što je Allah, baš On, zaista, Istina i što On oživljava mrtve, i što On nad svime ima moć, i što će Čas oživljenja, u to nema sumnje, doći i što će Allah one u grobovima oživiti." (El-Hadždž, 6-7.)

Pored toga, moraš vjerovati i u istinitost polaganja računa na onome svijetu, jer se to spominje u Kur'anu, kada Allah kaže:

﴿وَخَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّ وَلِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۢ بِمَا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ۝٢٢﴾ [الجاثية: 22]

"A Allah je nebesa i Zemlju s Istinom stvorio i zato da bi svaka osoba bila nagrađena ili kažnjena prema onom šta je zaradila, i njima zulum učinjen neće biti." (El-Džasije, 22.)

Ukoliko sve ovo posvjedočiš, ti si postao musliman, a nakon toga trebaš obožavati Allaha na način kako je On to propisao, klanjajući namaz, udjeljujući zekat, te postiti mjesec ramazana i obaviti hadždž, ako si u mogućnosti, i dr.

Datum: 19. 11. 1441.

Napisao: Prof. dr. Muhammed b. Abdillah Es-Suhajm

Bivši profesor akide na odsjeku za islamske nauke.

Pedagoški fakultet, univerzitet "Kralj Saud"

Rijad, Kraljevina Saudijska Arabija

Indeks

***

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com
موسوعة تضم تفاسير وتراجم موثوقة لمعاني القرآن الكريم

موسوعة الأحاديث النبوية
HadeethEnc.com
موسوعة تضم ترجمات للأحاديث النبوية وشروحها بعدة لغات

موسوعة المصطلحات الإسلامية
TerminologyEnc.com
موسوعة تضم ترجمات المصطلحات الإسلامية وشروحها بعدة لغات

منتقى المحتوى الإسلامي
هي موسوعة تضم المنتقى من المحتوى الإسلامي باللغات

IslamHouse.com
مرجعية مجانية إلكترونية موثوقة للتعريف بالإسلام

نبذة موجزة عن الإسلام (نسخة مشتملة على الأدلة)

ننشر الإسلام بأكثر من 100 لغة

جمعية الدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات